Al Doilea Razboi Mondial - vol 2 - Pearl Harbor

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-1
Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-2
carl smith
pearl harbor
1941
AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL
Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-3
Campaign–Pearl Harbor 1941
Carl Smith

Publicat iniţial în Marea Britanie în 1999
de Osprey Publishing Ltd, o divizie a Bloomsbury Publishing Plc, Kemp House, Chawley Park, Cumnor Hill, Oxford, OX2 9PH
Editura Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, Bucureşti, România
tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19; 0752 548 372;
e-mail: comenzi@litera.ro
Ne puteţi vizita pe
www.litera.ro
Al Doilea Război Mondial – Pearl Harbor 1941
Carl Smith

Traducere din limba engleză
Graal Soft
Editor: Vidraşcu şi fiii
Serie coordonată de Ilieş Câmpeanu
Redactori: Georgiana Harghel, Ilieş Câmpeanu
Corector: Georgiana Enache
Copertă: Bogdan Mitea
Concepție grafică, tehnoredactare şi prepress: Marin Popa
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Al Doilea Război Mondial. – Bucureşti: Litera, 2015
10 vol.
ISBN 978-606-741-541-4
ISBN EPUB 978-606-33-5876-0
Vol. 2: Pearl Harbor / Carl Smith; trad.: Graal Soft;
il.: Jim Laurier, Adam Hook. – ISBN 978-606-741-543-8
I. Smith, Carl B
II. Laurier, Jim (il.)
III. Hook, Adam (il.)
94(100)”1939/1945”
Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-4
carl smith
ilustrații de Jim Laurier și Adam Hook

anexe de David Aiken
Ziua infamiei
pearl harbor
1941
Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-5
Legendă a abrevierilor gradelor militare
Am. = Amiral
Vam. = Viceamiral
Cam. = Contraamiral
Cmd. = Comandant
Gen. = General
Lt. = Locotenent
Cpt. = Căpitan
BRIGADĂ
FORȚE SPECIALE
CAVALERIE
X
GRUP DE ARMATE
REGIMENT
ARTILERIE
XXXXX
III
ARMATĂ
BLINDATE
BATALION
XXXX
II
CORP
MOTORIZATE
COMPANIE
XXX
I
XX
DIVIZIE
AEROPURTATE
INFANTERIE

Carl Smith a fost dintotdeauna fascinat de istoria militară a Statelor Unite. Scriitor specializat, cu mulți ani de experiență, a lucrat pentru mai multe reviste militare cunoscute. A scris mai multe volume despre bătăliile hotărâtoare din Războiul Civil American, publicate la Editura Osprey. Trăiește și lucrează în Virginia, SUA.

David Aiken a fost pasionat de Pearl Harbor încă de la vârsta de nouă ani. A lucrat ca director pentru Pearl Harbor History Associates, Inc. – un grup de studiu nonprofit fondat de membrii Asociației Supraviețuitorilor de la Pearl Harbor. Baza de date despre aviația japoneză și Pearl Harbor a lui David Aiken a fost folosită de mulți studenți, cercetători, artiști, autori, istorici și de numeroase muzee, iar expertiza lui de specialitate este menționată în multe lucrări.

Jim Laurier s-a născut în New Hampshire. Este membru al Societății Americane a Artiștilor Aviației, al Societății Ilustratorilor din New York și al Asociației Așilor Americani ai Avioanelor de Luptă.

Adam Hook a studiat design grafic și a început să lucreze ca ilustrator în 1983. S-a specializat în reconstrucții istorice detaliate și a ilustrat titluri cu subiecte diverse, cum ar fi aztecii, grecii antici, tacticile de luptă romane, mai multe lucrări despre America secolului XIX, armata chineză modernă. Lucrările lui sunt prezente în expoziții și în publicații din toată lumea.

Legendă simboluri militare

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-6

CUPRINS

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-7

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-8

INTRODUCERE

Dedesubt, nori groși și pufoși acopereau cerul albastru. Locotenentul Mitsuo Matsuzaki împinse maneta și își coborî avionul Nakajima B5N2 Tip 97 (Kate – forțele americane foloseau nume proprii pentru identificare rapidă) AI-301 sub

ei, pe un cer și mai albastru, orizon-tul fiind brusc întrerupt de întinderea înverzită de pământ de dede-subt, de care se apropia acum. Observatorul său, comandorul Mitsuo Fuchida, comandantul misiunii, era vigilent. Insulele Hawaii erau verzi și ciudat de tăcute. Scrută orizontul. Părea prea frumos să fie adevărat; nu se vedea nici un alt avion în afară de avioanele lui. După mulți ani, Fuchida avea să-și amintească cât de liniștit păruse totul.

Era ora locală 7.30 în Hawaii; data, 7 decembrie 1941. Destinația lui Fuchida era baza Flotei Pacificului a Statelor Unite – Pearl Harbor. Flota și trei portavioane ancorate acolo erau țintele principale. O informare prin care SUA erau anunțate că li se declarase război fusese programată să fie trimisă la Washington cu o oră mai devreme. Această lovitură aeriană avea să fie primul act al războiului dintre Japonia imperială și Statele Unite.

Toată planificarea, exercițiile nesfârșite și repetițiile aveau să determine succesul acestui atac. Unii strategi considerau că acțiunea va afecta grav flota americană; alții sperau că îi va speria pe ame-ricani, iar aceștia se vor liniști; însă cei mai mulți simțeau că va atrage Japonia într-un război cu Statele Unite. Dacă rezultatul avea să fie un război, spuseseră unii, atunci să înceapă aici, căci singura

Pearl era un port natural folosit de peste un secol. Printre primii vizitatori s-a numărat nava de luptă americană Texas, fotografiată aici cu prelate pe puntea de la prora. În 1940, Flota Pacificului a fost transferată din California, îngrijorându-i pe strategii militari japonezi, care vedeau în asta o amenințare la adresa securității lor. Texas servea în Atlantic în momentul atacului japonez.

speranță a Japoniei de a câștiga un conflict cu gigantul occidental era să lovească prima și să afecteze decisiv Marina SUA. Forțele japo-neze ar fi avut atunci mână liberă să acționeze în lunile următoare și să își extindă teritoriile cucerite. Pentru comandorul Fuchida, toate acestea erau fără însemnătate, căci era un ofițer de carieră cu o misi-une precisă: să bombardeze Pearl Harbor.

Context politic

Insulele Hawaii se află în mijlocul Oceanului Pacific, la vest-sud-vest de Statele Unite, fiind prima porțiune de uscat situată la vest de con-tinent, poziționată la 150°–170° longitudine (chiar la est de Linia Internațională de Schimbare a Datei) și între 18° și 29° nord de ecua-tor. Kauai, Niihau, Oahu, Molokai, Maui, Kahoolawe, Lanai și Hawaii reprezintă insulele principale ale arhipelagului, denumite inițial Insulele Sandwich. Extremitatea nordică se află la aproximativ aceeași latitudine cu orașul Los Angeles, oferind Insulelor Hawaii o tempera-tură anuală uniformă, blândă, de aproximativ 24°C, și un climat tro-pical, cu brize oceanice răcoroase, păduri tropicale umede și întinderi spectaculoase de plajă la poalele unor munți și vulcani maiestuoși. Aceste insule, situate între Japonia și Statele Unite, constituie o bază militară perfectă, mai întâi pentru atacuri navale, apoi pentru supremația aeriană.

Hawaii au fost descoperite de europeni la jumătatea anilor 1700. Conduse inițial de o monarhie, în 1900 au devenit teritoriu SUA, însă au căpătat statutul de stat abia în 1959. Solul este fertil, iar plajele, când sunt

Soldații plictisiți din Hawaii se plângeau permanent de condițiile de trai sau

criticau hrana și viața din cazarmă. Rugăciunea unui soldat a circulat în unitățile militare hawaiiene chiar înainte de atac. După 7 decembrie, plictiseala a fost uitată.

Sfera de Coprosperitate a Asiei de Est

cultivate corespunzător, furnizează „recolte" considerabile de turiști americani, japonezi și internaționali. În anii 1930, populația Insu-lelor Hawaii era alcătuită în principal din americani și asiatici, populația autohtonă fiind în scădere.

Japonia a văzut în aceste insule o amenințare potențială la adresa expansiunii sale. Încă de dinainte de Războiul Ruso-Japonez, Japonia fusese în plin proces de modernizare, consolidându-și și înnoindu-și armata. Odată cu aceste schimbări a venit și o cerere tot mai mare de resurse naturale (oțel, petrol, gaze naturale, mate-rii prime și minereuri), privirea japonezilor îndreptându-se către est, spre China, Indochina și insulele din Pacific. Cu toate că, în mod tradițional, Rusia fusese considerată o amenințare la adresa expan-siunii japoneze și a influenței în Asia, prezența americană și euro-peană devenea tot mai importantă.

Japonezii simțeau că puterile europene limitau dezvoltarea imperiului: pe măsură ce Japonia se extindea, rezistența europeană creștea, sporind teama japoneză de o posibilă intervenție împotriva ei și de o limitare a expansiunii sale. Congresul SUA a impus restricții asupra afacerilor cu Japonia, apoi cea mai mare parte a Flotei Paci-ficului a SUA s-a instalat la Pearl Harbor. Reală sau imaginară, flota SUA reprezenta o amenințare, iar Japonia privea Insulele Hawaii cu un interes special.

În ciuda războiului din Europa, în 1941 armata SUA nu era pregătită să poarte un război „modern". Cu toate că aveau echipament de infanterie din 1936, acești soldați aflați la manevre s-ar fi potrivit mai degrabă în tranșeele franceze din urmă cu un sfert de secol. Se observă moletierele, pălăriile de campanie și măștile de gaze rămase din Primul Război Mondial.

Situația s-a înrăutățit pe măsură ce Japonia s-a simțit sugrumată și asediată. Când a izbucnit războiul în Europa, iar Statele Unite nu au intervenit când Franța și Marea Britanie au fost prinse în conflic-tul cu Germania și Italia, Japonia nu a pierdut prilejul să remarce acest lucru. Se părea că America dorea neutralitate: poate că aveau să treacă cu vederea expansiunea niponă în Asia.

Poate că europenii aveau să fie nevoiți să ducă războiul pe două fronturi, însă era evident că Europa rămânea teatrul principal, în timp ce Pacificul ocupa un loc secundar. Flota Pacificului reprezenta un obstacol. Sferele de influență japoneză și americană creșteau și amenințau să plesnească la încheieturi. Japonia și Statele Unite s-au deplasat pe un curs care avea să ducă la coliziune: prima avea nevoie să se dezvolte, ultima dorea să păstreze starea de fapt. Relațiile s-au înrăutățit, iar neîncrederea naționalistă a prins aripi.

Pe 7 decembrie 1941, la ora 7.50, situația a explodat. În doar câteva ore, Statele Unite aveau să renunțe la neutralitate.

Pearl Harbor era primul punct de oprire în apele Pacificului. Pentru că atacul aerian era doar o perspectivă teoretică, fortificațiile de la Pearl se bazau, în mare parte, pe tunuri amplasate pe coastă, în poziții dificile pentru apărarea împotriva bombardamentelor navale.

Comandanți

Amiralul Husband E. Kimmel

Amiralul Husband (Hubby) E. Kimmel (1882–1968) era comandant naval la Pearl Harbor în 1941. Născut în Henderson, Kentucky, fiu al unui maior de armată, a absolvit Academia de Marină în 1904. În februarie 1941 a fost ales dintre 32 de alți ofițeri pen-tru a fi promovat în funcția de comandant-șef al Flotei din Pacific (CinCPAC), devenind amiral de marină. Amiralul Harold R. Stark, șeful operațiunilor navale (CNO) de la Washington, avea încredere deplină în capacitatea lui Kimmel.

În calitate de CinCPAC, Kimmel s-a mutat la Pearl Harbor, unde se afla Flota Pacificului. Generalul George C. Marshall l-a informat pe generalul-locotenent Walter C. Short că Kimmel era un om rezo-nabil și răspundea bine dacă „i se vorbea pe șleau“. Kimmel nu era prea mulțumit de dispozitivele defensive din Hawaii și de la Pearl Harbor. Responsabilitatea pentru acestea era împărțită: armata de uscat era responsabilă pentru apărarea terestră și aeriană, iar marina pentru șantierul naval propriu-zis. Marina era responsabilă cu misiunile de recunoaștere, însă armata de uscat controla stațiile radar, apărarea aeriană, dar și pe cea de pe țărm în caz de invazie. Kimmel și-a exprimat dezacordul net față de această rețea încurcată de responsabilități.

Armata SUA nu era foarte puternică și se mulțumea cu starea actuală de lucruri, fiind rămasă în urmă în ce privește forța aeriană navală și avioanele Corpului Aerian al Armatei, și trăia din amintirile ultimului război. Armamentul, muniția și efectivele militare erau pe deplin disponibile, însă mentalitatea dominantă era că proviziile tre-buiau păstrate, nu consumate. Kimmel s-a plâns la Washington des-pre aceste nedreptăți.

Fără provizii și materiale, personalul în serviciu nu își putea face treaba corespunzător. Mai mult, armata de uscat și marina se între-ceau pentru alocații și fiecare avea propriul „teritoriu“ de apărat. Nu era o rivalitate deschisă, însă, în mod clar, armata de uscat nu dorea să intre pe teritoriul marinei și invers, prin urmare Kimmel și Short au cooperat. Însă în această cooperare interarme exis-tau o concurență și o lipsă generală de dorință de a transmite orice informații de interes comun. Kimmel era în relații de prietenie cu Short, însă fiecare dintre ei era stăpân pe un teritoriu.

Kimmel nu aproba politica americană de a consolida Flota Atlanticului în detrimentul Flotei Pacificului. Marina SUA era

Amiralul Kimmel (centru) și doi membri ai statului său major, ofițerul său de

operațiuni, căpitanul Delaney (stânga), și șeful său adjunct de stat major, căpitanul Smith (dreapta). Cu toate că era agresiv și mereu vigilent, Kimmel a împărțit responsabilitatea pentru Pearl Harbor cu generalul-locotenent Short. Amândoi au fost surprinși de îndrăzneața lovitură japoneză asupra unei insule pe care aproape toți o considerau prea bine apărată ca să constituie o țintă.

impresionantă, însă transferarea navelor și a oamenilor din Pacific în Atlantic afecta mai mult decât comanda acesteia – afecta securita-tea Statelor Unite. Totuși, era ofițer de carieră și, după ce și-a expri-mat obiecțiile, a respectat ordinele.

După evenimentele de la Pearl Harbor au fost realizate opt anchete separate asupra atacului. Kimmel s-a retras din armată în martie 1942, dar a continuat să lucreze în calitate de consultant pen-tru un contractor guvernamental la proiecte navale secrete. Însă opi-nia publică americană furioasă cerea un țap ispășitor, iar Kimmel și Short au fost trași la răspundere cel puțin pentru că nu reușiseră să se coordoneze și să coopereze mai bine pentru a apăra Hawaii. Ei se aflaseră în posturile de comandă când atacaseră japonezii, iar pentru mulți americani ei erau răspunzători.

Există un termen de prescripție de doi ani la curtea marțială și atât Kimmel, cât și Short au cerut un proces pentru a-și reabilita numele, oferindu-se să renunțe la termenul de prescripție în acest

Unități de artilerie americane de pe insula Oahu, detașate regulat pentru manevre și jocuri de război. Deși era o fortăreață puternică, mulți simțeau că adevărata amenințare pentru Oahu ar fi un bombardament naval urmat de o invazie, nu un atac aerian.

sens. Un proces la curtea marțială înainte de sfârșitul războiului era imposibil, în parte din cauza dificultății de a aduna toți martorii și în parte din cauza dorinței de a păstra secret faptul că SUA spărse-seră codul MAGIC.

Kimmel a simțit, pe bună dreptate, că fusese transformat în țap ispășitor și în cele din urmă investigațiile de la Pearl Harbor au dez-văluit că, dacă Kimmel chiar era vinovat de ceva, atunci acel ceva era doar o eroare de judecată pentru care mulți alții, care ocupau funcții mai înalte, puteau fi acuzați la fel de bine. Totuși, în ochii mul-tora, Kimmel rămânea vinovat până la dovedirea nevinovăției lui. La început așteptase cu nerăbdare un proces în fața curții marțiale, căci, declara el, îi fuseseră ascunse informații, lucru care putea fi considerat o circumstanță atenuantă. Cu toate acestea, pe măsură ce trecea timpul, a devenit tot mai pesimist și s-a simțit trădat, iar când i s-a oferit, în cele din urmă, șansa de a apărea în fața curții marțiale în august 1945, a refuzat, preferând să aștepte până la ter-minarea investigației Congresului. Raportul final a decis că fusese vinovat de o eroare de judecată, însă nu că nu și-ar fi făcut datoria. Sursa vinei să afla la Washington și în Hawaii. Kimmel s-a simțit răzbunat, însă era nemulțumit că totul durase atâția ani. A murit pe 14 mai 1968, în Groton,

Connecticut.

Schofield era cazarma principală a armatei americane în Pearl Harbor. Securitatea acesteia a ajuns la nivelul maxim abia după atacul japonez. Observați posturile de gardă de pe ambele părți ale barierei pe care scrie „Închis“.

Generalul-locotenent Walter C. Short

Generalul-locotenent Walter C. Short (1880–1949) a fost coman-dantul armatei de uscat de la Pearl Harbor. Născut pe 30 martie 1880, în Fillmore, Illinois, fiu al unui doctor, a absolvit Univer-sitatea din Illinois și a acceptat un post în armată în 1901. Ofițer de instrucție în Franța în timpul Primului Război Mondial, ulte-rior a ajuns la Fort Benning, în calitate de comandant adjunct, și a fost promovat la gradul de general de brigadă în 1936. I s-a încredințat comanda Diviziei 1 Infanterie și, la izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, cea a Corpului 1. Pe 8 februarie 1941 a fost înaintat la gradul de general-locotenent și a primit comanda Departamentului Hawaiian.

Short era tăcut, demn și un organizator priceput. Oamenii lui erau bine instruiți, însă comandanții unităților aflate în subordi-nea lui urmăreau cu atenție folosirea muniției și a consumabilelor. Short își urma ordinele la virgulă, însă nu reușea să citească prin-tre rânduri. A fost surprins când japonezii au atacat Pearl Harbor. La zece zile după atac a fost chemat la Washington și înlocuit de generalul Emmons. O anchetă a armatei l-a considerat pe Short vinovat că nu și-a condus corespunzător statul major. Generalul a tăcut, considerând că, după ce ostilitățile aveau să se încheie și se puteau dezvălui toate informațiile, un proces în fața curții marțiale avea să îi dovedească nevinovăția.

A revenit la gradul de general-maior și s-a retras din armată la sfârșitul lui februarie 1942. A acceptat postul de manager de trafic la uzina Ford din Dallas, care producea mașini și bunuri pentru efor-tul de război. Cu toate că era o persoană discretă și nu vorbea cu străinii, dorea să i se dovedească nevinovăția. În timpul investigației finale, Short a declarat că nu primise avertismente adecvate de la Washington și că suferise dn cauza lipsei resurselor. Ancheta a dez-văluit că atât comandanții de la Washington, cât și cei din Hawaii fuseseră de vină. Short a solicitat proces în fața curții marțiale, însă i s-a refuzat cererea. A murit pe 3 septembrie 1949, la Dallas.

Amiralul Harold R. Stark

Harold (Betty) R. Stark s-a născut pe 12 noiembrie 1880, în Wilkes-Barre, Pennsylvania, și a absolvit la Annapolis, în 1903. S-a împri-etenit cu Franklin Delano Roosevelt (FDR) și a primit DSM (Distinguished Service Medal) în Primul Război Mondial.

În 1939, Stark a devenit șef al Operațiunilor Navale (CNO) și a depășit curentul puternic izolaționist, începând construirea unor vase și a unor baze navale moderne. A consolidat Flota Pacificului la Pearl și, cu ajutorul informațiilor primite cu codul MAGIC, a știut că relațiile japonezo-americane se

deteriorau rapid, apropiindu-se de starea de război. Le-a dat avertismente comandanților, însă, pentru că avea impresia că Pearl Harbor era bine apărat, a crezut că japo-nezii vor ataca în altă parte. Când mesajul ambasadorului japonez

În anii 1930, tancul ușor „tractor special“ era echipamentul american tipic. A fost conceput după tancul Renault și avea prea multe suprafețe în unghi care mai degrabă captau focul de artilerie în loc să îl devieze. Observați plăcile grele, care ulterior au fost înlocuite de șenile.

Nomura a fost tradus cu MAGIC, pe 7 decembrie 1941, a dorit să trimită un mesaj la Pearl Harbor, însă Marshall l-a asigurat că poate fi transmis la fel de repede și prin comunicațiile armatei. Mesajul a ajuns după ce începuse raidul aerian. Stark a fost înlăturat din funcția de CNO pe 7 martie 1942, însă Marshall a rămas în post.

Pe 1 octombrie 1943, Stark a preluat comanda Flotei 12 ca să pregătească Forțele Navale ale SUA pentru invazia din Normandia; el era omul de legătură cu Amiralitatea și cu Churchill. A fost che-mat ca martor în audierile pentru Pearl Harbor și s-a retras din armată pe 1 aprilie 1946. A murit pe 20 august 1972, în casa lui din Washington, DC.

Generalul George C. Marshall

Originar din Kentucky, dintr-o familie al cărei arbore genealogic ajunge până la Revoluția Americană, George C. Marshall s-a născut pe 31 decembrie 1880, în Allentown. Promovat la gradul de locote-nent-colonel, a mers în Franța cu AEF, devenind șef de operațiuni

Cu toate că erau uzate moral și aveau o lipsă de eficiență demonstrată prin comparația cu avioanele moderne inspirate de avioanele sportive ale anilor 1930, în 1941 marina folosea câteva biplane ca avioane de recunoaștere.

și de instrucție pentru Armata 1. A modernizat regimentul de instrucție pentru ofițeri al armatei, a implementat programul „CCC“ al lui Roosevelt cu ajutorul armatei, în statele sudice, și a fost pro-movat în funcția de șef al planificării de război și, în final, a ajuns adjunct al șefului de stat major al armatei.

FDR l-a numit pe Marshall șef de stat major pe 1 septembrie 1939 și i-a acordat a patra stea. Marshall a susținut conceptul formă-rii unui corp aerian independent al armatei, iar unii cred că a neglijat celelalte ramuri, dezvoltând această nouă categorie pe socoteala lor. Era șeful statului major când japonezii au atacat Pearl Harbor, însă, spre deosebire de alții, nu a fost învinuit pentru dezastru.

Marshall a sprijinit fără rezerve conceptul „întâi trebuie învinsă Germania“ și, în privința duratei îndelungate a războiului din Pacific, mulți dau vina pe abordarea sa precaută în planificarea și implemen-tarea planurilor de război. După război a devenit secretar de stat și rămâne cunoscut în istorie mai ales în calitate de autor al Planului Marshall care a dus la reconstrucția Europei. A

primit Premiul Nobel pentru pace și a murit pe 16 octombrie 1959.

Cordell Hull

Înalt și slab, născut într-o casă construită din lemn în Tennessee, pe 2 octombrie 1871, la douăzeci de ani Cordell Hull devenise deja judecător, dând dovadă de forță de muncă susținută și de perseverență.

În 1933 a ajuns secretar de stat sub FDR. El și Roosevelt erau prieteni apropiați și, cu

Blazonul unei unități de artilerie staționate pe insula Oahu, în 1941. Cu toate că avea ca motto „La arme“ (Take arms), în general armata se baza mai mult pe măsuri antisabotaj și reactive decât pe o conștientizare proactivă.

toate că de multe ori Roosevelt se purta ca propriul său secretar de stat, Hull a fost un subordonat bun și a avut o mare influență în pro-blemele de politică externă.

Hull s-a întâlnit cu Nomura pe 7 decembrie 1941: cu toate că, probabil, credea cu adevărat că ambasadorul japonez aflase doar foarte târziu de mesajul în 14 părți, Hull a denunțat vehement atacul japonezilor despre care fusese informat prin lanțul său de comandă.

Hull a demisionat pe 21 noiembrie 1944. A primit Premiul Nobel pentru pace în 1945 și a murit în 1955.

Președintele Franklin Delano Roosevelt

Roosevelt, cunoscut, mai simplu, ca FDR, este singurul președinte american cu patru mandate consecutive, din 1933 până la moar-tea sa din 1945. Văr îndepărtat al lui Teddy Roosevelt, a absolvit la Harvard fără vreo distincție. În 1910 a fost numit secretar al Marinei. În august 1921, în timp ce se afla în vacanță la Campobello, s-a îmbolnăvit de poliomielită, care l-a făcut să paralizeze de la brâu în jos, deși ulterior își va folosi cât de cât picioarele.

În 1928, Roosevelt a fost ales guvernator al statului New York: patru ani mai târziu, a fost ales pentru primul său mandat de președinte. A elaborat pachetul legislativ New Deal („Noua Orientare“), cuprinzând legi economice gândite pentru a ajuta eco-nomia americană aflată în criză și, astfel, s-a remarcat drept apărător al omului simplu.

Cu toate că America a rămas neutră la declanșarea războiului în Europa, Roosevelt

Președintele Franklin Delano Roosevelt căzuse deja de acord cu Marea Britanie ca SUA să respecte politica „întâi trebuie învinsă Germania“ în cazul în care SUA vor intra în război. Atacul de la Pearl Harbor avea să pună la încercare hotărârea americanilor.

remarca într-o discuție pe 1 septembrie 1939 că nu le putea cere tutu-ror americanilor să rămână neutri cu gândul. Când Pearl Harbor a fost bombardat, a denunțat acțiunea într-un discurs în care numește data de 7 decembrie „o zi ce va dăinui în infamie“.

A condus SUA în perioada cea mai grea a celui de-al Doilea Război Mondial și toate acestea l-au copleșit; a murit pe 12 aprilie 1945, la Warm Springs, Georgia. Amprenta pe care a lăsat-o asupra gândi-rii politice americane este vizibilă și astăzi.

Amiralul Isoroku Yamamoto

Al șaptelea fiu al unui profesor, Yamamoto s-a născut pe 4 aprilie 1884. Isoroku înseamnă „56“, adică vârsta pe care o avea tatăl lui atunci când s-a născut. A locuit lângă Nagaoka, s-a înscris la școala de marină la 16 ani și a absolvit al șaptelea din clasa lui. A fost sub-locotenent pe un crucișător în timpul bătăliei de la Tsushima, în Războiul Ruso-Japonez din 1905, unde și-a pierdut două degete de la mâna stângă. A fost adoptat de familia Yamamoto și a primit numele acesteia. Yamamoto a fost promovat comandant și trans-ferat la cartierul general naval din Tokyo, unde s-a căsătorit: însă a fost trimis la Harvard să studieze economia și acolo a învățat și des-pre țiței. În timpul Primului Război Mondial a descoperit utilizarea în scop militar a aviației. Îi plăcea să joace go și shogi și, ca oaspete la multe dineuri, a învățat poker și bridge.

În 1923, căpitanul Yamamoto era comandantul bazei de instrucție aeriană de la Kasumigaura și a devenit atașat naval la Washington. La conferința navală de la Londra, i-a convins pe toți participanții că raportul 5:5:3 nu mai era acceptabil, iar acesta a fost abandonat. S-a întors în Japonia ca un erou al diplomației și a devenit vice-ministru al Marinei.

Yamamoto a favorizat forța aeriană și a retrogradat flota clasică pe o poziție secundară, opunându-se construirii navelor de luptă Yamato și Musashi, pe care le considera depășite tehnologic, spunând: „Astea… vor fi la fel de utile… ca sabia unui samurai“. A insistat în

favoarea portavioanelor noi, s-a opus intrării Japoniei în Pactul Tripartit în 1939, s-a opus celor care doreau război și a recunos-cut că, deși putea rezista de la șase luni până la un an, nu era prea încrezător că, ulterior, Japonia va mai avea capacitatea de a câștiga un război naval.

La mijlocul lui august 1939 a fost promovat, devenind coman-dant-șef al Flotei Combinate. Pentru oamenii din subordinea lui a devenit o personalitate asemănătoare lui Rommel, inspirându-i să facă eforturi și mai mari prin încrederea sa, și a îmbunătățit capa-citatea de luptă și valoarea marinei japoneze prin manevre pe orice fel de vreme, fie zi, fie noapte.

Yamamoto nu dorea să intre în război cu SUA, însă, odată ce decizia guvernului a fost luată, s-a dedicat în totalitate misiunii de a-i aduce Japoniei victoria. A hotărât că Pearl Harbor putea fi cuce-rit cu forța aeriană, nu cu navele de război. Planul pentru atacul de la Pearl Harbor i-a aparținut.

După succesul de la Pearl Harbor, Yamamoto a suferit o înfrân-gere la Midway: situația a fost comparată cu succesul de început al lui Lee, la Chancellorsville, urmat de înfrângerea de la Gettysburg. Unii sunt de părere că a fost mult prea încrezător. În timpul bătăliei de la Guadalcanal, s-a hotărât să își viziteze oamenii ca să îi îmbăr-băteze și să le ridice moralul. Avionul său a fost doborât pe 18 aprilie 1943 de avioane de luptă americane.

Comandant suprem al Flotei Combinate, amiralul Isoroku Yamamoto era susținătorul cel mai fervent al puterii aeriene navale în Japonia și nu dorea un război prelungit cu SUA. Simțea că Japonia nu putea învinge, însă, odată ce Japonia a intrat în război, a luptat din toate puterile pentru patria sa. Yamamoto a fost forța din spatele Operațiunii Hawaii.

Moartea lui a privat armata japoneză nu doar de un lider cura-jos și intuitiv, ci și de un militar profesionist adevărat, care lupta dorindu-și pacea. Dacă ar fi trăit, probabil că rezultatul războiului ar fi fost același: însă poate că eforturile și calitățile lui ar fi dus la redu-cerea perioadei de conflict.

Comandantul Mitsuo Fuchida

Născut în prefectura Nara pe 2 decembrie 1902, în Anul Tigrului, Mitsuo Fuchida era inteligent, deschis și lipsit de teamă. În 1921 a intrat la Academia Navală și, la scurtă vreme, s-a împrietenit cu Minoru Genda, după ce își descoperiseră pasiunea comună pentru zbor. Prietenia și respectul reciproc aveau să dureze mulți ani și, din multe puncte de vedere, au contribuit la conturarea conceptului de război aerian și a atacului de la Pearl Harbor. Cumva ironic, la un moment dat l-a caracterizat pe prietenul său Genda drept „nesăbuit“.

La începutul lui 1941 problema echipamentului armatei era mult mai puțin importantă față de cum urma să fie cinci ani mai târziu. Puștile Springfield, măștile de gaze vechi și căștile „castron“ aveau să fie înlocuite odată cu creșterea producției de război.

Specializat inițial în bombardamentul orizontal, Fuchida a căpă-tat o asemenea îndemânare încât a fost numit instructor. Curând după aceea, a fost promovat locotenent-comandant și acceptat în Colegiul Statului Major Naval. Acolo a fost cucerit definitiv de puterea aeriană navală.

În 1939 s-a alăturat echipajului de pe Akagi, în calitate de coman-dant de zbor. În timpul exercițiilor pe mare l-a cunoscut pe amira-lul Yamamoto, care și-a exprimat interesul pentru aviația navală. Fuchida a ajuns să îl respecte pe Yamamoto și a devenit un susținător devotat al amiralului. După o ședere scurtă pe Ryuho, s-a întors pe Akagi, cu peste 3 000 de ore de zbor acumulate. În China a învățat arta bombardamentului cu torpile și și-a câștigat renumele de as al torpilelor în rândurile Marinei Imperiale Japoneze (MIJ).

Fuchida a fost un ofițer inflexibil care apăra cu tenacitate o idee până când aceasta se dovedea de nesusținut; abia apoi făcea compromisul. Avea un simț al umorului bine dezvoltat, își apăra subordonații, iar, în viața particulară, era un om blând și ama-bil, însă avea spirit de războinic. Poreclit „Buddha“ de către prie-teni pentru jovialitatea sa, era un ofițer care planifica totul până la cel mai mic detaliu, era intui-tiv în situațiile tactice și strate-gice și era curajos și respectat de oamenii săi. L-a un moment dat, Genda a spus despre el:

„A fost… cel mai bun coordo-nator al nostru de zbor… cu min-tea limpede.

Succesul atacului de

În 1941, unităţile de artilerie aflate la manevre (în imagine cu terierul mascotă al unităţii) se desfăşurau şi se instalau pe poziţii folosind camuflajul, crezând că vor fi nevoite să lupte împotriva unor invadatori veniţi de pe mare.

la Pearl Harbor depindea de caracterul şi de abilitatea coordonato-rului de zbor şi, din acest considerent,… Fuchida a fost ales pentru această misiune.“

A coordonat toate pregătirile pentru atacul de la Pearl Harbor şi a condus personal primul val, zburând ca observator împreună cu locotenentul Mitsuo Matsuzaki. Ar fi dorit să mai conducă şi un al treilea atac asupra Pearl Harbor, însă Nagumo a decis că se descurca-seră suficient de bine şi a întors la bază forţele de atac.

Fuchida l-a întâlnit pe împărat şi i-a furnizat detalii despre asal-tul de la Pearl Harbor: ulterior avea să mărturisească faptul că i-a fost mai uşor să intre în luptă decât să se prezinte la acea întâlnire. Rămas pe tuşă în bătălia de la Midway din cauza unei apendicite, Fuchida s-a întors curând la datorie şi a rămas activ pe toată durata războiului. Ulterior s-a convertit la creştinism, a devenit ministru şi a scris despre atacul de la Pearl Harbor. A murit în 1976.

Comandantul Minoru Genda

Născut în 1904, Genda a mers la şcoala de instrucţie navală şi, curând după aceea, l-a cunoscut pe Mitsuo Fuchida. Genda a servit în cea mai veche escadrilă de avioane de luptă japoneze, Grupul Aerian Yokosuka, sub comanda locotenentului Kobayashi. Acrobaţiile lor aeriene i-a adus grupului porecla de „Circul lui Genda“. A fost recu-noscut pilot expert pe avioane de luptă şi ofiţer de operaţiuni aeriene.

Contraamiralul Onishi i-a cerut lui Genda să scrie un studiu de fezabilitate pentru un posibil atac al japonezilor asupra bazei Pearl Harbor. Comandantul Genda a realizat studiul şi a construit o stra-tegie cu zece puncte principale, majoritatea fiind incluse în planul final. A dezvoltat programul de torpile pentru Grupul Aerian Întâi şi a propus un al doilea atac asupra Pearl Harbor, la câteva zile după primul, din dorinţa de a anihila flota americană. A rămas la bor-dul navei Akagi în calitate de consilier pe probleme aeriene al lui Nagumo şi s-a aflat pe punte pentru a întâmpina cu bucurie zborul de întoarcere al lui Fuchida.

Genda a jucat un rol important în atacurile de la Midway, luându-i locul lui Fuchida în escadrilă, deoarece acesta se afla în convalescenţă după operaţie. Ulterior a fost promovat la gradul de căpitan şi numit ofiţer responsabil cu aviaţia navală în cadrul Statului Major General. Când a fost înfiinţat Grupul Aerian 343, în decembrie 1944, Genda a fost transferat de la Statul Major General şi a devenit comandantul acestuia. A pus accentul pe lupta în formaţie, pe comunicaţii aeriene îmbunătăţite şi pe informaţii secrete detaliate despre formaţiunile aeriene inamice. A condus grupul în bătălia de la Okinawa şi a comandat Grupul Aerian 343 până la sfârşitul războiului.

În dimineața de duminică 7 decembrie 1941, insula Ford părea la fel de liniștită ca în această fotografie făcută cu doar patru săptămâni înainte. Observați portavionul Lexington (CV2), în partea de vest a insulei (partea de sus a imaginii), și șirul în care se plasau navele de război în partea de est (partea de jos a imaginii). Serviciile de informații japoneze studiau regulat ziarele pentru a afla despre plecările și sosirile navelor.

Viceamiralul Chuichi Nagumo

Chuichi Nagumo s-a născut în 1887. Cu un temperament năvalnic, cariera sa de ofițer naval a fost una de expert în războiul cu torpile. Stratagemele sale militare erau, de cele mai multe ori, agresive, însă neinspirate și uneori necugetate.

Viceamiralul Nagumo a fost numit comandant al Kido Butai, Flota Aeriană 1, în ciuda faptului că nu era familiarizat cu aviația navală și că îi lipsea experiența. A comandat Flota Aeriană 1 la Pearl Harbor de pe puntea navei sale amiral Akagi. Au fost planificate două valuri de atacuri, iar rezultatele arătau că o a treia lovitură nu ar aduce vreun rezultat suplimentar. Acum americanii erau relativ pregătiți și, pro-babil, ar fi provocat pierderi disproporționate în rândurile forței de atac. Evenimentele ulterioare au arătat că atacarea facilităților din port ar fi redus și mai mult posibilitatea americanilor de a riposta.

Apoi a condus Flota Aeriană 1 în Indiile de Est Olandeze, în Oceanul Indian și la Midway, unde a pierdut Akagi, Kaga, Hiryu și Soryu, patru dintre cele mai bune portavioane ale Japoniei, din cauza abilităților sale tactice reduse și a ghinionului. Dimensiunile acestei pierderi l-au tulburat și și-a pierdut motivația și orice urmă de eficiență în calitate de comandant. Ca subordonat al amiralului Kondo, a contribuit la victoria tactică a japonezilor (care însă a fost o înfrângere strategică) de la Santa Cruz.

La Saipan, în 1944, a comandat o flotă formată din șalupe, bărci de patrulă și elemente de infanterie. Când rezultatul inevitabil al războiului era deja clar, s-a sinucis, pe 6 iulie 1944.

Ambasadorul Kichisaburo Nomura

Amiralul Kichisaburo Nomura era ambasadorul japonez la Washing-ton în momentul atacului de la Pearl Harbor și, fără să vrea, se va trezi în rolul personajului negativ.

Născut în 1877, a rămas orfan și a fost adoptat de Masatane Nomura, căruia i-a luat numele. În 1898 a absolvit Academia Navală

cu onoruri imperiale pentru bursă. A comandat Flota 3 în timpul Incidentului de la Shanghai, din 1932, ieșind neatins din conflict, însă și-a pierdut ochiul drept în urma unui atac terorist cu bombă, la câteva săptămâni după aceea.

Nomura s-a retras din serviciul activ, însă a fost ministru de Externe în guvern între 23 septembrie 1939 și 14 ianuarie 1940. A fost adep-tul reținerii și al precauției, încurajând soluțiile diplomatice.

În februarie 1941, Nomura a fost trimis în Statele Unite ca amba-sador la Washington. Întrucât se opunea militariștilor japonezi, a fost întâmpinat cu bucurie și i s-a acordat încredere când a încer-cat să reconcilieze diferendele americano-japoneze cu Cordell Hull.

Atât împăratul Hirohito, cât și amiralul Yamamoto au insistat ca SUA să primească un avertisment cu cel puțin 30 de minute înainte de izbucnirea ostilităților de la Pearl Harbor. Nomura a primit un mesaj: acesta trebuia să i-l transmită lui Hull, la ora unu, ora Washingtonului. Mesajul trimis avea 14 părți și a fost decodat pe măsură ce era primit. Din cauza nivelului de secretizare a mesajului, Nomura nu a avut la dispoziție un dactilograf cu autorizațiile necesare. Persoana selectată era înceată, iar Nomura a fost nevoit să amâne întâlnirea până la ora 14.00. Americanii spărseseră deja codul, însă nu înțelegeau prea bine scopul mesajului, întrucât nici nu se declara război, nici nu se oferea o speranță de pace prin negocieri ulterioare.

Nomura s-a întâlnit cu Hull la ora 14.20 și i-a transmis mesa-jul. Hull a fost tensionat și laconic în timpul întâlnirii. Curând, Nomura a aflat motivul pentru care Hull se purtase astfel: baza de la Pearl Harbor fusese atacată de Japonia. Imediat după aceea, Hull va declara în fața presei că nu văzuse niciodată un mesaj atât de „plin de falsuri și de distorsionări… la o scară atât de uriașă, încât nu mi-aș fi imaginat vreodată că… vreun guvern… ar fi capabil să le rostească“. Nomura a fost zguduit de vestea că Japonia atacase SUA și, cu ume-rii lăsați, a părăsit biroul lui Hull.

Nomura a fost închis împreună cu personalul său și eliberat în 1942, când a fost repatriat. După război a devenit președinte al Japan Victor Company și membru al Camerei Consilierilor. A murit în 1964.

Cronologie

1936

2 decembrie – Am. Yamamoto începe transformarea armei aeriene navale într-o armă modernă.

1939

10 februarie – Japonia ocupă insula chineză Hainan.

August – Am. Isoroku Yamamoto este numit comandant-șef al Marinei Imperiale Japoneze.

4 septembrie – Yamamoto îi scrie Vam. Shimata pentru a-i mărturisi că este neliniștit în privința „relațiilor Japoniei cu Germania și Italia, pe fondul schimbărilor care se petrec acum în Europa“.

1940

Primăvara – Flota americană este transferată la Pearl Harbor, care devine baza permanentă a acesteia: pentru japonezi, este o amenințare prost mascată. Yamamoto se folosește de eveniment pentru a insista în privința extinderii puterii aeriene navale. Yamamoto începe să creadă că ar fi mai bine să pornească războiul cu Marina SUA decât să aștepte ca aceasta să aleagă momentul și locul bătăliei.

Iulie – Roosevelt pune embargo Japoniei pe combustibilul de aviație, pe oțel și

pe fier vechi.

August – Locotenent-colonelul Friedman, criptograf, sparge Codul Purpuriu japonez (MAGIC).

3 septembrie – Roosevelt oferă Marii Britanii 50 de distrugătoare vechi în schimbul dreptului de a înființa baze navale americane pe teritoriile britanice.

4 septembrie – SUA avertizează Japonia să nu atace Indochina Franceză.

11 septembrie – Ojiro Okuda este numit consul general în exercițiu în Hawaii. Are misiunea de a raporta mișcările vaselor americane în port, multe dintre acestea fiind prezentate și în ziarele americane. Kohichi Seki studiază anuarul Jane’s Fighting Ships și călătorește în toată insula, studiind baza și aerodromurile, însă fără să intre în zona proprietate a guvernului SUA.

27 septembrie – Japonia se alătură Pactului Tripartit. Yamamoto îi spune lui Konoye: „Sper că vei… evita un război americano-japonez“.

12 noiembrie – Bombardierele torpiloare britanice atacă flota italiană la Taranto, scoțând din funcțiune jumătate din flota din Mediterana a Italiei.

10 decembrie – Yamamoto îi scrie lui Shimada: „Probabilitatea

este ridicată… este aproape sigur că operațiunile noastre împotriva Indiilor Olandeze se vor transforma într-un război cu America, Marea Britanie și Olanda, înainte ca aceste operațiuni să fi ajuns la jumătate. Prin urmare, nu trebuie să lansăm… operațiunea sudică decât dacă suntem pregătiți… și echipați corespunzător“.

30 decembrie – Contraamiralul Bloch trimite un memorandum: „Toate avioanele care ar putea ataca Pearl Harbor vor… fi transportate cu portavioanele“.

1941

1 ianuarie – În Japonia, ambasadorul american Grew scrie în jurnalul său: „Japonia… s-a angajat pe calea războiului… Dacă… americanii… ar putea citi… articolele liderilor de opinie japonezi… și-ar… da seama de inutilitatea absolută a unei politici de împăciuire“.

6 ianuarie – Președintele Roosevelt declară Statele Unite „arsenal al democrației“.

7 ianuarie – Yamamoto îi scrie contraamiralului Takijiru Oikawa, spunând: „Un conflict cu Statele Unite… este inevitabil“. Marina japoneză ar trebui să „distrugă flota americană principală la începutul războiului“. Continuă afirmând că Marina japoneză trebuie să lovească astfel încât să „decidă soarta războiului încă din prima zi“. Planul său este să găsească Marina americană la „Pearl Harbor

[și] să o atacăm puternic cu forțele noastre aeriene“. În încheiere, afirmă că, dacă Marina americană nu s-ar afla la Pearl Harbor, ar trebui găsită oriunde ar fi. Diviziile I și II Portavioane japoneze trebuie să lanseze un „atac surpriză, cu toată puterea aeriană, riscând totul într-o noapte cu lună sau în zori“. Petrolierele erau necesare pentru alimentarea pe mare, distrugătoarele urmau să ia supraviețuitorii ale căror avioane sau nave erau distruse, iar submarinele să atace vasele care se retrăgeau de la Pearl Harbor și să încerce să scufunde vasele Aliaților la intrarea în port și astfel să o blocheze. Un atac în „Filipine și

Singapore ar trebui lansat aproape în același timp cu cel… din Hawaii". La final, Yamamoto solicită: „Doresc sincer… să comand eu însumi acea forță de atac".

24 ianuarie – Prințul Fumimaro Konoye, prim-ministrul japonez, afirmă că „stabilirea fermă a unei Sfere de Prosperitate Reciprocă în Asia de Est este… necesară pentru continuarea existenței acestei țări". Yamamoto presupune că, în cazul în care izbucnește războiul „între Japonia și Statele Unite, nu va fi suficient să cucerim Guam și Filipine și nici măcar Hawaii și San Francisco. Trebuie să… dictăm termenii păcii la Casa Albă. Mă întreb dacă politicienii noștri… sunt pregătiți să facă sacrificiile necesare".

27 ianuarie – În cadrul unor convorbiri secrete cu Marea Britanie, SUA decid ca, în cazul în care Japonia intră în război de partea Germaniei și dacă SUA intră în război, mai întâi trebuie învinsă Germania, apoi Japonia. Ambasadorul Grew este avertizat în Japonia de către omologul său peruan că îl auzise pe un funcționar japonez de la ambasada lui spunând că, dacă ar fi izbucnit războiul, „armata japoneză… [va] încerca un atac surpriză masiv asupra bazei Pearl Harbor, folosindu-și toate facilitățile militare". La Washington, serviciile de informații militare sunt surprinse doar pentru că Grew dă crezare sursei raportului și nu ipotezelor enunțate în raport. În Japonia, ministrul de Externe Yosuke

Matsuoka spune că „Trebuie să controlăm vestul Pacificului" și că SUA ar trebui să își reconsidere acțiunile de până atunci: dacă SUA nu fac acest lucru, nu mai există „nici o speranță pentru relațiile japonezo-americane". La bordul vasului Nagato, Yamamoto discută despre fezabilitatea logică și tehnică a unui atac asupra Pearl Harbor. După această întâlnire, Onishi îi pune lui Maeda (ofițerul său superior de stat major) următoarea întrebare: dacă vasele cele mai importante ale SUA sunt „ancorate în jurul insulei Ford, ar putea fi lansat un atac eficient cu torpile împotriva lor?" Maeda spune că nu, întrucât apa este prea puțin adâncă pentru ca torpilele să fie eficiente. Însă, dacă torpilele ar fi fost modificate…

Priveliște asupra portului Honolulu, de pe puntea de observație a Turnului Aloha, orientat spre nord-vest. Cheiul 21 se află în extrema dreaptă, iar marginea insulei Sand este vizibilă în partea stângă a bazinului Kapalama. Cele două dealuri joase aflate la jumătatea distanței sunt muchia vestică și estică a craterului Aliamanu, Pearl Harbor aflându-se chiar în spate.

1 februarie – Kimmel îl înlocuiește pe Richardson ca CinCPAC; Short este promovat și devine coman-dantul Departamentului Hawaiian.

5 februarie – Kimmel primește de la secretarul Knox o scrisoare în care se menționează: „În even-tualitatea unui război cu Japonia… ostilitățile… vor începe… cu un atac surpriză asupra Pearl Harbor". În scrisoare i se solicită lui Kimmel să „crească disponibilitatea combinată a armatei de uscat și marinei de a face față unui raid". Spune că formele probabile de atac sunt bombardamentele,

atacurile cu torpile sau ambele. Congresmenul de Pennsylvania, Faddis, afirmă: „Japonezii nu vor risca o luptă... în care să înfrunte Marina americană într-o bătălie deschisă. Flota lor nu e suficient de puternică“.

12 februarie – Nomura îi prezintă lui Cordell Hull scrisorile de acreditare prin care este numit ambasador la Washington.

15 februarie – Kimmel prezintă o scrisoare la Conferința Flotei Pacificului, în care menționează că aceasta se confruntă cu posibilitatea unui atac surpriză asupra navelor de la Pearl Harbor.

Jumătatea lui februarie – Onishi trimite după comandorul Minoru Genda și îi prezintă planul lui Yamamoto, menționând că Yamamoto îl gândise ca pe o misiune cu sens unic (katamechi kogami) pentru a mări distanța de lovire la peste 800 km. Genda

se opune utilizării avioanelor ca materiale de unică folosință: „O astfel de operațiune... ar fi o pierdere de oameni și de avioane“. Consideră că Yamamoto trebuie să includă în atac bombardiere în picaj și bombardiere de mare altitudine, dar și torpiloare. „Pentru a obține cele mai bune rezultate, toate portavioanele trebuie să se apropie cât mai mult de Pearl Harbor.“ Ultimul său argument este: „Ținta noastră principală trebuie să fie portavioanele SUA“. Onishi îi cere lui Genda să pregătească un raport de fezabilitate despre forțele componente și modul de execuție, pe care să îl prezinte în zece zile.

Sfârșitul lui februarie – Genda îi prezintă lui Onishi un raport care conține zece propuneri principale. Trebuie să fie un atac surpriză; portavioanele SUA sunt obiectivele principale ale acestuia; avioanele SUA din Oahu se numără printre obiective; și toate portavioanele japoneze disponibile trebuie să ia parte la operațiune. Mai mult, trebuie folosite toate tipurile de avioane de atac, iar avioanele de luptă japoneze trebuie să joace un rol activ în atac; atacul trebuie să fie lansat dimineața devreme; scoaterea vaselor de alimentare pe mare este necesară pentru succes; și toată planificarea trebuie să fie ultrasecretă. A zecea propunere vizează o invazie la scară completă, cu care Onishi nu este de acord, din cauză că nu ar putea păstra liniile de aprovizionare

atât de departe de bazele actuale. Yamamoto dorește să slăbească Marina SUA, în timp ce Genda simte că trebuie să o anihileze.

27 februarie – Okuda raportează: „Flota iese pe mare o săptămână și stă în Pearl Harbor altă săptămână. În fiecare miercuri, vasele de pe mare fac schimb de locuri cu cele din port“.

5 martie – Ministerul de Externe japonez îi trimite lui Nomura

o telegramă pentru a-l înștiința că sunt aproape siguri că americanii „vă citesc mesajele codate“.

10 martie – Onishi îi dă lui Yamamoto o schiță a planului său de atac, derivat din planul lui Genda, însă cu unele modificări.

11–12 martie – Congresul SUA aprobă Lend Lease Act (Legea de împrumut și închiriere), prin care li se oferă ajutoare materiale guver-nelor care luptă împotriva Axei.

Pe 31 octombrie 1941, insula Ford (centru), depozitul de rezervoare de

combustibil de la Southeast Loch (centru stânga, în fața insulei Ford) și aerodromul Hickam (stânga sus) își derulau activitatea zilnică. Războiul se desfășura în Europa sau în China.

14 martie – Kita este numit consul general în Hawaii.

20 martie – Nomura răspunde Ministerului de Externe: „Am descoperit că Statele Unite citesc unele dintre codurile noastre, însă nu știu exact pe care". Nomura îi informează că le va transmite detaliile printr-o metodă „sigură". Însă nu schimbă Codul Purpuriu. Este posibil ca lui Matsuoka să-i fi stârnit bănuieli avertismentul lui Nomura, simțind că fusese transmis din nesiguranță.

27 martie – Takeo Yoshikawa, ofițer de contrainformații, sosește la Pearl Harbor și își dă seama că navele de război sunt ancorate în perechi și că nava de lângă țărm este protejată de atacurile cu torpilă de către cea din exterior.

30 martie – Roosevelt dă ordin Gărzii de Coastă să captureze, în porturile americane, două nave germane, 28 italiene și 35 daneze.

1 aprilie – Serviciul de informații al Marinei de la Washington îi avertizează pe comandanții de district asupra faptului că „Puterile Axei, de obicei,... [atacă] sâmbăta și duminica sau de sărbători naționale" și că toți comandanții trebuie să „ia măsuri de pază și precauție..."

10 aprilie – MIJ se reorganizează în Flota Aeriană 1, alcătuită din Divizia I Portavioane (Kaga și Akagi și patru distrugătoare), Divizia II Portavioane (Hiryu și Soryu și patru distrugătoare) și Divizia IV Portavioane (Ryuho și două distrugătoare).

13 aprilie – Japonia și Rusia semnează un pact de neutralitate care îi oferă Japoniei mână liberă pentru expansiunea în sud.

15 aprilie – SUA încep să trimită către China bunuri în baza Legii de împrumut și închiriere.

21 aprilie – Ofițerii americani, englezi și olandezi coordonează rolurile propuse ale fiecăruia în apărarea militară împotriva Japoniei, în cazul unui atac japonez în Singapore.

23 aprilie – Marshall se împotri-vește deciziei lui Roosevelt de a menține flota americană în Hawaii pe motiv că „bombardierele noastre grele și... avioanele de urmărire... pot să ofere o apărare atât de bună, încât japonezii nu ar îndrăzni să atace Hawaii".

28 aprilie – Când sunt întrebați în privința deciziei americanilor de a întări Flota Atlanticului aducând vase din Pacific, britanicii răspund că „reducerea numărului... nu va încuraja peste măsură Japonia". New Mexico, Mississippi, Idaho, Yorktown, patru crucișătoare ușoare, 17 distrugătoare, trei petroliere, trei nave de transport și trei nave auxiliare sunt transferate până la sfârșitul verii.

20 mai – Nomura confirmă către Tokyo: „Americanii ne citesc unele coduri".

26 mai – Yoshikawa raportează că trei nave de război și trei crucișă-toare ușoare au dispărut de la Pearl Harbor. Kimmel întocmește imediat un memorandum de 11 pagini,

menționând că 72% din ofițerii noi pentru Atlantic veneau din Flota Pacificului și că nevoile Flotei Pacificului sunt subordonate celor ale Marii Britanii și Flotei Atlanticului.

27 mai – Roosevelt declară SUA în stare de urgență națională pe perioadă nelimitată.

14 iunie – SUA îngheață activele germane și italiene.

16 iunie – Consulatele germane din SUA sunt închise.

17 iunie – Germania ia măsuri împotriva proprietăților americane din Germania.

20 iunie – SUA opresc livrările de petrol din porturile din golful Mexic și de pe Coasta de Est către toate destinațiile, cu excepția Americii Latine și a Marii Britanii.

22 iunie – Consulatele italiene din SUA sunt închise.

26 iunie – Guvernul francez de la Vichy îi permite Japoniei să ocupe Indochina Franceză. SUA pun sechestru pe creditele japoneze din SUA. Roosevelt naționalizează armata filipineză.

17 iulie – Se formează un nou guvern japonez.

28 iulie – SUA pun embargou pe vânzările de petrol, îngheață activele și închid porturile pentru vasele japoneze.

18 august – Un amendament la Legea Serviciului Militar Selectiv, din 1940, extinde durata serviciului militar pentru recruții americani de la un an la doi ani și jumătate.

24 septembrie – Un mesaj trimis de la Tokyo către Consulatul

În momentul atacului de la Pearl Harbor, Forțele Aeriene ale Armatei aveau câteva avioane 0A-8 și 0A-9 pe aerodromul Wheeler, acestea fiind avioane amfibii remotorizate.

General îl instruiește pe spion să raporteze situația vaselor americane din Pearl Harbor.

16 octombrie – Konoe demisio-nează, iar gen. Tojo formează un guvern nou, el fiind prim-ministru. Stark îl avertizează pe Kimmel în privința unor posibile activități japoneze.

5 noiembrie – Yamamoto emite Ordinul Strict Secret nr.1 către Flota Combinată, detaliind planul pentru atacul de la Pearl Harbor.

7 noiembrie – Congresul SUA anulează acele secțiuni ale Legii de Neutralitate referitoare la înarmarea cargoboturilor americane și trans-portul de bunuri de război către națiunile aflate în conflict.

10 noiembrie – Marea Britanie declară că, dacă Japonia va intra în război cu SUA, atunci va declara război Japoniei „în interval de o oră".

22 noiembrie – SUA interceptează un mesaj prin care lui Nomura i se transmite faptul că termenul limită de 22 noiembrie este extins până la 25 noiembrie 1941.

25 noiembrie – Nu se ajunge la nici un acord americano-japonez: prin urmare, grupul operativ al lui Nagumo ridică ancora din Insulele Kurile.

27 noiembrie – Argentina hotărăște să nu vândă tungsten Japoniei. Kimmel și Short sunt anunțați că negocierile americano-japoneze

au eșuat și că trebuie să fie pregătiți pentru orice eventualitate. Kimmel primește ordin să deplaseze 25 de avioane în insulele Wake și Midway.

2 decembrie – Nagumo primește undă verde. SUA interceptează un mesaj către ambasada japoneză în care i se cere să distrugă toate codurile.

6 decembrie – Roosevelt primește mesajul în 14 părți, descifrat parțial. Instrucțiunile specifică faptul că acesta urma să îi fie transmis lui Hull abia la ora 13.00, ora Washingtonului, pe 7 decembrie.

7 decembrie – Marina japoneză atacă Pearl Harbor.

8 decembrie – Roosevelt numește atacul de la Pearl Harbor o zi care „va dăinui în infamie“, iar Congresul declară război Japoniei. Armata 25 a gen. Yamashita debarcă aproape de granițele Thailandei și Malaysiei și începe bătălia pentru Singapore.

11 decembrie – Italia și Germania declară război Statelor Unite.

12 decembrie – Forțele japoneze ocupă Guamul.

23 decembrie – Forțele japoneze cuceresc insula Wake.

25 decembrie – Hong Kong cade în mâinile japonezilor.

1942

15 februarie – Singapore se predă.

PLANUL JAPONEZ

Japonia și-a început expansiunea în Asia. Relațiile americano-japo-neze s-au înrăutățit, iar embargoul asupra produselor japoneze a aruncat în aer eforturile diplomatice. Nomura a fost numit ambasa-dor, oficialii sperând să repare o prietenie deja fragilizată.

Guvernul japonez dorea să controleze resursele naturale ale Asiei prin ceea ce a rămas cunoscut drept Zona Sudică de Resurse. Tratatul cu Rusia proteja Japonia de înaintarea pe acel front: la jumătatea lui 1941 controla deja Manciuria, Coreea, treimea estică a Mongoliei, Shanghai, Formosa (Taiwan) și Indochina Franceză; iar, acum, Europa era incapabilă de o intervenție eficientă. Zona aflată sub con-trol japonez a fost numită Sfera de Coprosperitate a Asiei de Est. Generalul Hideki Tojo a format un nou guvern în octombrie 1941, el fiind prim-ministru, și a trecut efectivele militare (în principal, armata de uscat) sub controlul său.

Ambasadorul Nomura s-a întâlnit de mai multe ori cu Cordell Hull, încercând să găsească o soluție. Japonia nu se mulțumea cu alt-ceva decât cu Sfera de Coprosperitate, iar negocierile au ajuns într-un punct mort. Deși neutre, SUA au respins orice încercare japoneză de a-și extinde influența asiatică. Cu un guvern controlat de susținători ai războiului, Japonia ar putea negocia cu SUA, însă, dacă nu, atunci ar porni un război-fulger, iar, când lucrurile se vor liniști, avea să contro-leze teritoriile dorite. Cu puterile europene deja ocupate, războiul din Asia ar fi fost un al doilea front nedorit. Nomura avea un termen limită pentru succesul diplomatic, care era și termenul limită pentru începu-tul unei ofensive în Pacific. Planurile japoneze de intervenție urmau să fie aplicate dacă

negocierile cu Statele Unite eșuau. Japonezii urmă-reau extinderea Pearl Harbor cu interes și cu o grijă considerabilă.

Japonezii aveau o teorie a unui „Mare Război Total“ cu Marina SUA. Rădăcinile acestei teorii aproape mitice se aflau în marile

lor victorii de la Port Arthur și Tsushima, unde Marina japoneză înfrânsese flota rusă. Conform acestei teorii, nave de război con-duse de nave de luptă aveau să se înfrunte într-o bătălie pe mare, nemaiîntâlnită de la Trafalgar încoace. Navele de război japoneze fuseseră proiectate cu grijă pentru a le întrece pe cele americane fie cu un tun suplimentar, fie printr-o viteză mai mare, fie prin mai multe țevi pentru torpile sau prin orice altceva i-ar fi putut oferi unei nave superioritate față de cea a adversarului. Marina japoneză s-a instruit în ideea că America era cea mai mare amenințare cu care se confrunta și că, după ce fumul bătăliei avea să se risipească, Soarele Răsare urma să iasă victorios.

În Marina japoneză apăruse o ruptură între amiralii de pe vasele de luptă și amiralii din mai tânăra aviație: primii erau adepții teo-riei Marelui Război Total, în timp ce ultimii își dădeau seama că succesul britanicilor de la Taranto prefațase viitorul războiului naval. Yamamoto își instruia tinerii ofițeri din Marina japoneză pentru război aerian.

Japonezii au sperat să prindă portavioanele americane Lexington (în imagine), Saratoga și Enterprise la Pearl Harbor. Saratoga se afla la San Diego, Enterprise livra avioane în insula Wake, iar Lexington era în Midway când s-a declanșat atacul japonez.

La începutul anului 1941, Yamamoto a dat startul pentru pregătirile pentru Operațiunea Sudică, adică planul japonez de a cuceri zonele bogate în resurse ale Asiei. Una dintre compo-nentele operațiunii, Operațiu-nea Hawaii, includea atacul de la Pearl Harbor. Planul era clar: dacă până pe 23 noiembrie 1941 negocierile nu reușeau, avea să se aplice soluția militară. A fost pus la punct un cod care folosea termeni de prognoză meteo și au fost înștiințate legațiile. Dacă prognoza meteo anunța „vânt dinspre est și ploaie“, asta însemna că negocierile americano-japoneze se întrerupseseră, iar mașinile de coduri din Statele Unite trebuiau distruse în pregătirea războiului. De asemenea, acel mesaj dădea grupului pentru Operațiunea Hawaii undă verde pentru atac.

Marina japoneză a avut detalii despre Pearl Harbor. Pentru că portul era ușor de văzut din oraș, iar vizitatorii puteau face excur-sii cu avionul deasupra bazinului naval și pe lângă cele mai multe posturi militare, spionajul însemna doar observarea atentă, înre-gistrarea și urmărirea traficului naval, și nu implica încercarea de a pătrunde pe nesimțite în unități militare. În câteva luni, un spion de la ambasada japoneză a întocmit un dosar complet despre toate vasele staționate la Pearl, despre programul acestora, despre vasele care erau în reparații, care erau în misiune pe mare și despre dispu-nerea avioanelor. Spionul a trimis aceste informații la Tokyo.

Alertați de Washington, Kimmel și Short au transmis ordinul de vigilență

sporită pe 27 noiembrie. Serviciul militar în Hawaii era

Atacul japonez a fost bine planificat, iar țintele marcate. Această copie a unei hărți din acea vreme a fost recuperată de pe un submarin japonez pitic, comandat de lt. Kazuo Sakamaki. Acesta pilota un submarin HA-19, eșuat pe plaja de la aerodromul Bellows.

unul ușor și, dacă ar fi să fim sin-ceri, cumva plictisitor, așa cum se întâmplă în cele mai multe dintre bazele militare pe timp de pace. Soldații se plângeau de mân-care, de vreme, de ziua de soldă, de registrul de sarcini și așa mai departe. Războiul părea departe de Hawaii.

Totuși, generalul-locotenent Short era îngrijorat de posibile sabotaje și a dat ordin ca toate avioanele armatei să fie aduse la un loc pentru a fi păzite mai bine: însă astea le făcea ținte sigure în cazul unui atac aerian. A dat ordin ca muniția să fie pusă la loc sigur, artileria de coastă să fie în alertă și stațiile de radar să fie închise la ora 7.00. Amiralul Kimmel a început să trimită și să aducă por-tavioanele prin rotație în port și să alcătuiască patrule navale și de aviație navală. Vasele erau în alertă pentru amenințarea cu subma-rine. Portavionul Lexington a primit ordin să ducă în Midway avioa-nele de care Kimmel avea mare nevoie la Pearl. În ciuda măsurilor de precauție, nimeni nu se gândea la un atac aerian. La nave de război, da; la sabotaj și la o posibilă invazie, da; însă atac aerian? Nimeni nu se gândea la o asemenea posibilitate.

Criptografii guvernului SUA monitorizau transmisiunile japoneze. Washingtonul, cu toate că încă era neutru, a fost de acord cu Londra ca Aliații să se concentreze mai întâi pe înfrângerea Germaniei. Londra a primit trei decodoare MAGIC ultrasecrete, însă Pearl Harbor nu a primit nici unul. Mai mult, din cauza mentalității „întâi să învin-gem Germania", oamenii și echipamentele care ar fi putut consolida

Lângă docuri puteau ancora distrugătoare și vase mai mici, precum crucișătorul ușor german Emden, aflat în vizită în acel moment, ancorat lângă Cheiul 15 din Honolulu Harbor. În depărtare se observă Turnul Aloha.

operațiunile din Pacific au fost trimise către Atlantic. Prin Legea de împrumut și închiriere, cincizeci de distrugătoare pe care Marina SUA le-ar fi putut folosi imediat au fost trimise în străinătate.

În ciuda amenințării războiului, viața la Pearl Harbor decurgea normal. În general, vasele aflate la manevre se întorceau la timp pen-tru a-și petrece weekendul în docurile din port. Cu toate că, teore-tic, o treime din flotă era plecată în același timp, uneori sosirile și plecările se suprapuneau. Pearl Harbor era baza cea mai puternică din Pacific și primul loc de escală între America și Orient. Artileria proteja linia de coastă și, cu toate că acolo se aflau câteva avioane mai vechi, douăsprezece avioane B-17 sporeau capacitatea militară a insulei Oahu. Japonia a considerat Pearl Harbor amenințarea prin-cipală la adresa securității sale.

Oahu reprezenta prima etapă a traseului pentru China Clipper (operat de Pan American Airways). Ca multe nave amfibii și hidroavioane militare, Clipper era ancorat în apele puțin adânci de lângă țărm. ANZAC Clipper se afla la aproximativ 350 de kilometri est de Oahu, când a început atacul, și a fost redirecționat spre Hilo, Hawaii.

Pearl Harbor7 decembrie 1941, ora 7.30

Mutări de deschidere

Cu toate că nu cunoștea semnificația datei, lui Nomura i s-a spus să finalizeze negocie-rile până cel târziu pe 22 noiembrie. Acesta a solicitat o prelungire de la Tojo, care i-a răs-puns: „Există motive care îți depășesc abili-tatea de a ghici pentru care dorim stabilirea cadrului relațiilor japonezo-americane până cel târziu pe 25“. Mesajul garanta o prelun-gire până pe 29 noiembrie, afirmând că acest termen limită „nu poate fi schimbat sub nici o formă. După această dată, se vor întâm-pla automat unele lucruri“. Nomura nu avea de unde să știe că termenul limită coinci-dea cu plecarea grupului operativ pentru Operațiunea Sudică. Aducea cu el umbra răz-boiului tot mai probabil, pe măsură ce posi-bilitatea de a aduce pacea se spulbera.

Navele japoneze au ridicat ancora în for-mațiuni de câte două sau trei, către punctul de întâlnire din golful Hitokappu, în Etorofu (Insulele Kurile) pe 22 noiembrie 1941. Apoi urmau să plece mai departe pe 26 noiembrie, pe o rută de nord pentru a evita să fie zărite din greșeală de vase și avioane care operau pe ruta sudică. Distrugătoarele urmau să fie alimentate zilnic, iar navele mai mari o dată la patru zile. În timpul iernii, apele erau difi-cile și nu exista un trafic prea intens atât de departe la nord de ecuator; totuși, distru-gătorul de recunoaștere care mergea în față avea ordin să scufunde orice vas și să păs-treze cu orice preț secretul prezenței lor. Odată aflată la drum, flota trebuia să păstreze

tăcerea radio, iar transmisiunile false din apropierea țărmului japo-nez urmau să mențină, pentru posturile de ascultare aliate, iluzia că grupul operativ se afla în continuare în apele japoneze.

Operațiunea Hawaii

Planul militar japonez a avut trei faze. Prima fază presupunea să ia prin surprindere baza Pearl Harbor, să neutralizeze flota ameri-cană și să extindă perimetrul, pentru a include insula Wake, Insulele Gilbert, Insulele Solomon de Nord, cea mai mare parte din Noua Guinee (o amenințare pentru Australia), Java, Sumatra, Malaysia, Birmania (la est de granița indiană), Thailanda, Filipine și Borneo. Faza a doua însemna consolidarea prezenței militare în noul perime-tru. Faza a treia era una defensivă: să protejeze perimetrul și să dis-trugă orice incursiune din exterior.

Atacuri simultane ale armatei de uscat și ale marinei urmau să zdrobească Pearl Harbor, Filipine și Malaysia. Armata de uscat urma să debarce pe ultimele

două și să înainteze spre Java. Insula Wake, Thailanda, Guam și Hong Kong urmau, de asemenea, să fie ocupate de armata de uscat. Două distrugătoare, Ushio și Sazanami, trebu-iau să bombardeze Midway, iar portavioanele care se întorceau de la Pearl Harbor urmau să finalizeze procesul de anihilare a forțelor defensive de pe insula Wake. Cu toate că nu exista un comanda-ment unic, atacurile armatei de uscat și ale marinei urmau să aibă loc simultan: o lovitură rapidă și fructele coapte ale Pacificului urmau să cadă în mâinile japonezilor.

Pregătiri

Planul necesita un asalt concentrat cu bombardiere în picaj, bom-bardiere de mare altitudine și atacuri cu torpile. Bombardierele au început sesiunile de exerciții, atât pe cele de mare altitudine, cât și pe cele în picaj. Rezultatele piloților s-au îmbunătățit constant,

iar procentul de atingere a țintei a crescut foarte mult. Torpiloarele au început la rândul lor exercițiile, însă cu rezultate mai puțin impresionante și, cu toate că Genda a făcut tot ce i-a stat în putință, exista o barieră pe care oamenii săi nu o puteau depăși, indiferent cât de mult se antrenau. Portul avea apă cu o adâncime prea mică pentru torpilele convenționale folosite la acea vreme.

SUA știau de atacul cu torpile reușit al britanicilor la Taranto, însă nu au instalat plase împotriva torpilelor la Pearl Harbor: era nevoie de foarte mult timp pentru a fi montate, iar părerea generală era că portul avea apa prea mică pentru ca torpilele convenționale să dea rezultate. Acest sentiment de falsă siguranță era sporit de apăra-rea aparent de nepătruns de la Pearl, care făcea ca un bombardament pe mare să fie puțin probabil.

Bazându-se pe succesul britanicilor de la Taranto, Japonia a identificat atacurile cu bombardiere drept metoda cea mai eficientă de a distruge navele flotei americane. Cu toate acestea, problema

Portavionul Akagi și-a lansat toate avioanele împotriva Pearl Harbor. Aici, Mitsubishi A6M2 tip 0 (Zero) numărul AI-108 decolează. Fiecare avion avea un număr de identificare distinct, care indica portavionul de origine: AI, Akagi; AII, Kaga; BI, Soryu; BII, Hiryu; EI, Shokaku și EII, Zuikaku.

cea mai importantă era că torpilele japoneze de tip 91 Model 2 intrau prea adânc în apă și, astfel, rămâneau înfipte în nămolul de pe fundul portului.

Fuchida, Genda și Murata au insistat ca atacurile cu torpile în ape cu adâncime de până la zece metri să se îmbunătățească. În general, atacatorii aruncau torpile care se duceau până la o adâncime de apro-ximativ 20 de metri. Prin exercițiu, piloții și-au îmbunătățit rezul-tatele, însă nu puteau atinge limita de zece metri. Aproape ajunși la disperare, aceștia au studiat situația și, în cele din urmă, au găsit o soluție inovatoare – folosirea unor torpile cărora li se adăugau ari-pioare din lemn. Acestea creșteau stabilitatea și ofereau flotabilitate sporită, suficientă cât să lovească ținta și la mică adâncime. Torpilele se scufundau în medie doar la 12 metri, însă urmau un curs drept și îngust – o

îmbunătățire dublă. Odată ce au început să monteze aripioare de lemn și să facă exerciții cu acestea, procentul țintelor atinse la manevre a crescut spectaculos până la 70% și chiar mai mult, pe vasele în staționare. (În 1944, după doi ani de pierderi de piloți de torpiloare, scorurile ajung abia la 15–18%.)

Yamamoto avea acum torpile care să funcționeze în apele puțin adânci de la Pearl Harbor și, cu toate că livrarea acestora era pla-nificată pentru sfârșitul lui noiembrie, reușiseră să depășească obstacolul cel mai important. În urma unui efort concentrat, torpi-lele funcționau satisfăcător la jumătatea lui noiembrie, iar livrarea acestora către nave era garantată. Astfel, planul unui atac cu tor-pile s-a transformat din teorie în realitate.

Inițial de doar 10%, procentul de reușită a bombardamentelor japoneze a urcat până la 80% după ce pilotul, dar și bombardierul au fost făcuți responsabili de lovitură. (În 1944, uzura piloților scă-zuse la 11%.)

Pentru a fi identificat mai ușor, japonezii împărțiseră Pearl Harbor în districte: A (între insula Ford și șantierul naval); B (zona de nord-vest a insulei Ford); C (East Loch); D (Middle Loch) și E (West Loch). Districtul A, la rândul lui, era împărțit în cinci zone: docurile de la nord-vest de șantierul naval; zona stâlpilor de anco-rare; zona docului de reparații a șantierului naval; docurile; și restul

districtului. Și-au pregătit atacurile exersând pe o țintă construită pentru a imita Pearl Harbor.

De pe 3 decembrie, japonezii au știu că Oklahoma, Nevada, Enterprise, două crucișătoare grele și 12 distrugătoare plecaseră de la Pearl Harbor, iar cinci nave de luptă, trei crucișătoare grele, trei crucișătoare ușoare, 12 distrugătoare și un portavion sosiseră. Nu părea să existe vreo activitate neobișnuită care să sugereze că americanii se pregăteau de un atac, iar permisiile pe țărm se acor-dau ca de obicei. Pe 4 decembrie, navele erau dispuse în același

Un montaj fotografic realizat înainte de război înfățișând avioane suprapuse deasupra portavionului american Enterprise, în octombrie 1941. Pe 7 decembrie, Enterprise se afla la circa 350 de kilometri vest de Oahu, întorcându-se după ce livrase avioane în insula Wake.

PUTEREA DE FOC A MARINEI IMPERIALE JAPONEZE – piloți și avioane

Avionul de luptă Mitsubishi A6M2 Tip 0 Model 21 (Zero sau Zeke)

Bombardierul în picaj Aichi D3A1 Tip 91 Model 11 (Val)

AICHI D3A1 TIP 91 MODEL 11 (VAL)

Scop: bombardier în picaj cu două locuri, cu bază pe portavion sau la sol

Specificații:

Motor: Mitsubishi Kinsei 43 de 1 000 cp sau Mitsubishi Kinsei 44 de 1070 cp

Viteză maximă: 430 km/h

Viteză de urcare: 3 000 de metri în 5 min 48 sec

Rază: 1 464 km, 795 mile marine (1 milă marină = 1 852 m)

Armament: două mitraliere de 7,7 mm cu tragere frontală, o mitralieră

flexibilă de 7,7 mm cu tragere în spate. Prevăzut pentru o încărcătură externă cu bombe de 370 kg

Dimensiuni: anvergură aripi – 14,37 m. Lungime – 10,2 m. Înălțime – 3,847 m.

Greutate maximă la decolare: 3 650 kg

NAKAJIMA B5N2 TIP 97 (KATE)

Scop: bombardier torpilor și la sol, cu trei locuri, cu bază pe portavion sau la sol

Specificații:

Motor: motor radial Nakajima Sakae 21 de 1 115 cp

Viteză maximă: 368 km/h

Viteză de urcare: 3 000 de metri în 7 min 40 sec

Rază: 980 km

Armament: o mitralieră Tip 89 de 7,7 mm în carlingă. Încărcătură externă cu bombă variabilă sau o torpilă, până la un maxim de 800 kg

Dimensiuni: anvergură aripi – 15,52 m. Lungime – 10,3 m. Înălțime – 3,7 m.

Greutate maximă la decolare: 3 700 kg

MITSUBISHI A6M2 TIP 0 MODEL 21 (ZERO SAU ZEKE)

Scop: avion de luptă cu rază lungă, cu bază pe portavion sau la sol, și cu motor unic

Specificații:

Motor: Nakajima NK1C Sakae 12

Viteză maximă: 532 km/h

Viteză de urcare: 3 000 de metri în 9 min 30 sec

Rază: 3 101 km, 1 675 mile marine

Armament: două tunuri de 20 mm și două mitraliere de 7,7 mm, prevăzut cu spațiu pentru două bombe de 60 kg

Dimensiuni: anvergură aripi – 12 m. Lungime – 9,06 m. Înălțime – 3,05 m.

Greutate maximă la decolare: 2 410 kg

Nakajima B5N2 Tip 97 (Kate)

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-50

Pilot din Marina Imperială Japoneză

Sadamu Komachi, pilot de marină și subofițer clasa a 3-a, care a servit pe portavionul japonez Shokaku, 1941–1942

1 – CASCĂ DE ZBOR

Komachi poartă o cască de zbor model Tip 30 mai nou. Este realizată din piele de vacă de calitate, căptușită complet cu blană de iepure. Depozitele Marinei japoneze subcontractau companii civile japoneze private, precum Takashimaya-Iida sau Nagata Shoten, pentru a fabrica aceste obiecte pentru efortul de război.

2 – OCHELARI DE ZBOR

Ochelarii de zbor au rame de aluminiu maro, cusute de mână pe o perniță de diftină. Lentilele de sticlă, în forma ochilor de pisică, sunt duble, separate de un strat subțire de plastic. Plasticul din centru îl protejează pe purtător de cioburile de sticlă, în cazul în care ochelarii s-ar sparge. Ramele de aluminiu sunt imprimate, în partea de sus a ambelor colțuri, cu sigla „MAN“ sub o jumătate de soare-răsare (Asahi), care arată că fuseseră făcute la Depozitul Naval din Manciuria.

3 – FULAR

Fularul este o eșarfă croșetată din lână, cusută sub forma unui tub circular pentru a ține mai bine de cald. Fularele din lână erau de culoare bej, kaki sau bleumarin. Piloții din Marină purtau și un fular din mătase, croit din parașute de mătase scoase din uz, legat ca o cravată. Spre deosebire de piloții din armata de uscat, cei din marină nu purtau toca (o cagulă sau glugă din lână, cu o tăietură ovală croită în dreptul feței).

4 – COSTUM DE ZBOR

Costumul de zbor este unul de iarnă, dintr-o singură bucată. Este realizat din gabardină de culoare maro-închis sau kaki, cu un fermoar de îmbinare și un șir de nasturi. În partea de sus stânga, pe piept, se află un buzunar în formă de semicerc cu nasture, în care încape un pistol. O bucată exterioară de material de 2,54 cm x 5,08 cm, de culoare kaki, este cusută deasupra buzunarului, acolo fiind trecut un nume sau numărul unității. Căptușeala este din material negru, vătuit, iar gulerul este căptușit cu blană de iepure. Costumul de zbor nu este nici ignifug, nici impermeabil – foștii piloți remarcau, de multe ori, că absorbea multă apă, ceea ce făcea dificil înotul.

5 – ÎNSEMNE DE ZBOR

Pe costumul de zbor se află o emblemă formată dintr-o cunună de lauri din fetru roșu, cu un singur avion fixat pe o bucată rotundă din țesătură de lână de culoare bleumarin. Această emblemă de început (1930–1939) desemnează rangul de subofițer clasa a 3-a, atașat ramurii Aviație, și este purtată pe mâneca stângă. Deși această emblemă a fost folosită pe tot parcursul războiului în această formă, după 1940 a fost retrasă și înlocuită cu ancora și cununa de lauri galbene, cusute pe o bucată de pânză de bumbac neagră. Această emblemă servea, în principal, la identificarea gradului, fără a dezvălui specialitatea în care se instruise purtătorul. Contrar punctelor de vedere comune, Marina japoneză nu a folosit steaguri cu simbolul hinomaru (al Soarelui Răsare) roșu pe costumele de zbor în timpul campaniei de la Pearl Harbor.

6 – MĂNUȘI

Mănușile erau din piele de căprioară de calitate superioară, în zona degetelor, și din piele de vacă în dublu strat în zona manșetei. Aceasta este prinsă de încheietura mâinii cu o clemă. Mănușa putea fi model de iarnă sau de vară; cel de iarnă avea în plus doar căptușeala de blană de iepure sau din piele de capră. Fiecare mănușă avea o bucată de material kaki de 2,54 cm x 5,08 cm cusută pe exteriorul manșetei, unde purtătorul își putea scrie numele.

7 – VESTĂ DE SALVARE

Vesta plutitoare, sau de salvare, este alcătuită dintr-un material de bumbac țesut strâns, sub forma a 22 de compartimente independente, în formă de tub. Pe spate are opt compartimente verticale mari, iar pe față are șapte compartimente mici și medii, pe dreapta și pe stânga. Fiecare este umplut cu capoc. Vesta de salvare este prinsă de purtător cu două legături mici la piept, o legătură mare de jur împrejurul taliei și o chingă în zona vintrelor, care se întinde de la fese până în față. Vesta de salvare ținea și de cald, însă dădea un sentiment fals de protecție.

8 – PARAȘUTĂ ȘI HAM

Komachi poartă setul format din parașută și ham Tip 97. Primele chingi (înainte de 1942) ale hamului, din bumbac verde-închis, aveau atașat în centru

un dispozitiv de prindere din oțel greu placat cu nichel, cu inele în formă de „D“. Toate sunt gravate cu ancora ștampilelor de control. După 1942, componentele din metal au fost înlocuite cu dispozitive ușoare din aluminiu. Parte din spate a hamului are o pernuță din pânză de bumbac verde, care sporește confortul purtătorului. Pachetul parașutelor de marină are aceeași culoare verde-închis, cu margini portocalii. Pachetul parașutei putea fi atașat la ham, pur și simplu, prinzând cârligele din dreapta și din stânga ale pachetului de două inele în formă de „D“, din dreapta și din stânga hamului, aproape de partea inferioară a cutiei toracice.

9 – CIZME DE ZBOR

Primele cizme de zbor ale Marinei japoneze, dintre 1936 și 1939, erau făcute din piele de vacă maro-închis: perechile de culoare neagră apar în anii 1940 și au fost produse până la sfârșitul anului 1944. Partea de jos a cizmei este complet rotunjită deasupra degetelor, unde jumătățile din stânga și din dreapta sunt unite cu o cusătură centrală, care se extinde până în partea de sus a cizmei. Cizmele aveau o etichetă cusută în exterior, unde purtătorul își putea scrie numele, iar tălpile din cauciuc aveau un model în formă de romburi.

10 – porthart

Komachi ține un porthart cu creion, posibil o achiziție personală. Într-un interviu din decembrie 1998, Komachi își amintea că folosea o planșetă de navigație Tip 2 din lemn și un calculator de zbor Tip 4, prins deasupra genunchiului cu ajutorul unor dispozitive fixe de benzi elastice. Calculatorul Tip 4 are un compartiment pentru creion și o clamă din aluminiu pentru a prinde hărțile sau documentele de zbor importante.

Gary Nila

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-51

mod și nu s-a remarcat un trafic aerian neobișnuit. Pe 5 decem-brie, Oklahoma și Nevada au sosit în port, iar Lexington și cinci crucișătoare au plecat: totalul raportat al navelor din port a fost de opt nave de luptă, trei crucișătoare ușoare, 16 distrugătoare și patru crucișătoare ușoare clasa Honolulu, plus cinci distrugătoare. Utah și un portavion au reintrat în port. Mai mult, raportul a arătat că nu se ridicaseră baloane defensive, nu se impusese vreun camuflaj, nu se instalaseră plase antitorpile și nu se identificaseră zboruri de patrulare. Enterprise era pe mare la manevre. Viața la Pearl Harbor își urma ritmul tihnit, ca și când nu ar fi existat nici cel mai mic semn care să indice iminența unui atac japonez.

Fiecare componentă a grupului operativ Pearl Harbor era respon-sabilă cu anumite zone și ținte: Grupul de Atac Aerian (portavioa-nele Akagi, Kaga, Hiryu, Soryu, Shokaku și Zuikaku), Flota 1 Aeriană, atacuri aeriene; Escadrila 1 Distrugătoare (Divizia 17 Distrugătoare, nava-amiral Nagara și Divizia 18 Distrugătoare, nava-amiral Aki-guma), recunoaștere și escortă; Divizia 3 Nave de Luptă (Divi-zia 3 BB și Divizia 8 Crucișătoare), recunoaștere și asistență; Divizia 2 Submarine (nava-amiral I-17, I-21 și I-23), patrulă; Divizia 7 Distrugătoare, atac asupra bazei aeriene de la Midway; Unitatea 1 Aprovizionare (nava-amiral Kyokuto Maru, Kenyo Maru, Kokuyo Maru și Shikoku Maru) și Unitatea 2 Aprovizionare (nava-amiral Tohu Maru, Toei Maru și Nippon Maru), alimentare zilnică.

„Urcă pe Muntele Niikata“

Grupul operativ Pearl Harbor a ridicat ancora pe 26 noiembrie, cu destinația Pearl Harbor, operatorii radio ascultând și păstrând tăce-rea radio. Yamamoto i-a trimis lui Nagumo un mesaj codat: „Niitaka yama nobore“ („Urcă pe muntele Niitaka“), care însemna că atacurile trebuiau să decurgă conform planurilor. Amiralul Nagumo a primit pe 2 decembrie 1941, ora 17.00, o telegramă în care i se spunea să des-chidă un plic strict secret. În interior a găsit mesajul fatidic: „Imperiul nostru a hotărât să pornească războiul împotriva Statelor Unite,

Marii Britanii și Olandei, la începutul lunii decembrie“. Mesajul sta-bilea ca dată 8 decembrie (7 decembrie, după ora de la Pearl Harbor). Nagumo le-a spus ofițerilor săi că atacul urma să aibă loc.

În timp ce grupul operativ își continua drumul, mările învolbu-rate ale iernii păreau să simbolizeze agitația mondială vestită de aceste evenimente. În următoarele cinci zile, japonezii au așteptat o schimbare, îngrijorați în privința unei revocări a ordinelor sau a unei întâlniri întâmplătoare, care să îi deconspire; însă nimic din toate astea nu s-a întâmplat.

A sosit și ziua de 7 decembrie. La Washington, lui Nomura i s-a spus să aștepte mesajul în 14 părți care trebuia tradus și predat lui Hull la ora 13.00, ora Washingtonului. Dactilograful, incompetent, însă autorizat ca nivel de securitate, era prea lent, așa că Nomura a amânat cu încă o oră întâlnirea cu Hull. După ce totul a fost tran-scris, Nomura s-a îndreptat spre biroul lui Hull. Era ora 14.20.

În ciuda încercărilor inutile ale lui Nomura de a descoperi moti-vul din spatele termenului limită de la Tokyo, ora desemnată a trecut aparent fără să se întâmple nimic. Spărgătorii de coduri americani încă lucrau la descifrarea mesajului.

Imediat după ora 8.00, ora locală în Hawaii, Washingtonul a primit primele rapoarte de la Pearl Harbor că acesta se afla sub atac, iar realitatea teribilă i-a luat prin surprindere pe spărgătorii de coduri, care s-au grăbit să le trimită copii lui Marshall, Hull și celorlalți – însă era prea târziu.

Un sentiment teribil de neajutorare națională, urmat de furie și de hotărâre, s-a răspândit odată cu buletinele de știri. Brusc, tăios și în sunetul asurzitor al unui ceas deșteptător pe care nimeni nu dorea să îl audă, uriașul adormit al lui Yamamoto se trezise.

PRIMUL VAL

Noaptea întuneca cerul și oceanul, despărțite de o linie abia vizibilă; mai rămăsese o oră până în zori. Dragoarele americane Crossbill și Condor patrulau la 1,75 mile sud de balizele de la intrarea în Pearl Harbor. De cart pe Condor, la ora 3.42, sublocotenentul R.C. McCloy a zărit o dâră albă și l-a întrebat pe timonierul Uttrick ce credea el că ar putea fi acel obiect. Prin binoclu, Uttrick l-a identificat drept un periscop, iar, la ora 3.57, a contactat nava Ward, aflată în patrulare la intrare, pentru a-i cere să investigheze problema. Mesajul morse

prin semnale luminoase al lui Uttrick însemna: „Zărit submarin pe cursul vestic, viteză nouă noduri“.

Locotenentul William Outerbridge comanda Ward, care se afla în patrulare la intrarea în port. Ofițer de curând numit în primul lui post de comandă, era informat în privința degradării relațiilor dintre SUA și Japonia și era de părere că, cel mai probabil, ceea ce văzuse Uttrick era un submarin japonez. A cerut un raport de stare de la Condor și i s-a spus că ultima oară îl reperaseră la 3.50 și că obiectul se îndrepta spre intrarea în port. „Alertează cartierul gene-ral“, i-a ordonat Outerbridge.

În următoarea oră, nava Ward a realizat o cercetare cu sonar a zonei, însă fără rezultate. La ora 4.35, Outerbridge a cerut Ward să nu ia legătura cu cartierul general. Plasa de protecție dinspre Pearl Harbor era programată să se deschidă la ora 4.58 pentru a primi dragoarele și urma să rămână deschisă până la ora 8.40. Cu toate că nu știau sigur acest lucru, probabil că submarinul avea în plan să se strecoare la adăpostul dragorului până în zona sigură a portului, asemenea unui lup care se furișează printre oi.

O asemenea întâlnire cu un submarin, cu toate că nu avea loc zilnic, nu era un fenomen unic și a fost înregistrată. Ward și-a continuat turele. După ce au intrat în port, după un tur standard,

la ora 4.58, Crossbill și Condor s-au întors la locurile lor. Plasa anti-submarine a portului nu s-a închis.

Un hidroavion de recunoaștere Aichi E131A tip 11 (Jake), cu trei locuri, cu numărul de identificare înscris pe coadă JI-1, s-a lansat de pe crucișătorul Tone, la ora 5.30. Câteva secunde mai târziu, JII-1 de pe Chikuma și-a început, de asemenea, zborul solitar. Acestea au zburat chiar înainte de răsărit, către Lahaina și Pearl Harbor; ordi-nele lor erau să supravegheze zonele țintă și să raporteze condițiile, încălcând tăcerea radio. Misiunea lor era ultima șansă a Marinei japoneze de a renunța la atacul planificat, dacă acest lucru era con-siderat necesar.

La ora 5.30, grupul operativ japonez s-a întors spre nord-est, înfruntând un vânt de 28 de noduri. Portavioanele s-au înclinat la 4–5 grade în valurile de doi metri; însă decizia fusese luată, iar Akagi a semnalizat către avioanele din primul val să se pregătească de decolare la ora 6.15.

La aproximativ 400 de kilometri nord de Oahu, primele avioane au decolat fără probleme de pe cele șase portavioane japoneze și au

Această fotografie, cel mai probabil a vasului California, oferă un prim-plan al turelei Numărul 3, cu o catapultă în vârf. Observați și prelatele întinse pe punți pentru umbrare, care îi protejau pe membrii echipajului de soare și de căldură.

Primul val decolează la răsărit; este 7 decembrie, ora 6.15. Avioanele de luptă Zero au fost primele care și-au luat zborul de pe portavioanele japoneze, descriind cercuri în aer, în timp ce așteptau avioanele Kate și Val din primul val să li se alăture. La bordul Akagi, comandantul portavionului japonez, comandorul

Mitsuo Fuchida (observator, însoțit de locotenentul Mitsuo Matsuzaki, pilot, și subofițerul clasa 1 Norinobu Mizuki) se pregătea să decoleze în avionul Kate nr. AI-301. Fuchida și-a legat pe frunte un hachimaki pe care era scris „Victorie sigură". Echipajul navei primise permisiunea specială de a-și părăsi posturile pentru a asista la acel moment istoric. Venise timpul: ceasul destinului pentru Operațiunea Hawaii bătuse în prezența lor. (Adam Hook)

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-56

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-57

descris un cerc pe cer, așteptând ca toate cele 183 de avioane din primul val să li se alăture. Nici un avion nu a fost pierdut la deco-lare. La ora 6.30, acestea s-au poziționat în V, precum stolurile de gâște, și s-au îndreptat în direcția sud-sud-vest către ținta lor prin-cipală, bazinul naval Pearl Harbor. Comandantul Fuchida a obser-vat că acea dimineață avea o frumusețe aproape imaculată, încât și-a amintit perfect scena chiar și după câteva decenii.

Soarele răsărea într-o zi frumoasă de duminică, cu nori de înăl-țime și mare cu valuri ceva mai calme. La vest de Pearl Harbor, la ora 6.20, 18 avioane SBD au decolat de pe nava americană Enterprise, într-o misiune de recunoaștere de rutină, în care trebuiau să zboare până la insula Ford și să aterizeze acolo, conform instrucțiunilor lui Halsey. Cu toate că erau la curent cu relațiile tensionate din-tre Japonia și SUA, aceasta părea o misiune de instrucție de rutină și aveau de gând să se întoarcă la timp pentru micul dejun de la ora 8.00. Enterprise se afla la 300 de kilometri vest de Oahu și se îndrepta spre casă. Comandantul H.L. Young pilota un SBD; locote-nentul Nichol, aghiotantul lui Halsey, zbura cu el.

Membrii echipajului de pe nava de aprovizionare americană Antares au zărit un obiect despre care au bănuit că era un submarin și au notificat nava Ward la ora 6.30. Unul dintre cele trei avioane ASW, un PBY, a zărit, de asemenea, submarinul și a marcat locul cu un indicator cu fum, chiar când Ward ajungea în zonă. Locotenentul Outerbridge a văzut ceea ce părea a fi turnul de pilotaj al unui sub-marin ieșind la suprafață. Cu toate că era posibil să fi fost un prieten, vasul nu a ieșit la suprafață și nu a încercat să comunice. Urmând ordinele care spuneau că vasele neidentificate erau considerate ostile, Outerbridge a deschis focul la ora 6.45. O salvă a nimerit tur-nul de pilotaj al submarinului. Ward a acoperit cursul probabil al sub-marinului necunoscut cu bombe de adâncime. Avionul PBY a descris două cercuri în aer și a aruncat o bombă de adâncime la fiecare tre-cere prin dreptul acestuia. Fără să știe, americanii trăseseră primele focuri din bătălia de la Pearl Harbor.

Submarinul nu a mai apărut la suprafață, iar Outerbridge a cre-zut că îl loviseră. La ora 6.53, a trimis semnale codate către cartierul

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-58

general al Districtului Naval 14, spunând: „Atacat, deschis foc și arun-cat bombe de adâncime într-un submarin care opera într-o zonă defensivă". Avionul PBY a raportat și el la cartierul general PatWing 2.

De obicei, posturile de radio hawaiiene transmiteau muzică toată noaptea când erau așteptate avioane din zona continentală a Sta-telor Unite. Era una

dintre acele nopți. Semnalul postului de radio era puternic și clar pentru japonezii care se apropiau, iar, la ora 7.00, comandorul Fuchida le-a dat ordin oamenilor săi să îl folosească în loc de locator de direcție. După mai puțin de cinci minute, soldații Lockard și Elliott, care operau postul de radar mobil al armatei ame-ricane din Opana Ridge, au văzut pe ecran un impuls luminos, o forță considerabilă de avioane neidentificate, la o distanță de circa 200 de kilometri nord de Oahu, și care se apropia. S-au întrebat de unde veneau acele avioane și dacă nu cumva echipamentul stației radar era defect. Dacă impulsul luminos era corect, dimensiunea lui indica un grup de peste 50 de avioane.

Multe dragoare și vase de coastă americane (în imagine) patrulau în larg, în apele lanțului de insule hawaiian. La începutul celui de-al Doilea Război Mondial, multe dragoare de coastă erau traulere transformate sau membre ale clasei Bird.

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-59

La ora 7.10, Elliott a anunțat cartierul general de la Ft. Shafter, însă telefonistul de la transmisiuni i-a răspuns că tot persona-lul de la transmisiuni era plecat să ia micul dejun. Semnalul luminos ajunsese deja la 160 de kilometri nord și se apropia.

Ofițerii de serviciu ai Districtului Naval 14 au primit mesajul lui Outerbridge, care fusese decodificat cu întârziere, abia la ora 7.15. La aproximativ 400 de kilometri nord, al doilea val al atacului japonez – 168 de avi-oane – tocmai decola.

La ora 7.20, operatorul a sunat înapoi la radarul din Opana Ridge. A răspuns Lockard. Telefonistul îl găsise pe un ofițer de la Forțele Aeriene, locotenentul Kermit Tyler, care supraveghease activitățile matinale pe planșetele de navigație. Când a auzit explicațiile lui Lockard despre semnalul luminos care se apropia, și-a amintit că la radio se transmisese muzică toată noaptea, așa că și-a dat seama că erau așteptate să sosească avioane de pe continent. Lockard nu a menționat dimensiunea semna-lului luminos, iar Tyler oricum nu și-ar fi dat seama de diferență.

Cadru dintr-un jurnal de știri japonez înfățișând un avion Nakajima B5N2 (Kate) decolând de pe portavionul Shokaku. În Operațiunea Hawaii, portavioanele s-au întors în direcția vântului pentru a lansa avioanele care au atacat Pearl Harbor și instalațiile militare americane.

Punctul de observație din trecătoarea Old Pali, din lanțul muntos Koolau, se află deasupra Kaneohe. Refăcut în anii 1950, vechiul drum nu mai există ca atare.

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-60

Traseul primului și celui de-al doilea val ale atacului

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-61

La Washington D.C., Kramer a primit ultima parte a mesajului japonez în 14 părți. Acesta spunea: „Guvernul japonez regretă… este imposibil să se ajungă la un acord prin alte negocieri“. Mesajul a fost pus cap la cap și trimis către amiralul Stark, iar, când i-a fost înmâ-nat lui Stark, cineva a comentat: „virulența

și tonul ridicat al limba-jului… erau de ajuns cât să indice că ne puteam aștepta la război“. Wilkinson a sugerat transmiterea unui avertisment suplimentar la Pearl Harbor, însă ofițerii au decis să nu facă nimic pentru moment.

Bratton a pus cap la cap întregul mesaj și l-a citit, încercând să îi înțeleagă semnificația. În timp ce făcea acest lucru, a sosit o intercep-tare mai scurtă a unei comunicării între Tojo și ambasadorul Nomura. Aceasta menționa: „Ambasadorul este rugat să transmită guvernu-lui Statelor Unite… răspunsul nostru la ora 13.00, în data de 7, ora dumneavoastră“. Bratton a încercat să îl găsească pe Marshall, însă nu a reușit să o facă până la ora 10.30, ora Washingtonului. Kramer a remarcat aproape din întâmplare că, adăugând diferența de fus orar, însemna ora 7.30 la Pearl Harbor.

Telegrama generalului Marshall către Short a sosit la RCA în Honolulu, însă nu a fost identificată ca un mesaj prioritar și a ajuns la mesagerul RCA, Tadao Fuchikami, la ora 7.33. Acesta urma să o predea la cartierul general al lui Short în timpul drumurilor sale obișnuite de dimineață.

La ora 7.38, un hidroavion de recunoaștere Aichi E131A tip 11 (Jake), de pe Chikuma, a oferit confirmarea vizuală că flota principală americană se afla în Pearl Harbor: „Inamicul… ancorat, nouă nave de luptă, un crucișător greu, șase crucișătoare ușoare“. Pilotul a transmis informații importante pentru primul val care se apropia: „Direcția vântului de la 80°, viteza 14 m, vizibilitatea asupra flotei inamice de la 1 700 m, densitatea norilor șapte“. Avionul de recunoaștere de pe Tone a raportat: „Inamicul… nu e la ancoră în Lahaina“. Cu toate că era scurt, mesajul avea o importanță uriașă, căci toate speranțele și planurile de a-i prinde pe americani în apele adânci de la Lahaina (în largul insulei Maui, la 130 de kilometri sud-est de Oahu) erau spulberate, și a confirmat că atacul avea să se concentreze asupra zonei cu apă puțin adâncă de la Pearl Harbor. Noile modificări aduse

torpilelor aveau să primească botezul focului. După ce a rapor-tat, pilotul a făcut o întoarcere amplă către sud, încercând să găsească portavioanele; însă nu a zburat spre vest, iar Enterprise a rămas nedescoperită.

La ora 7.39, la Opana Ridge, Elliott și Lockard pierduseră sem-nalul luminos din cauza dealu-rilor din spatele Opana Ridge. Un minut mai târziu, Fuchida a coborât sub nori și a zărit țărmul nordic de sub cerul gol al insu-lei Oahu: nici un avion inamic. Fuchida s-a simțit ușurat că atacul decurgea conform planului: o lovitură rapidă și neașteptată.

La ora 7.49, Fuchida le-a dat ordin piloților săi să se așeze în formațiune de atac, trăgând o singură dată cu pistolul de semnali-zare, ceea ce însemna „avioane torpiloare la atac“. Operatorul său radio a bătut semnalul „To-To-To“ (prima silabă din tosugekiseyo, care înseamnă „a ataca“). Apoi Fuchida s-a gândit că poate loco-tenent-comandantul Itaya ratase semnalul și a mai tras o dată. Locotenent-comandantul Takahashi a văzut ambele semnale și a înțeles greșit, crezând că bombardierele în picaj erau cele care tre-buie să atace: le-a dat ordin bombardierelor sale în picaj să atace imediat. Locotenent-comandantul Murata a observat ambele focuri, apoi a văzut avionul EI-238 al lui Takahashi

așezându-se

O unitate de comunicații de teren a armatei americane, în 1940. O unitate radar amenajată în două trailere se afla la Opana Ridge, unde au fost zărite pentru prima dată avioanele japoneze care veneau spre Pearl Harbor; însă au fost confundate cu avioane B-17.

în poziție de atac. A priceput îndată că fusese o neînțelegere care însă nu mai putea fi reparată, așa că și-a condus grupul de torpiloare în formațiune de atac.

Torpiloarele s-au împărțit în două șiruri. Opt avioane aflate sub comanda locotenentului Matsumura, care zbura cu un BII-320, urmate de încă opt sub comanda locotenentului Nagai, s-au apro-piat de țintele din partea de nord-vest a insulei Ford. Doisprezece torpiloare sub comanda lui Murata, care pilota un AI-311, urmate de 12 ale locotenentului Kitajima, care pilota un AII-311, au luat-o spre sud, apoi spre est, peste aerodromul Hickam, apoi au ajuns dea-supra șirului format de nave de război. Avioanele au redus din alti-tudine, iar cele care deschideau formațiunea de zbor au reperat ținta desemnată. Dacă o țintă nu era sigură, piloților și bombardierilor li se dădea ordin să avanseze până aveau certitudinea că o nimereau. Dacă nu își puteau nimeri ținta, atunci alegeau să lovească o alta.

Diamond Head, văzut dinspre nord, cu Honolulu în prim-plan. Mulți piloți japonezi au folosit acest punct de reper distinct în timp ce se apropiau de Pearl Harbor.

Aerodromul Wheeler, aflat cam la 12 kilometri de Pearl Harbor, era o țintă primară în planul de atac japonez. Odată ce navele aveau să fie în flăcări, americanii se vor gândi la represalii. Dacă aero-dromurile erau distruse, atunci represaliile aveau să fie reduse sau chiar inexistente. Flood ordonase construirea a aproape 100 de buncăre în formă de U, pentru a adăposti avioanele și a le proteja de un atac aerian. Însă generalul-locotenent Short dăduse ordin ca avi-oanele să fie ținute în grup compact, pentru a le proteja de un sabo-taj. Nu existau tranșee sau instalații antiaeriene, căci aceasta nu era responsabilitatea lui Flood, ci a Departamentului. Aerodromul Wheeler era o țintă sigură. Când avioanele japoneze au ajuns, avi-oanele americane erau grupate în ordine pe piste și pe platforme. Avioanele Zero de pe Soryu ale lui Suganami s-au înclinat ușor și au coborât, deschizând focul. Avioanele, barăcile, magazinele, clădirea

Primul val japonez a avut tot cerul la dispoziție. Mulți ani mai târziu, Fuchida și-a amintit cât de liniștită și de tăcută părea atmosfera atunci când pilotul său a coborât avionul sub plafonul de nori și a zărit pentru prima dată Oahu.

1. 7.57: Unitățile de Atac cu Torpile de pe Akagi și Kaga se apropie de navele de război americane dinspre sud-est: lt. cmd. Shigeharu Murata și lt. Kazuyoshi

Kitajima sunt în fruntea lor. Un total de 24 de avioane Kate, înarmate cu torpile Mk 91, coboară pentru atac. Țintele planificate sunt principalele vase americane, printre cele mai importante din Flota Pacificului. Nevada, West Virginia, Oklahoma și California devin țintele torpilelor.

2. 7.53: 26 de bombardiere în picaj de tip Val de pe Shokaku, comandate de lt. cmd. Kakuichi Takahashi, se apropie dinspre est. Țintele sunt avioanele staționate pe aerodromul Hickam și la Pearl Harbor NAS de pe insula Ford.

3. 7.55.30: Două escadrile de pe Shokaku cu opt, respectiv nouă bombardiere în picaj Val (comandate de lt. Masao Yamaguchi și lt. Hisayoshi Fujita) lovesc aerodromul Hickam și își încep coborârea abruptă și mortală. Țintele lor sunt linia hangarelor și avioanele parcate în față, pe platformă.

4. 8.05: Unitățile de Atac de pe Akagi, Kaga, Soryu și Hiryu (comandate de lt. cmd. Mitsuo Fuchida) ajung la port, după ce se apropiaseră dinspre Barber's Point (mai departe, în sud) pentru a-și ascunde calea de atac și a evita să fie

detectate deasupra uscatului. În total sunt 49 de avioane Kate, înarmate cu bombe de 800 kg. Unitățile își eliberează încărcătura mortală asupra navelor de război, menținându-și altitudinea ridicată ca niște bombardiere pe orizontală, deasupra portului. Planul de atac al lui Fuchida este să lovească vasele izolate California și Nevada și navele dinspre interior – Maryland, Tennessee și Arizona. Pennsylvania, andocată, este ignorată de bombardierele de mare altitudine ale lui Fuchida, care duceau o bombă unică destinată pentru asemenea țintă.

Formațiunea de atac a bombardierelor:

Akagi 15 avioane Kate (cmd. Fuchida)

Kaga 14 avioane Kate (lt. cmd. Takahashi Hashiguchi)

Soryu 10 avioane Kate (lt. Heijiro Abe)

Hiryu 10 avioane Kate (lt. cmd. Tadashi Kusumi)

5. 7.56: De asemenea, printre țintele Unităților de Atac cu Torpile de pe Soryu și Hiryu se numără vasele ancorate la Docul 1010 din șantierul naval. Japonezii speră să găsească și să scufunde un vas american important pe acest chei lung (denumit „1010“ datorită lungimii de 1010 picioare a docului de alături): cu toate acestea, acolo este ancorat

Evenimente

Cincpac

șantier naval

south-east loch

east loch

insula ford

pearl city

golful aiea

4

5

6

7

8

10

3

1

2
6
Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-66

PRIMUL VAL AL ATACULUI, PEARL HARBOR, ORA 7.50–08.10

La Pearl Harbor, în ziua de duminică 7 decembrie, era liniște. Se derulau activități de rutină, iar soarele începea să urce pe cer. Însă următoarele două ore aveau să aducă haos și măcel în portul de obicei liniștit. La ora 7.55, primul val de atac, alcătuit din 89 de avioane Kate comandate de locotenent-comandantul Mitsuo Fuchida, lovește portul: torpilele se îndreaptă în grabă către țintele lor, apoi încep să cadă bombele. Flota Pacificului a SUA este luată complet prin surprindere la acea oră a zorilor, trezindu-se violent și brutal.

LEGENDĂ VASE AMERICANE

(Consultați harta portului, pp. 42–43, pentru detalii complete despre amplasamentul vaselor americane.)

1 Ramsay, Gamble, Montgomery
2 Trever, Breese, Zane, Perry, Wasmuth, Medusa, Curtiss
3 Tangier, Utah, Raleigh, Detroit
4 Aylwin, Dale, Farragut, Monaghan
5 Ralph Talbot, Patterson, Henley
6 Phelps, MacDonough, Worden, Dewey, Hull, Dobbin, Solace, Allen, Chew
7 Phoenix, Blue, Whitney, Conyngham, Reid, Tucker, Case, Selfridge
8 Șirul navelor de război: Nevada, Vestal, Arizona, Tennessee, West Virginia, Maryland, Oklahoma, Neosho
9 Bobolink, Vireo, Rail, Tern
10 Helena, Oglala

crucișătorul ușor Helena. Dragorul Oglala este ancorat alături, însă nu oferă protecție în fața torpilelor, când torpila lui Nagai trece pe sub Oglala.

6. 7.55: Nouă avioane Val din unitatea de pe Shokaku a lt. cmd. Kakuichi Takahashi coboară deasupra Stației Aeriene Navale (NAS) de pe insula Ford, țintind hangarele și avioanele aflate pe rampele și platformele de pe mare.

7. 7.55: Unitățile de Atac cu Torpile de pe Soryu și de pe Hiryu, cu 16 avioane Kate înarmate cu torpile Mk 91, sub comanda lt. Hirata Matsumura de pe Hiryu, sunt avangarda atacului surpriză asupra portului. După ce se despart de unitățile de torpiloare de pe Akagi și Kaga, au ca țintă vasele mari de pe partea nord-vestică a insulei Ford. Țintele vizate sunt portavioanele ancorate, de obicei, pe acea parte

a insulei Ford: însă singurele vase de acolo sunt Utah, Tangier, Raleigh și Detroit, iar unele zone de ancorare sunt libere. Comandantul de pe Soryu, lt. Tsuyoshi Nagai, și lt. Matsumura recunosc vasul țintă Utah și șase avioane Kate de pe Soryu se desprind din formațiunea lui Nagai pentru a-l ataca. Unul greșește ținta și lovește Raleigh; alte două lovesc insula Ford.

west loch
middle loch
pearl harbor nas
spital point
docul 1010
waipio point

peninsula waipio
aerodromul hickam
9
2

3

5

4

7

administrației și terenul de golf au fost luate la țintă. După cum spunea Flood, atacatorii erau atât de aproape că „puteam vedea chiar și aurul cu care le erau îmbrăcați dinții".

La ora 7.51 au început să cadă bombele din avioanele Val de pe Zuikaku pe aerodromul Wheeler. Avioanele P-40 B și C erau alini-ate, lângă cele P-36 deja învechite, în afara hangarelor. Cu ajutorul factorului surpriză, avioanele japoneze au survolat sistematic, unele după altele, și au atacat țintele de la sol: avioane, hangare, clădirile bazei. Atacurile au urmat același tipar îngrozitor: întâi, bombardie-rele și-au eliberat încărcătura, apoi avioanele Zero au zburat în cerc și au mitraliat aerodromul și clădirile. Soldații din Aripa 14 Urmărire au încercat să ducă la loc sigur avioanele neatinse, în timp ce avioa-nele japoneze le atacau repetat. Multe cauciucuri erau însă sparte, iar hangarele în care era stocată muniția fuseseră incendiate. Când unul dintre avioane a fost lovit, combustibilul volatil a luat foc într-o arteziană de flăcări. Foarte probabil ca avionul de lângă acesta să fi fost deja avariat, iar combustibilul său să se fi scurs, alimentând incendiul. O secundă mai târziu, și acesta a luat foc, avariind avionul următor și tot așa, până când pista s-a umplut de avioane în flăcări.

Kaneohe și zona de ancorare Ewa au fost atacate la ora 7.53, iar Fuchida a transmis prin radio, pe bandă largă, către grupul ope-rativ: „Tora, Tora, Tora" („Atacă-Distruge"), indicând că, până atunci, atacul fusese un succes total și că instalațiile navale și ale armatei SUA fuseseră luate prin surprindere.

Avioanele de luptă de pe Soryu ale lui Suganami au făcut trei curse pentru a mitralia aerodromul Wheeler, între raidurile bombardiere-lor în picaj, apoi s-au îndreptat spre aerodromul Ewa pentru a ajuta avioanele Zero de pe Hiryu, ale lui Okajima, să atace flota. Acestea au atacat în mod repetat avioanele americane de la sol. La fel ca la Wheeler, gloanțele au perforat rezervoarele de combustibil, care au luat foc. Combustibilul s-a scurs prin găurile făcute de gloanțe, iar benzina s-a prelins de la avioanele avariate către celelalte, care pârâiau și erau gata să explodeze. Mașina de pompieri a încercat să ajungă la avioane și să salveze muniția și tunurile, însă rafalele japo-neze i-au spart cauciucurile și au oprit-o.

Combustibilul se răspândea în râuri, incendiind corturile și chiar și nisipul în care se scursese. Al doilea val al atacului a venit după doar jumătate de oră, distrugând corturi, arzând pontoane, spitalul, alte clădiri, dar și personalul din acestea. Un pușcaș marin curajos a tras exasperat cu pistolul său de calibru .45 într-un avion japo-nez. La sol, un grup de pușcași marini au ajuns lângă un avion de recunoaștere pe care l-au folosit drept platformă de mitralieră și de unde au deschis focul asupra atacatorilor. Forța de atac japoneză s-a îndepărtat cu zgomot, lăsând în urma ei avioane Wildcat în flă-cări, bombardiere de

recunoaștere arzând și avioane utilitare dis-truse. Pierderile lor? Un avion Zero.

Când japonezii au atacat Kaneohe, ofițerul de serviciu a anunțat aerodromul Bellows, care a crezut că era vorba de o glumă proas-tă – până la ora 8.30, când japonezii au lovit și la Bellows. Când

Insula Ford și navele de luptă West Virginia și Oklahoma au fost lovite pentru prima dată de japonezi în jurul orei 7.58. Ramsey a văzut exploziile și a alergat către centrul de comunicații pentru a transmite un avertisment local: „Raid aerian, Pearl Harbor. NU este un exercițiu!“

comandantul Harold M. Martin a ajuns la Kaneohe, era prea târziu. Cele 33 de hidroavioane PBY de la bază erau ținte sigure (încă trei se aflau în aer). Bateriile antiaeriene care ar fi trebuit să se afle acolo se întorseseră la bazele militare, în după-amiaza zilei de vineri. Patru hidroavioane PBY erau ancorate la mai puțin de 900 de metri unul de altul, iar încă patru se aflau în Hangarul 1. Avioanele Zero au lo-vit primele, planând și mitraliind, gloanțele lor mușcând din asfaltul pistei și străpungând avioanele. Mașina de pompieri a aerodromului a fost și ea distrusă. Martin încă nu ajunsese la cartierul său general când primul hidroavion PBY era deja în flăcări, pe apă.

Avioanele din primul val al atacului japonez au coborât asu-pra aerodromurilor din insula Ford și Hickam. Torpiloarele și-au început asaltul asupra navelor de război. Pearl Harbor era atacat. În acea duminică dimineață, Flota Pacificului urma procedura de operațiuni standard (POS). Era planificată slujba la capelă, în can-tine și în bucătăriile de pe vase se pregătea micul dejun, se pregă-teau șalupele către și dinspre țărm, iar soldații de serviciu erau gata să pornească în patrulă. Avioanele japoneze au apărut brusc pe cerul dimineții, țintind vasele cele mai importante. La ora 7.55, locote-nentul-comandant Logan Ramsey stătea la fereastra Centrului de Comandă de pe insula Ford, privind cum se ridica drapelul pe catarg. Un avion a trecut prin fața lui, iar el a pufnit: „Luați numă-rul individului!“ Apoi și-a amintit că „Am văzut ceva… căzând din acel avion…“ Explozia din zona hangarelor i-a întrerupt gându-rile. Ramsey a alergat pe coridor și i-a ordonat operatorului radio să trimită următorul mesaj: „Raid aerian, Pearl Harbor. NU este un exercițiu“. Mesajul a fost trimis pe frecvența locală la ora 7.58.

Într-o clipă, scena cu vase de luptă și nave auxiliare care se pregă-teau pentru slujba de dimineață, masa la popotă și schimbarea gărzii s-a transformat într-o alarmă de bătălie. Torpiloarele în picaj și-au aruncat în apă încărcătura mortală. S-au văzut siajele lor în direcția navelor ancorate. Observatorii erau confuzi, surprinși și îngroziți dându-și seama de adevărata natură a situației. Contraamiralul W.R. Furlong, de pe Oglala, ancorată acolo unde, de obicei, era ancorată Pennsylvania, a văzut o bombă căzând dintr-unul dintre

avioanele care se apropiau. Primul lui gând a fost că aviatorul avea să dea de necaz cu ofițerul său de comandă, când avionul s-a încli-nat, iar Furlong i-a văzut

emblema – un Soare Răsare! „Japonezi!“ Apoi a strigat: „La posturi!“

Sublocotenentul R.S. Brooks de pe West Virginia a văzut ceea ce a considerat în mod eronat a fi o explozie la bordul vasului California. Reacționând imediat, a ordonat crearea unui grup de pompieri și de salvatori. Soldații au sărit imediat să dea o mână de ajutor.

Locotenentul Matsumura a recunoscut Utah, un fost vas de luptă devenit vas de instrucție, pe marginea de nord-vest a insulei Ford, astfel că și-a căutat ținte alternative. Șase avioane din formațiune

Obținută după război, această fotografie înfățișează două avioane Kate (centru și dreapta sus) în timp ce o lovitură de torpilă ridică un jet de apă din Oklahoma (centru, partea îndepărtată a insulei Ford). Raleigh și Utah (stânga, în partea apropiată a insulei Ford) sunt învăluite în fum.

David Aiken

locotenentului Nagai au zărit Utah și s-au îndreptat spre vas în viteză pentru a-și arunca torpilele, la ora 7.55. Utah și Raleigh s-au clătinat sub exploziile torpilelor. La bordul Raleigh domnea confuzia. Torpila întrerupsese curentul electric, chiar când se suna alarma de luptă. Marinarii au mers imediat la tunurile de 3 țoli de pe Raleigh, care aveau muniția pregătită în cutii, în timp ce nava începea să se încline la babord.

La sud de insula Ford, Docul 1010 trecea printr-un atac devas-tator. Nagai s-a îndreptat cu soarele în ochi către un vas de luptă, însă, după lansare, și-a dat seama că era vorba de perechea Oglala și Helena. Torpila lui Nagai s-a dus sub Oglala, Helena zguduindu-se

Fumul se ridică din șantierul naval (stânga) și din insula Ford (centru), în timp ce focurile antiaerienei împânzesc cerul în timpul atacului. Cu toate că sunt luate prin surprindere, vasele reacționează cât se poate de rapid, astfel că, atunci când ajunge deasupra insulei, al doilea val japonez întâmpină o rezistență îndârjită.

când torpila i-a atins tribordul. Oglala s-a fisurat de la impact și a început să ia apă.

La ora 7.57, în șirul format de navele de luptă, locotenentul Goto, care zbura pe flancul stâng al lui Murata și direct către Oklahoma, și-a aruncat torpila și a luat altitudine. „A lovit!“, i-a strigat observa-torul, în timp ce un jet uriaș de apă s-a ridicat sub ei.

La bordul Vestal, lângă Arizona, Hall a văzut bombardierele, le-a identificat ca japoneze și a sunat alarma generală. Soldații au ieșit rapid de sub punți și din zona cantinei, iar, în zece minute, tunurile de pe Vestal deja trăgeau în invadatori.

Pe la ora 8.00, Huffman și de Jong, doi membri ai echipajului de pe PT 23, un torpilor de patrulă Higgins clasa 78 de tone, au văzut un avion (identificat drept japonez după „chiftea“ – simbolul

La Stația Aeriană Navală (NAS) de pe insula Ford au fost distruse

hidroavioane de tip Kingfisher, Catalina și altele. În fundal, fumul se ridică din nava de luptă avariată Nevada, în timp ce o coloană strălucitoare de foc se înalță spre cer atunci când Shaw explodează.

Soarelui Răsare de pe aripi) planând și lansând bombe și torpile. S-au contrazis în privința avionului și l-au trezit pe sublocotenen-tul Ed Farley, care dormea sub punte după ce petrecuse în oraș până noaptea târziu. Farley a ieșit pe punte, ștergându-se somno-ros la ochi și căscând. Urmărindu-le privirea, a văzut cu groază un avion zburând deasupra lor, în direcția vasului California: o secundă mai târziu, vasul de luptă era zguduit de explozie. Huffman și de Jong au sărit într-un cuib de mitralieră și au început să tragă asu-pra avioanelor care îi atacaseră, cu mitraliere gemene de calibru .50. Un avion inamic s-a clătinat, apoi s-a prăbușit, probabil prima vic-timă a focurilor antiaerienei americane.

Pe partea opusă a bazinului naval, pe țărmul de vizavi de baza sub-marinelor, Ramapo tocmai încărca în suporturi încă șase ambarcațiuni PT suplimentare pentru a le transporta în Filipine. Când a început atacul, echipajele ambarcațiunilor PT au încercat să manevreze tunu-rile, însă turelele nu se mișcau, motoarele fiind oprite ca măsură de pregătire pentru transport. Fără motoare, fără energie și cu turelele înțepenite. Membrii echipajului au început să rotească manual ture-lele, în timp ce artileriștii executau foc fără oprire. Erau vulnerabile mai ales ambarcațiunile aflate deja pe puntea Ramapo – nu se aflau nici pe sol, nici pe apă –, în timp ce atacatorii aruncau în aer vasele și coborau în picaj trăgând neîncetat asupra lor.

La sud-vest de Oklahoma, California s-a legănat pe apă, fiind lovită la babord de două torpile. Acționând decisiv, sublocotenen-tul Edgar Fain a dat ordin să se ia contramăsuri pentru a evita răs-turnarea navei. Fanfara de pe nava Nevada cânta în timp ce, la ora 8.00, se ridica drapelul. Au auzit bufniturile surde și constante ale bombelor care cădeau în depărtare; unul sau două vase din apropi-ere păreau să o fi luat razna, trăgând continuu. California a tremurat lovită de o altă torpilă.

Pe la ora 8.05, căpitanul Shoemaker, comandant pe insula Ford, strângea din dinți privind platforma și hangarul de hidroavioane care ardeau ca „un incendiu de pădure". Doar câteva hidroavioane erau neatinse și Shoemaker a organizat echipe de lucru pentru a le muta pe cele neatinse mai departe de cele acum în flăcări.

Nava Oklahoma, aflată pe latura exterioară a Maryland, se clătina sub loviturile de torpilă. Membrii echipajului său s-au grăbit spre dulapurile cu muniții, însă le-au găsit încuiate. După ce le-au deschis cu forța, au constatat că nu mai exista aer comprimat care să alimen-teze tunurile, iar nava a început să se încline vizibil, străpunsă de tor-pile. Grupurile de salvatori au început să îi scoată pe marinari de dedesubt, în timp ce ofițerul executiv, comandantul J.L. Kenworthy, și-a dat seama că nava era în pericol să se răstoarne. La a opta lovi-

tură de torpilă, acesta a dat ordin să abandoneze nava pe la tribord și să se cocoațe pe cealaltă parte, până ajungeau pe fundul vasului, pe când acesta se răsturna. În port, aproape 150 de membri ai echipaju-lui erau lângă Oklahoma când aceasta a primit în plin a noua lovitură de torpilă. După cum a spus un membru al echipajului, Oklahoma „s-a săltat și apoi... s-a liniștit... și s-a răsturnat": nava de luptă s-a răsucit ușor până când fundul ei acoperit de crustacee a văzut lumina zilei.

Arizona a fost lovită cel mai rău. Izbită de două bombe, s-a scufundat rapid, luând cu ea 1 177 de marinari. Jumătate dintre victimele americane de la Pearl Harbor s-au aflat pe acest vas.

Locotenentul-comandant F.J. Thomas era ofițerul de servi-ciu de la bordul Nevada, iar sublocotenentul J.K. Taussig Jr. era ofițer de punte și ofițer de antiaeriană în exercițiu când s-a dat alarma generală. Taussig a alergat la cel mai apropiat tun. La ora 8.05, Nevada a lovit un torpilor care se apropia de babord pentru a începe un atac cu torpile. Tunurile de cinci țoli și mitralierele de calibru .50 de pe Nevada au început să tragă în avion. Torpilorul în flă-cări a reușit să își lanseze încărcătura. Dâra argintie a despicat apa și a aruncat o spumă albă pe cursul de întâlnire cu Nevada. Explozia a produs o gaură în prora vasului Nevada: compartimentele s-a inun-dat, iar vasul a început să se încline. Bombardierele japoneze și-au aruncat încărcătura în apropiere de pupa acestuia la 8.30. Thomas a dat ordin de contrainundare. Combustibilul în flăcări de pe Arizona se scurgea spre Nevada, iar Thomas a ordonat ca aceasta să se îndepărteze pentru a-l ocoli. Între timp, Taussig a fost lovit în coapsă și a refuzat ajutorul, continuând să comande un echipaj de artile-rie. Locotenentul Ruff a urcat la bord de pe o șalupă. I-a sugerat lui Thomas să coordoneze acțiunile de pe Nevada de sub punte, iar Ruff de deasupra. Învăluită în fum și înclinându-se, Nevada a încercat din răsputeri să ajungă la intrarea în port.

Un bombardier în picaj SBD-2 Dauntless, de pe portavionul Enterprise, înainte de război. Aceste bombardiere în picaj au zburat în mijlocul focului, între vase și atacatori, în dimineața de duminică 7 decembrie.

Brusc, Vestal, o navă de reparații ancorată pe exteriorul vasului Arizona, a deschis focul. Vestal era înconjurată de flăcări și părea pe cale să se aprindă și ea. La ora 8.05, o bombă a lovit Arizona la pupa ture-lei nr. 4 și o alta a lovit-o pe Vestal frontal; ambele nave s-au zguduit.

Până atunci, vasele dinspre exterior suferiseră cea mai mare parte a avariilor provocate de torpile, însă bombardierele se apropiau tot mai mult de port. Apoi, de sus, au început să cadă bombele asupra vaselor aflate spre interiorul șirului de nave.

În timp ce Oklahoma se răsturna, Arizona și Vestal erau lovite din nou la ora 8.06, iar explozia de pe Arizona i-a lovit pe membrii echipajului de pe vasele din apropiere cu suflul ei puternic: bomba a străpuns depozitul de muniție din față,

iar explozia a fost atât de puternică încât grupurile de control al avariilor de pe vasul înve-cinat, Vestal, au fost aruncate peste bord în momentul în care o minge de foc a erupt spre cer din depozitul de muniție de pe Arizona. Imediat, Arizona a început să se scufunde. Focul de pe Vestal s-a stins brusc când a explodat depozitul de muniție de pe Arizona. Puntea vasului Arizona era în flăcări și ambarcațiunea s-a scufundat ca și când ar fi fost din piatră. Explozia a umplut portul de resturi, bucăți de corpuri omenești și de supraviețuitori. Într-o clipă, mulți oameni au rămas prinși fără scăpare sub punți. Un total de 1 177 de oameni au murit în acel moment cumplit, printre care amiralul Kidd și căpitanul Van Valkenburg. Locotenentul-comandant Fuqua și-a dat seama că Arizona „nu mai era în stare să lupte“ și le-a dat ordin supraviețuitorilor să abandoneze vasul. Arizona primise două bombe; la ora 10.32, din navă rămăsese o epavă.

Când echipajele de pompieri au încercat să folosească furtu-nurile pe insula Ford, apa nu mai avea presiune. Arizona zăcea pe conductele de apă. Un sublocotenent vigilent a activat sistemul de aspersoare și a udat rezervoarele de combustibil lichid din parcul de rezervoare. Dincolo de rezervoare, bateriile antiaeriene de pe Neosho străpungeau cerul în fața avioanelor care se apropiau. După ce s-a răsturnat Oklahoma, Neosho s-a pregătit să plece. Își golise încărcătura de combustibil pentru avioane cu cifră octanică ridi-cată cu doar câteva minute înainte de primul atac aerian, însă mulți

erau de părere că avea să incendieze vasele din apropiere, inclusiv Maryland, Tennessee și West Virginia. Încet, fumul începea să iasă pe coșurile de pe Neosho, iar vasul s-a desprins din ancoră la ora 8.42. La ora 9.00, Neosho ieșise deja din șirul de nave de război și de petroliere de pe insula Ford. Era să fie lovită de patru ori, dar a ajuns la debarcaderul Merry Point, în Southeast Loch, la ora 9.30.

Sirenele urlau. În port, sistemele de intercomunicații de la bord sunau alarma generală. Avioanele au primit ordin să caute dușmanul. Vasele au început să răspundă încet, încet, fumul ieșind la înce-put timid, apoi tot mai puternic de pe coșurile acestora, iar rafa-lele lor antiaeriene sporadice au împânzit cerul plin de avioane cu emblema Soarelui Răsare. Nava țintă Utah a început să se scufunde, răsturnându-se; Oklahoma se răsturnase la rândul ei. Grupurile de intervenție de pe Raleigh s-au luptat să o păstreze pe linia de plutire și dreaptă, în timp ce primele dâre de fum uleios se ridicau de pe mai multe vase pe cerul dimineții.

La ora 8.00, 12 avioane B-17 neînarmate, care zburau dinspre partea continentală a Statelor Unite (pe care Tyler le confundase în semnalul luminos neidentificat de pe radar), au zărit Oahu și și-au început coborârea. Între timp, cele optsprezece avioane SBD de recunoaștere de pe Enterprise se apropiau de insula Ford. Unele au fost lovite de avioanele inamice, dar și bateriile antiaeriene ameri-cane dornice de victime le-au luat la țintă. Avioanele inamice și cele prietene s-au amestecat, iar focurile antiaeriene le-au doborât pe toate fără discriminare.

Amiralul Kimmel a văzut începutul atacului din propria locuință. Și-a chemat șoferul și s-a grăbit spre cartierul general. Comandantul Daubin, de la Escadrila

4 Submarine, l-a însoțit. Kimmel a sosit la cartierul general CinCPAC și a privit neajutorat cum avioanele pla-nau unul după altul și zburau în cercuri ca vulturii deasupra navelor la ancoră, învăluite în fum. Ulterior, avea să spună: „În primul rând, m-am gândit la soarta navelor mele".

În mijlocul bătăliei, a aterizat un avion SBD de pe Enterprise. Young și Nichol au coborât din avion pe pista ciuruită, în timp ce focurile antiaeriene punctau cerul. „Trag în băieții mei", a strigat

Young, arătând către grupul său de recunoaștere care se îndrepta spre ei: „Spuneți-i lui Kimmel". Focurile americane au doborât în mare un SBD, însă echipajul a fost salvat. Avioanele Zero au doborât patru. Un SBD a fost lovit de un Val, iar echipajul a fost dat dispărut. Un altul a aterizat la Kauai, pe aerodromul Burns. Restul au ajuns la Stația Aeriană Navală de pe insula Ford (NAS) sau în zona de anco-rare Ewa mai târziu, în aceeași zi: acestea aveau să fie reparate și tri-mise în urmărirea flotei japoneze.

Avioanele B-17 ale căpitanului Landon, care veneau de pe con-tinent, urmau să aterizeze dintr-un moment în altul la Hickam. Comandantul bazei, colonelul Farthing, se afla în turnul de control, așteptând împreună cu căpitanul Blake, ofițerul său de operațiuni, care urma să ghideze avioanele. Un roi de avioane a acoperit linia orizontului la nord, zburând rapid și la altitudine mică. Unele au tre-cut pe lângă Hickam către insula Ford, însă șapte bombardiere au pornit în linie dreaptă către aerodromul Hickam.

Avioanele B-17 ale Forțelor Aeriene Americane veneau dinspre continent. Aceste „fortărețe zburătoare", neinformate și neînarmate, au sosit în plin atac japonez. Două avioane Aichi D3A1 se zăresc dincolo de aripa acestui B-17.

1. 7.55.30: Lt. Masao Yamaguchi își conduce cele opt bombardiere în picaj Val de pe Shokaku pentru a bombarda linia hangarelor din est. Dintr-o singură lovitură, 22 de oameni de pe platformă, care pregăteau un avion B-18 pentru un zbor de rutină, sunt uciși. Hangarele 7 și 11 sunt lovite.

2. 9.10: 27 de avioane Kate de pe Zuikaku (Unitatea de Atac 6, comandată de lt. cmd. Shigekazu Shimazaki) ajung la Hickam și încep atacul asupra hangarelor și a cazărmilor cu bombe de 250 kg. Cazarma principală primește lovituri directe.

3. 7.55.30: Nouă bombardiere în picaj Val de pe Shokaku (comandate de lt. Masao Yamaguchi) vin în zbor dinspre nord și atacă hangarele și avioanele de pe platformă. Un avion B-24A, care era în pregătire pentru o misiune secretă peste insulele de sub mandat japonez, este distrus de la primul bombardament. Depozitul Aviației Hawaiiene și hangarele 13 și 15 sunt lovite din plin și avariate grav.

4. 8.10: Tirul antiaerian de pe nava Helm și de la Fort Kamehameha, la sud de Hickam, doboară avionul de luptă Zero al lui Takashi Hirano (el pilotează avionul din spatele lt. cmd. Itaya) atunci când ajunge deasupra intrării în canal, părăsind

Hickam. Se prăbușește la Fort Kamehameha. Cu misiunea îndeplinită, avioanele de luptă japoneze se îndreaptă spre vest, pentru a lovi zona de ancorare Ewa.

5. 8.00-9.00: Patru avioane B-17C și opt B-17E (Escadrila 38 Recunoaștere și Escadrila 88 Recunoaștere, care zboară din California) încearcă să aterizeze la Hickam. Ajunse sub tirurile americanilor dezorientați și ale avioanelor de luptă japoneze, opt dintre ele reușesc să aterizeze cu avarii. Două se îndreaptă spre Haleiwa, în nordul Oahu. Unul încearcă să aterizeze pe aerodromul Bellows, însă trece peste un șanț și își distruge trenul de aterizare. Altul este urmărit la Oahu și, în cele din urmă, aterizează pe o pistă pentru avioane ușoare civile lângă un teren de golf.

6. 8.07: În fața Hangarului 5, avionul B-17 al cpt. Raymond Swenson arde cu fuzelajul rupt în două. Lt. cmd. Itaya trăsese în avionul lui Swenson, iar flăcările izbucnesc în compartimentul radio al bombardierului. Acesta derapează în flăcări pe pistă, apoi se oprește în fața hangarului, unde se rupe în două.

7. 8.00: După ce mitraliază aerodromul John Rogers, nouă avioane Zero din

Unitatea de Avioane de Luptă de pe Akagi a lt. cmd. Itaya descriu fiecare câte trei cercuri în aer, țintind și mitraliind hangarele și platforma.

8. 8.05: Odată ce bombardierele de mare altitudine își termină cursele, lt. Yoshio Shiga preia nouă avioane Zero de pe Kaga pentru a se alătura asaltului. Echipajele de la sol raportează că oamenii sunt urmăriți pe străzi, în spatele

Evenimente

LEGENDĂ HANGARE

A Hangarele 15 și 17

B Hangarele 11 și 13

C Hangarele 7 și 9

D Hangarele 3 și 5

E Hangarele 2 și 4

rezervoare ulei

b-17

b-17

cazarmă

4

5

3

1

A

B

C

D

E

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-80

ATACURILE ASUPRA BAZEI MILITARE AERIENE DE LA HICKAM, ORA 7.55–9.20

Adăpostind Unitatea 18 Bombardamente (o uriașă amenințare potențială pentru flota japoneză), aerodromul Hickam era învăluit în liniște în acea dimineață de duminică. Echipajele de la sol se pregăteau pentru sosirea, la ora 8.00, a 12 avioane B-17 din California. Însă avioanele care ajung la Hickam chiar înainte de ora 8.00 aveau să dea un apel de trezire complet diferit. În total, pierderile de vieți omenești de la Hickam au fost considerabil mai mari decât cele de la alte baze aeriene din Oahu, iar japonezii au distrus peste o treime din numărul total de avioane aparținând bazei. La ora 9.30, 45 de ambulanțe erau deja prezente la fața locului: mulți răniți au fost tratați la Spitalul General Tripler.

cazărmilor, de avioane care îi mitraliază. În timpul atacului cu mitraliere, un avion de luptă de pe Kaga își lovește burta de pista de la Hickam, însă reușește să se ridice în aer până la sud de Oahu, unde se prăbușește în mare.

9. 9.10: Nouă avioane Zero comandate de lt. Saburo Shindo, de pe portavionul Akagi, lansează trei atacuri cu mitraliere asupra bazei. Echipajele de la sol încearcă cu disperare să își pregătească avioanele și să înceapă un contraatac, însă avioanele Zero le iau și pe acestea la țintă.

DISTRUGERI PE AERODROMUL HICKAM

Dintre cele 55 de bombardiere staționate la Hickam în dimineața de 7 decembrie 1941, cinci B-17, șapte B-18 și două A-20 au fost distruse: 19 avioane au fost scoase din uz, iar 22 au rămas intacte.

Pierderile de la Oahu ale Forțelor Aeriene ale Armatei, după ambele atacuri japoneze, au însumat 220 de morți și 373 de răniți. Totalul pierderilor de la Hickam ale Forțelor Aeriene ale Armatei a fost de 185 de morți și 292 de răniți: cinci muncitori civili și pompieri din Honolulu au fost uciși, iar opt au fost răniți.

Comandantul bazei: col. William E. Farthing

Totalul celor în serviciu la Hickam pe 30 noiembrie 1941: 4 894 soldați, 486 ofițeri

Forțele Aeriene Hawaiiene:

B-18 (1)

Unitatea 18 Bombardamente:

B-18 (1); P-26 (1)

Escadrila 58 Bombardament Ușor

A-20A (12)

Escadrila 19 Transport

C-33 (2)

Escadrila de Instrucție

B-12 (1); A-12 (1)

Grupul 5 Bombardament Greu:
B-17D (1); B-18 (2)
Escadrila 4 Recunoaștere
B-17D (2); B-18 (4)
Escadrila 23 Bombardament
B-17D (1); B-18 (3)
Escadrila 31 Bombardament
B-17D (1); B-18 (3)
Escadrila 72 Bombardament
B-17D (1); B-18 (3)
Grupul 11 Bombardament Greu:
B-18 (2)
Escadrila 26 Bombardament
B-17D (2); B-18 (4)
Escadrila 42 Bombardament
B-17D (2); B-18 (4)
Escadrila 50 Recunoaștere
B-17D (2); B-18 (4)
3 b-17
b-17
6
7
8
9

Locotenent-colonelul James Mollison era acasă când a început atacul. A ieșit afară în grabă și a văzut avioanele la primele asalturi; apoi a alergat înăuntru, s-a îmbrăcat și s-a dus la cartierul gene-ral. Odată ajuns acolo, a sunat la biroul lui Short din Oahu pentru a raporta că sunt atacați. Pentru a-și întări mesajul, a ținut recepto-rul în așa fel încât Phillips (șeful de stat major al lui Short) să audă bombele explodând.

Bombele au distrus Depozitul Aerian Hawaiian, un avion B-24 aflat pe linia de tranzit și încă două hangare. Avioanele Zero păreau să țintească spre puternicele avioane B-17, iar gloanțele de 7,7 mm au ciuruit „fortărețele zburătoare“ în locul în care erau parcate. Căpitanul B.E. Allen nu și-a putut ambala toate cele patru motoare ale avionului său B-17, însă și-a îndepărtat la sol avionul de celelalte avioane atacate. Membrii echipajului aflați la sol au reușit să înde-părteze de flăcări mai multe avioane.

Pe diversele sale aerodromuri, Forțele Aeriene Americane aveau multe tipuri de avioane, cum ar fi acest model învechit cu carlingă deschisă P-26 Peashooter, de pe aerodromul Wheeler. Liniile comune cu avioanele sportive de la începutul anilor 1930 sunt evidente.

Avioanele B-17 ale lui Landon au ajuns la Hickam când atacul era în plină desfășurare. Pilotate de echipaje incomplete, neînar-mate și cu combustibilul pe

terminate după zborul lung de pe con-tinent, acestea au zburat orbește în focurile inamice. Unele avioane japoneze au ignorat avioanele de la sol și au deschis focul direct asu-pra avioanelor B-17 care soseau. Acestea s-au răspândit în toate direcțiile pentru a scăpa de atacatori. Trei avioane japoneze Zero l-au urmărit îndeaproape pe Landon la aterizare, în jurul lui explodând gloanțe și obuze. Și alți piloți de B-17 au fost atacați, în egală măsură de dușmani și de prieteni, în timp ce încercau să aterizeze pe insulă. Toate avioanele au ajuns pe una dintre insule. După ce s-a risipit fumul, din mai mult de jumătate dintre avioanele de la Hickam au rămas doar carcase în flăcări sau zdrobite.

La ora 7.55, căpitanul Frank W. Ebey, de la Artileria 55 de Coastă din Fort Kamehameha, a scăpat din mână cartea pe care o citea când a început primul atac și i-a strigat sergentului său să pună în funcțiune mitralierele. Acestea au fost instalate pe terenul de tenis, iar, la ora 8.10, deja trăgeau în atacatori. Mitralierele și nava Helm, care ieșea pe mare, au lovit avionul secundului lui Itaya – liderul formațiunii de avioane Zero –, care s-a clătinat și s-a prăbușit la Fort Kamehameha.

Postul de radio KGMB și-a întrerupt emisia pentru a transmite: „Tot personalul din armată, marină și de la pușcași marini să se pre-zinte la posturi!“ În port, West Virginia începea să se încline puter-nic la babord după ce fusese lovită de două ori, bombele fiind lansate atât de repede una după cealaltă, încât cea de-a doua păruse unda de șoc a celei anterioare și făcuse să izbucnească în flăcări turela nr. 3. Căpitanul Bennion, aflat pe puntea West Virginia, a fost aproape eviscerat de un șrapnel provenit dintr-o explozie de la bordul vasului Tennessee din apropiere și s-a prăbușit, rănit mortal. Locotenentul White și ospătarul de la popotă Doris Miller (campionul la box al flo-tei) au primit ordin să îl ducă pe Bennion la adăpost. Ajunși lângă rănit, au constatat că nu au targă pe care să îl transporte. Miller și locotenentul White au primit apoi ordin să ia în primire două mitra-liere în timp ce așteptau targa. Un asistent de farmacie i-a îngrijit

rana lui Bennion și i-a răspuns la întrebările despre bătălie, până când, câteva momente mai târziu, Bennion a murit. Până la finalul zilei, West Virginia avea să fie lovită de nouă torpile și două bombe.

La ora 8.12, Kimmel a trimis un mesaj către Flota Pacificului și către Washington: „Ostilitățile cu Japonia au început cu un raid aerian la Pearl Harbor“. Trei minute mai târziu, KGMB a transmis alt mesaj, repetând chemarea la posturi a întregului personal militar.

În port, toată lumea fusese luată prin surprindere, ținte sigure pentru japonezi. Însă, prin fum și flăcări, a apărut o imagine care a dat speranță tuturor marinarilor și personalului care fuseseră martori la dezastru: un distrugător reușise să iasă din fum și se îndrepta spre gura portului. Nava Helm a ieșit în larg și, părăsind Pearl Harbor la ora 8.17, a zărit un submarin pitic chiar la intrare. Helm a tras asupra submarinului, însă a ratat. Submarinul a lovit un recif și a reușit cu greu să se elibereze, dispărând în apă în timp ce Helm trăgea în zadar.

Era ora 8.25. În Honolulu, departamentul de pompieri fusese copleșit de telefoanele de ajutor și răspunsese celor de pe aerodro-mul Hickam. Avioanele inamice au tras în vehiculele de pompieri, ucigând patru pompieri și rănind șase. Cinci minute mai târziu, KGMB transmitea al treilea apel către personalul militar de a se pre-zenta la bază.

În Honolulu, zvonurile au luat-o razna. Civilii, personalul mili-tar, responsabilii guvernamentali, hawaiienii, populația albă și americanii de origine japoneză, tineri sau vârstnici, priveau șocați scenele din port. Unii credeau că exploziile și avioanele care zburau la mică altitudine erau parte dintr-un exercițiu al Forțelor Aeriene ale Armatei; alții credeau că rezervoarele de ulei de la bază explo-daseră. Însă mai erau și alții care își dăduseră seama că insula era atacată și care se temeau de o invazie iminentă. Mulți priveau „spec-tacolul aerian“ de deasupra Pearl Harbor și Schofield fără să își dea seama ce se întâmpla, de fapt. Gloanțe răzlețe și câteva bombe au lovit și orașul, scoțându-i pe civili din apatie. Poliția i-a avertizat pe cetățeni să rămână calmi și să se întoarcă acasă. După ce pornise de la East Loch, distrugătorul Monaghan s-a îndreptat spre sud-vest,

către intrarea în port. Posturile de radio locale au difuzat primele știri, spunând că Pearl Harbor tocmai era atacat de avioane inamice cu emblema Soarelui Răsare.

Amiralul Kimmel urmărea mersul bătăliei, când un glonț ricoșat a spart fereastra biroului, l-a lovit în piept și l-a făcut să dea îna-poi câțiva pași. Cei care stăteau lângă el au fost uimiți să vadă cum Kimmel s-a aplecat încet și a ridicat glonțul. L-a studiat o vreme, apoi a spus: „Ar fi fost mai milostiv dacă m-ar fi ucis“.

Sergentul de stat major Lee Embree, la bordul unui avion B-17, a fotografiat prăbușirea unui bombardier în picaj japonez chiar înainte ca alte două să deschidă focul asupra avionului său.

AL DOILEA VAL

Nu a existat o pauză propriu-zisă între primul și al doilea val de atac, ci doar un moment de respiro înainte ca ploaia morții să înceapă din nou. Fumul uleios se ridica în trâmbe către cer din multe vapoare; vasele se înclinau sau se răsturnau dându-și la iveală fundul rugi-nit; iar al doilea val putea foarte ușor să folosească fumul de pe cer ca punct de reper, în caz că nu erau siguri de țintă.

La East Loch, în Pearl Harbor, locotenentul-comandant Bill Burford de pe distrugătorul Monaghan își ducea vasul spre sud-sud-vest, ieșind în larg pentru a căuta și a ajuta nava Ward. Fumul care se ridica din vasele avariate întuneca zona navigabilă, iar alte vase care doreau să ajungă în larg, la siguranță, aglomerau cori-dorul îngust dinspre mare. În față, Curtiss era ancorată în Middle Loch și i-a semnalizat lui Monaghan că zărise un submarin japo-nez. Tunurile de 5 țoli și de calibru .50 de pe Curtiss au tras asupra submarinului la ora 8.39. Un obuz a trecut prin turnul de pilo-taj, ucigându-l, fără îndoială, pe comandant.

Observând acțiunile lui Curtiss, Monaghan a încercat, la rândul său, să deschidă focul, însă nu a reușit să își îndrepte tunurile: o clipă mai târziu, una dintre santinele a raportat că văzuse două urme de torpilă despi-când suprafața apei. Altă navă din apropiere a tras în submarin, iar Monaghan s-a dispus pe un curs de coliziune cu acesta. Submarinul avariat a ieșit la suprafață, iar Monaghan s-a izbit lateral de el. După ce a lovit submarinul, Monaghan a aruncat o bombă de adân-cime pe loc, în ciuda riscului ca Burford să își avarieze propria pupa. În încercarea de a lovi submarinul, Monaghan intrase pe un curs care o ducea direct către Beckoning Point, unde a atins o dragă ancorată, suferind daune minore. S-a retras, în timp ce alte distru-gătoare treceau pe lângă ea și ajungeau în larg, chiar în momentul sosirii celui de al doilea val.

Dacă primul val de atacuri a decurs fără probleme și fără prea mari distrugeri, cel de-al doilea val avea să se lovească de rezistența americană. Cu toate că, inițial, fusese luată total prin surprindere, apărarea antiaeriană americană, sau cât mai rămăsese din ea, era hotărâtă să aducă scorul la egalitate.

Doi piloți americani, locotenenții secunzi George Welch și Ken-neth Taylor, dansaseră și jucaseră poker toată noaptea la Wheeler. Obosiți, au auzit primele focuri și bubuituri ale bombelor căzute în apropiere la ora 7.51. Alergând afară, au văzut avioane zburând la altitudine joasă, cu însemnele Soarelui Răsare pe aripi. După ce au sunat la aerodromul Haleiwa în nordul Oahu și au ordonat ca avi-oanele lor P-40 să fie pregătite, au sărit în mașina lui Taylor și au

Vasele de luptă West Virginia și Tennessee erau ancorate unul lângă celălalt. Avioanele japoneze le-au lovit repetat pe amândouă, învăluind cele două vase de luptă și pe cele care le ajutau în nori groși de fum uleios.

pornit în viteză spre aerodrom. Avioanele japoneze bâzâiau în jurul lor, în timp ce gloanțele mușcau din carosabil. Au mers în viteză pe drumul șerpuit, nu doar pentru a ajunge la avioanele lor, ci și pentru a evita gloanțele. Poate că... dacă ar fi reușit să ajungă sus... Taylor și Welch au sărit în avioanele lor gata pregătite și au decolat imediat după ora 9.00. Harry Brown și colegul său de cameră, John Dains, l-au luat pe șeful de detașament Bob Rogers și i-au ajuns din urmă pe Taylor și Welch. Dains a decolat cu următorul P-40. Un bom-bardier în picaj a trecut pe lângă mașina lui John Webster, care se îndrepta spre nord, și a tras într-un avion P-36 de pe aerodromul Haleiwa. Brown și Rogers au decolat cu avioanele P-36, iar Webster cu următorul P-40.

Nevada, în imagine după atac, a suferit lovituri repetate, însă Thomas, comandantul în funcție, era un luptător: a încercat să scoată vasul pe mare. Bombardierele în picaj japoneze au încercat să îl scufunde și să blocheze canalul, însă ingeniosul Thomas a făcut vasul să eșueze ca să nu le permită acest lucru.

În port, nava Alwyn a pornit spre în larg. Bombele cădeau în jurul navei, dar înainta încet, după ce primise ordinul să iasă pe mare. O bombă a căzut chiar lângă puntea de la pupa, lovindu-i pupa într-o geamandură fixă și distrugându-i una dintre elice. La bord, doar sublocotenenții comandau Alwyn, căci toți ceilalți ofițeri se aflau pe țărm. Nava a ajuns în larg la ora 9.32. Comandantul ei a urmărit-o și a încercat să o prindă din urmă într-o șalupă, însă nava nu s-a oprit să îl preia, de teama submarinelor japoneze.

În același timp, nava de război avariată Nevada se desprindea lent din ancorajul său, din nord-estul insulei Ford. Fumul afecta parțial vizibilitatea, pe când elicele ei își croiau drum în larg. Vântul bătea prin prora în care se vedea o gaură uriașă. Cu toate acestea, Thomas și Ruff încercau să o ducă în larg, trecând pe lângă vasele distruse și în flăcări încă aliniate la țărm.

La Bellows, colonelul Weddington era gata de atac. Un avion B-17 a ajuns cu trei răniți la bord. A atins solul la jumătatea pistei de ate-rizare, apoi a ieșit în decor. Un avion singuratic de luptă trecuse

Aerodromul Bellows a fost avariat în timpul atacului. Acest avion P-40 a încercat să decoleze înainte de ivirea zorilor, pe 8 decembrie, și s-a lovit de alt avion. În plan depărtat, un soldat în uniformă de instrucție se consultă cu aviatorii.

pe deasupra aerodromului la ora 8.30, apoi plecase. De atunci, toți încercaseră cu disperare să ducă departe avioanele O-47 și O-49 ale Escadrilei 86 Observație și să reînarmeze avioanele P-40 ale Escadrilei 44 Urmărire.

Al doilea val, comandat de locotenentul-comandant Shimazaki, a ajuns lângă Kaneohe la ora 8.55, cu 54 de bombardiere de mare altitudine, 78 de bombardiere în picaj și 36 de avioane de luptă. Fuchida zbura în continuare deasupra vaselor învăluite în fum și evalua pagubele. Fuchida a rămas să vadă rezultatele lui Shimazaki, întrucât evaluarea lui îi era necesară lui Nagumo, care urma să o folosească pentru a se decide în privința altui atac.

Cele 18 bombardiere de mare altitudine de pe Shokaku, ale lui Ichihara, au lovit Kaneohe la 8.55, escortate de cele nouă avioane Zero de pe Soryu, ale lui Iida, și de avioanele Zero de pe Hiryu, ale lui

Submarinele japoneze pitice (de două persoane) au fost transportate la Pearl cu submarine mai mari. Acesta a fost lovit de o bombă de adâncime, izbit de Monaghan și adus la țărm pentru investigații.

Nono. Bombardierele de mare altitudine au lovit pista și hangarele. Avioanele din hangare au explodat și au luat foc. După o trecere pe deasupra țintei, Nono și-a dus cele opt avioane Zero mai departe spre sud la aerodromul Bellows. La ora 9.00, cele opt avioane ale locotenentului Nono au lovit aerodromul Bellows, cu șase avioane mitraliind și două urmărind să lovească avioanele care încercau să se înalțe. Avioanele O-47 au fost ciuruite de focuri de mitralieră, o cis-ternă era în flăcări, iar avionul P-40 al lui Whiteman, din Escadrila 44, a fost doborât în

timp ce lua altitudine. Bishop s-a catapultat, în timp ce Whiteman s-a prăbușit; fusese o pradă ușoară pentru avioa-nele de luptă japoneze, care l-au ajuns din urmă înainte să poată lua

Kaneohe a fost atacat de avioane japoneze care au mitraliat nu doar pista și hangarele, ci și hidroavioanele PBY ancorate la docuri. În imagine, un hidroavion PBY de patrulă arde în fața unui hangar.

altitudine. Bishop a supraviețuit când avionul său P-40 a căzut în apă, lângă plajă, și a fost dus la țărm departe de epavă. Cele șase avi-oane Zero au mitraliat avionul B-17 distrus și care trecuse de capă-tul pistei, însă bombardierul era deja scos din funcțiune și, astfel, au irosit muniția pe o epavă.

Gordon Jones și fratele său Earl fuseseră aduși la Kaneohe pe 2 decembrie 1941 și, la doar cinci zile de la sosire, aveau să pri-mească botezul focului. Între primul și al doilea val, încercaseră să stingă incendiile și să mute avioanele mai puțin avariate într-un loc mai sigur. Când a început atacul, nu au avut nici un motiv să creadă că al doilea val avea să fie prea diferit de primul, după cum își amintește Gordon: „Când acest nou val de avioane de luptă au înce-put atacul, am primit ordin să fugim la adăpost. Mulți dintre noi

Acest China Clipper era ancorat cam la fel ca hidroavioanele PBY la Kaneohe, la mai puțin de 20 de metri de țărm. Spre deosebire de PBY, care au fost distruse în apă sau pe pistele de decolare, în Hawaii nu se afla nici un Clipper, cu toate că unul era programat să sosească.

Atacurile asupra bazelor aeriene de la Oahu aveau o importanță vitală. ❯❯ Dacă un număr semnificativ de avioane americane ar fi reușit să se ridice în aer și să răspundă coordonat, represaliile ar fi putut transforma grupul operativ japonez, izolat pe mare, în ținta unui contraatac devastator.

Atacurile de la Ewa

Atacurile de la Wheeler

Atacurile de la Bellows

au fugit către cel mai apropiat hangar de oțel… acest atac cu bombe ne-a făcut să ne dăm seama că hangarul nu era un loc sigur… câțiva dintre noi am fugit spre nord, către un Club al Ofițerilor abando-nat, și ne-am ascuns acolo până când și acesta a început să fie mitra-liat. Am reușit să mă târăsc afară și mi-am scos uniforma albă de pe mine, căci mi se spusese că bărbații în alb erau ținte. Apoi m-am băgat sub un tufiș mare și țepos… cumva, acolo m-am simțit mai în siguranță decât mă simțisem pe tot parcursul atacului“. Majoritatea celor

de la Kaneohe nu puteau face nimic altceva decât să se adăpos-tească până la trecerea asaltului devastator.

Șeful de la mentenanță, John William Finn, veteran în Marină, cu 15 ani în serviciu, era desemnat să supravegheze mitralie-rele escadrilei de la Kaneohe, însă duminică 7 decembrie era ziua lui liberă. Sunetul focurilor de mitralieră l-a trezit brutal și a ple-cat rapid din locuință către hangare și depozitul de muniții pen-tru a afla ce se întâmpla. Înfuriat de haos și distrugerea din jur, a montat și a manevrat o mitralieră de calibru .30 și o alta de calibru .50, într-o zonă complet expusă a rampei de parcare, în ciuda focu-lui neîncetat al inamicului. Mai târziu și-a reamintit: „Eram atât de furios, încât nu îmi era deloc frică“. Finn a fost lovit de mai multe ori de șrapnele în timp ce riposta curajos la focul japonezilor, însă a continuat să manevreze mitralierele, în vreme ce alți marinari i-au adus muniție. Ulterior, John Finn va primi Medalia de Onoare a Congresului pentru dârzenia și curajul de care dăduse dovadă în această acțiune când nu se aflase în timpul serviciului. Chiar și după ce a primit primul ajutor, a insistat să se întoarcă la post ca să supra-vegheze reînarmarea hidroavioanelor PBY care se întorceau și care scăpaseră de dezastrul de la Kaneohe.

Și pompierii care încercau să lupte cu flăcările au ajuns sub rafa-lele de mitralieră. O mașină de pompieri a fost lovită și s-a izbit de un hangar, explodând și incendiind hangarul. Însă misiunea nu a fost un succes total pentru locotenentul Iida: avionul său s-a înclinat brusc după ce fusese lovit de focurile americane și înregistra scurgeri de combustibil. Dintr-o singură privire aruncată spre instrumentele sale, Iida și-a dat seama că era în pericol. S-a înclinat și i-a făcut semn

altui pilot, arătând în jos spre sol și indicând că avea de gând să intre în coliziune cu inamicul. Avionul Zero al lui Iida a trecut razant pe lângă clădirea arsenalului (probabil ținta principală a zborului său final) și s-a lovit de dealul din spate, lângă cazarma pentru ofițeri. Răsturnându-se, a alunecat cu susul în jos, apoi s-a izbit de malul de pământ. Unii au considerat că, probabil, Iida era deja mort când avi-onul său luase contact cu solul. Arthur W. Price, staționat la Kaneohe în acea dimineață, își amintea de prăbușirea avionului: „Am reușit să recuperăm niște documente din avionul lui. Printre ele era o hartă… Mai târziu am aflat că aceasta arăta că rezervorul nostru de apă era

Atacul asupra NAS Kaneohe a fost cel mai devastator, iar baza a suferit avarii considerabile. O combinație de atacuri cu mitraliere a avioanelor Zero și bombardamente de mare altitudine, realizate de avioanele Kate, duce la distrugerea celor mai multe hidroavioane PBY staționate acolo.

Prin amabilitatea lui John S. Kennedy, autorul lucrării The Forgotten Warriors of Kaneohe

depozit de petrol. Acei piloți tocmai trăseseră din plin asupra rezer-vorului, fără să-i poată da foc. Cred că asta i-a cam încurcat“.

Optsprezece soldați americani și un civil au fost uciși în acea zi în atacul de la Kaneohe: aceștia au fost îngropați în ziua următoare la Mokapu Point, în zona estică a NAS. De asemenea, la Kaneohe s-a organizat o slujbă și pentru locotenentul Fusata Iida, pe 8 decem-brie. Trupul său a fost trimis înapoi în Japonia, după război.

În ciuda pierderii avionului lui Iida, atacul de la Kaneohe își atin-sese scopul. Trei hidroavioane PBY erau în patrulă, însă, dintre cele rămase, 33 fuseseră distruse. Celelalte avioane de luptă din unitatea lui Iida s-au regrupat pentru a zbura către aerodromul Wheeler, dar au început să fie atacate. Avioanele de luptă americane, cu mitrali-erele în funcțiune, veneau în urma lor. Patru piloți din Escadrila 46 Urmărire, printre care și locotenentul Lewis Sanders, au reușit și ei să ia altitudine în avioanele P-36 de la Wheeler și să se îndrepte către Kaneohe. Iyozo Fujita, secundul lui Iida, a doborât avionul P-36 al lui Gordon Sterling, însă a părăsit bătălia lovit grav, împreună cu alte două avioane Zero avariate. Pe țărmul nordic, alte două avioane P-36 au atacat și el nu a putut veni în ajutorul oamenilor săi care erau doborâți. Fujita abia dacă a reușit să revină pe Soryu. Sterling și avionul său P-36 se aflau încă în largul Kaneohe.

Cele nouă avioane Zero de pe Kaga ale lui Nikaido au zburat către insula Ford cu nouă bombardiere de pe Shokaku, cu scopul de a ataca aerodromul Hickam pentru a-l sprijini pe Shindo, apoi s-au îndrep-tat spre aerodromul Wheeler.

Cele nouă avioane de luptă de pe Akagi ale lui Shindo au escor-tat bombardierele de pe Zuikaku, ale lui Shimazaki, de-a lungul coas-tei sudice a Oahu, apoi la Hickam. Odată ajunse, bombardierele au aruncat un covor de explozibil peste Hickam. În timp ce apărarea antiaeriană era ocupată cu avioanele de mare altitudine, Shindo și-a coborât avioanele de luptă până la nivelul acoperișurilor, atacând instalațiile și avioanele rătăcite, clădirile tehnice și birourile.

Bombardierele de pe Zuikaku au fost zguduite de focurile anti-aerienei. Scopul lor era să lovească cazarma unde se afla și popota. Au zburat deasupra norilor, printr-un baraj de foc de antiaeriană,

și și-au aruncat încărcătura mortală. Unele bombe au căzut pe un teren de baseball, câteva pe terenul de paradă. La altitudinea la care zburau, pentru identificarea țintei aveau nevoie de cele mai bune condiții, iar acum zburau deasupra unei perdele de fum, în vreme ce obuzele explodau în jurul lor, iar proiectilele le treceau milimetric pe lângă aripi. Mai multe bombardiere de mare altitudine au revenit pe portavioanele lor cu vântul șuierând prin găurile făcute de glonț, însă s-au întors toate.

Bombardierele în picaj ale locotenentului-comandant Egusa, care transportau bombe de 250 de kilograme, au avut parte de ce era

Aerodromul Wheeler și cazarma Schofield din apropiere au fost atacate în mod repetat de avioanele japoneze, însă au rămas într-o stare surprinzător de bună. Fumul iese din avioanele în flăcări aflate pe platforma hangarului.

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-99

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-100

Șeful mentenanței, John William Finn, era responsabil de mitralierele escadrilei de la NAS Kaneohe. În ciuda pericolului mare la care se expunea, a montat o mitralieră de calibru .30 și alta de calibru .50 într-o zonă expusă a rampei de parcare, în timp ce alți soldați (printre care subofițerul clasa a 2-a Robert Peterson, prezent în această scenă desenată după relatările din epocă) îi furnizau muniție. Finn a trecut de la o mitralieră la alta, însă a stat mai mult la cea de calibru .50 din cauză că se încărca mai ușor și datorită puterii sale de foc ridicate. Cu toate că a fost rănit de mai multe ori de șrapnele, a provocat distrugeri mari atacatorilor, căci gloanțele lui au sfâșiat aripi și fuzelaje. Avionul Zero al locotenentului Iida se numără printre cele lovite, prăbușindu-se pe panta unui deal, lângă spațiile de cazare ale marinei. (Jim Laurier)

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-101

mai rău. Misiunea lor era dificilă: să termine toate misiunile nefi-nalizate și să distrugă toate navele de luptă pe care le ratase pri-mul val. Nu mai aveau avantajul elementului surpriză: americanii erau pregătiți, înarmați și furioși. Îndată ce au ajuns la Oahu, focu-rile artileriei antiaeriene i-au ajuns cu degete lacome, prinzându-i în strânsoare și amenințând să-i demobilizeze pe mulți piloți de pe bombardierele în picaj japoneze. Locotenentul Abe a comen-tat: „Barajele AA se… apropiau tot mai mult. Îmi dădeau fiori“. Vizibilitatea era aproape inexistentă. Planurile făcute cu atenție au fost abandonate; în schimb, avioanele lui Egusa s-au hotărât să atace orice țintă care le ieșea în cale. Au coborât prin fum și flăcări, cât mai jos, pentru a încerca să găsească ținte. Nu le-a fost frică în tim-pul atacului, însă mai mulți recunosc că se simțiseră zguduiți după ce aruncaseră bomba, când erau în drum către locul de întâlnire.

Văzut de pe insula Ford, vasul avariat Nevada avea pupa scufundată, însă coșul lui încă scotea fum în timp ce pleca din Ford și se îndrepta spre canal, încercând să ajungă în larg, unde era relativ în siguranță.

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-102

Pearl Harbor era plin de combustibil în flăcări, coloanele de fum întunecând cerul deasupra epavelor contorsionate ale navelor de război americane. Soldații rătăciți și supraviețuitorii au fost duși la centrele de ajutor sau la cartierul general. Clipele de liniște dintre detunăturile bombelor, când nu se mai auzea nici un foc de antia-eriană, ci numai pârâitul și fâșâitul flăcărilor, păreau simptome ale unei surzenii ce îi afectase pe toți.

Egusa a început bombardamentul în picaj la ora 9.05, cu lovi-tura asupra navei New Orleans. Cele două avioane din flancu-rile sale au aruncat bombe peste Cassin și Downes în docul uscat. În scurtă vreme, vasele erau în flăcări și au trebuit abandonate. După doar câteva minute, nava Cassin a fost zguduită de o explo-zie în depozitul de muniții care a răsturnat-o pe o parte la babord înspre Downes. Patru bombe au lovit Shaw și au produs un incen-diu de proporții. Alt bombardier în picaj a lovit Pennsylvania la tri-bord la ora 9.07, provocând distrugeri structurale relativ mici, însă omorând 18 oameni și rănind 30 de ofițeri și de soldați.

Nava Blue s-a îndreptat spre gura portului. Două avioane japo-neze Val au atacat-o și li s-a răspuns cu focuri de calibru .50. Unul dintre ele s-a prăbușit la intrarea în canal, iar Blue a reușit să treacă și să ajungă în larg, unde și-a început patrularea. S-au auzit sunete pe sonar, iar Blue a răspuns cu bombe de adâncime. Bule și o peliculă uleioasă au colorat apele pe o întindere de 60 de metri, sugerând că ținta fusese atinsă.

Aceasta a fost priveliștea înspăimântă-toare care i-a șocat pe cei din Pearl Harbor – avionul Val japonez înclinân-du-se și îndreptându-se spre ei. Punctele negre desenate pe cer de tirurile antiaerienei împânzesc bolta, însă avionul Val zboară printre ele neatins. Observați apropierea față de cameră: multe avioane Val veneau rapid și la altitudine foarte mică, un factor care depindea de curajul și de talentul pilotului.

Crucișătorul Honolulu a fost atacat la 9.20. Bombardierele în picaj ale lui Egusa au atacat dana de acostare (B17) cu mai multe bombe; o lovitură în apropierea țintei a provocat o inundație considerabilă la bord. Impactul exploziei subacvatice a fost atât de puternic, încât St. Louis, ancorată la est de crucișător (la B21), s-a clătinat.

Bombardierele în picaj au țintit navele mai mari. Raleigh a rezis-tat primului val, însă acum a fost distrusă de o lovitură în plin și de o alta care aproape a ratat ținta. O bombă a trecut prin punte, la mai puțin de patru metri de rezervorul de combustibil al lui Raleigh care s-a înclinat gata să se răstoarne. Cu mare greutate, comandan-tul acesteia a reușit să mențină nava dreaptă și pe linia de plutire.

În timp ce Nevada (cu turelele vizibile în partea din dreapta jos) se lupta cu focul de la bord, un remorcher venea să ajute (în prim-plan la dreapta). O lovitură directă în depozitul de muniții al distrugătorului Shaw a aruncat în aer resturi și coloane de flăcări.

Welch și Taylor și-au făcut simțită prezența pe baza Corpului de Aviație a Marinei Ewa. Taylor a doborât două avioane după ce intrase în grupurile de bombardiere în picaj de pe Hiryu și Akagi, trăgând întâi într-unul din fața lui și incendiind altul din spate. Și Welch a lovit două. Au aterizat amândoi pe aerodromul Wheeler, ca să realimenteze și să se reînarmeze.

Vestal și Oglala erau în pericol. Focul amenința Vestal, care tre-buia să plece, altfel risca distrugerea. Un remorcher a tras vasul de reparații departe de Arizona în flăcări. Vestal se mișca greu prin apă și a început să se încline la tribord. La ora 9.05, Young a spus că Vestal era „în stare foarte proastă – ar fi fost mai bine să o facem

Când japonezii au început să atace, navele de război au devenit adevărate ținte de tir. Oklahoma (stânga) s-a răsturnat (Maryland se află în spatele ei), iar West Virginia (dreapta), în flăcări, s-a scufundat lângă vasul avariat Tennessee.

Imediat după ora 9.00, Nevada a trecut pe lângă Docul 1010 în încercarea de a ieși în larg să se salveze. Deja fusese lovită de o torpilă cât se aflase ancorată la dană, însă, acum, al doilea val de avioane japoneze (bombardierele în picaj Val, comandate de locotenentul Saburo Makino de pe portavionul Kaga) zburau către ea să o atace. Unele veneau dinspre sud-vest, altele dinspre sud-est, scopul fiind de a distrage antiaeriana americană. Atacul a fost unul concentrat, iar vasul a fost lovit de mai multe ori. Thomas, comandantul în exercițiu, s-a hotărât să o facă să eșueze la Hospital Point curând după aceea, pentru a evita blocarea canalului și a drumului de fugă pentru alte vase. (Adam Hook)

să eșueze“. S-a îndreptat către un recif de corali de la Aiea, la ora 9.45. Oglala nu a fost la fel de norocoasă. Ancorată pe exteriorul vasului Helena, la Docul 1010, a părut că plesnește pe la cusături de la impactul torpilei care lovise Helena și s-a înclinat încet. La ora 9.30, punțile ei erau prea înclinate ca să se mai poată merge pe ele, iar Furlong a ordonat echipajului să abandoneze nava. Curând după aceea s-a răsturnat, scufundându-se la babord. Imediat, nava Shaw s-a zguduit, numeroase explozii provocate de focurile de la bord aruncându-i în aer prora. O coloană de resturi a țâșnit în aer, căzând apoi până pe insula Ford, unde a fost găsită goarna de pe vas.

Prin fumul uleios s-a zărit o proră distrusă: Nevada încerca să evadeze spre sud. Cu câteva minute mai devreme ridicase din apă câțiva supraviețuitori de pe Arizona înainte de a prinde viteză. Doar câteva nave au reușit să plece din port, iar ea a fost una dintre ele. Poate era avariată, însă funcționa încă. Avioanele Val de pe Kaga, ale lui Makino, au văzut Nevada lângă Docul 1010 și și-au dat seama ce încerca să facă. Era prea frumos să fie adevărat: o țintă, o navă de luptă pe deasupra, și încă una care putea bloca gura portului dacă o scufundau. 23 de avioane Val au coborât peste Nevada. Aceasta a fost lovită de 12 bombe, unitatea de pe Kaga alegând-o ca țintă pentru distrugere. Opt bombe au căzut alături, exploziile aces-tora trimițând schije pe laterale și șuvoaie de apă peste punțile ei. Se părea că avea să scape fără alte distrugeri, când o ultimă bombă a explodat în fața teugei, omorând numeroși marinari și izbind vasul cu o undă de șoc care i-a făcut pe mulți să cadă din picioare.

Thomas și-a dat seama de pericol. Nevada răspundea greu la comenzi și el a înțeles că nava lua apă. Dacă se scufunda acolo, atunci bloca parțial portul și transforma restul vaselor în ținte sigure, pre-cum peștii dintr-un acvariu. A dat ordin de întoarcere la babord, vasul a reacționat lent, cu prora mușcând din țărm la Hospital Point, doborând marinari și făcând Nevada să eșueze. Prora arăta de parcă ar fi fost roasă, iar superstructura îi era parțial îndoită, însă nu se scufundase! Era o victorie minoră, însă fiecare vas care nu era scufundat de inamic însemna un vas în plus pe care, mai târziu, îl puteau scoate în lupta împotriva lui.

În bazin domnea haosul. Combustibilul în flăcări plutea către California; Maryland se chinuia să se elibereze de pe latura din-spre interior a vasului Oklahoma, care se răsturnase; Arizona ardea; Nevada se eliberase, însă cu un preț îngrozitor.

Pe la ora 9.32, locotenentul-comandant Pullen, comandantul dis-trugătorului Reid, a străbătut în fugă baza avariată către port, cu inima grea la vederea vaselor care se scufundau în flăcări. Cât de afec-tată era Reid? Și-a luat șalupa, s-a îndreptat spre navă și a rămas sur-prins când ofițerul de pe punte i-a spus că totul era sub control; apoi inginerul-șef l-a anunțat că Reid putea pleca în circa 30 de minute.

Comandantul de pe St. Louis, căpitanul Rood, făcuse loc navei, care începea să iasă cu spatele. La ora 9.40, cu motoarele la maximum,

Orientat către Docul 1010, spre Docul uscat 1, puitorul de mine răsturnat Oglala (prim-plan) și crucișătorul ușor Helena, înclinat de la o lovitură de torpilă, dezvăluie dezastrul provocat de atacurile cu torpile și cu bombe. Nava amiral Pennsylvania este învăluită în fumul provenind de la distrugătoarele Cassin și Downes, grav avariate, ancorate în fața ei.

s-a apropiat de canal. Un cablu care securiza draga la capătul sudic al insulei Ford bloca calea lui St. Louis. Rood a dat ordin să se meargă înainte cu viteză maximă și a trecut de cablu, care s-a rupt. Apoi a tre-cut în viteză prin canal, fără să țină seama de limita normală de viteză de opt noduri din port, sigur fiind că, dintr-un moment în altul, avi-oanele japoneze aveau să zărească și să atace vasul. Viteza lui St. Louis ajunsese la 22 de noduri și a reușit să iasă din port la ora 10.04. Rood și-a permis luxul de a răsufla ușurat doar după ce a ajuns în larg.

Cu siguranță, Rood a crezut că St. Louis scăpase, însă soldatul de cart a văzut două dâre de torpilă apropiindu-se de pupa. A dat ordin să urmeze imediat un curs ocolitor, iar explozia a zguduit nava când torpilele au lovit un recif de corali. Un submarin pitic a ieșit la suprafață, iar echipajele de artilerie de pe St. Louis au deschis focul, însă turela submarinului dispăruse deja. St. Louis a fost ultimul vas care a părăsit Pearl Harbor în timpul atacului.

După ce au bombardat portul, oamenii lui Egusa s-au îndreptat către Hickam, Wheeler și Ewa pentru a bombarda aerodromurile și clădirile. La Wheeler, Welch și Taylor își umpleau rezervoarele și aproape că terminaseră când avioanele Val de pe Kaga au început tirul. Amândoi au reușit să decoleze și au doborât două avioane ina-mice chiar lângă bază. Au pornit în urmărire și au mai doborât două. Welch a zburat spre Ewa și a obținut încă o victorie.

Avioanele Kate ale lui Shimazaki au lovit Hickam și au fost însoțite de bombardiere în picaj care au mitraliat hangarele și avioa-nele de pe pistă. Avioanele B-17, deși grav avariate, au dovedit încă o dată de ce erau numite „fortărețe zburătoare". Cum nu prea mai aveau mare lucru de făcut și trebuind să ajungă la punctul de întâl-nire, oamenii lui Shimazaki s-au îndepărtat de aerodrom. După trei curse la Hickam, Shindo s-a desprins de grup în avionul său Zero și a făcut un zbor de recunoaștere, studiind distrugerile și evaluând eficiența atacului japonez. De la o altitudine de 300 de metri a văzut cu ochiul

liber dezastrul. La întoarcerea pe Akagi, raportul său către Genda a fost succint: „Am provocat pagube importante“.

La ora 11.00, comandantul Fuchida și-a început zborul de recunoaștere și evaluare de peste Oahu. A observat cu atenție ce

nave ardeau, care se răsturnaseră sau care erau la apă mică și care păreau neatinse. Fuchida a rămas deasupra portului, observând și adunând avioanele rătăcite. Când ultimul avion din ultimul val s-a întors spre vest, Fuchida s-a uitat la soarele de deasupra și s-a îndreptat spre Akagi.

Cazarma Schofield, de lângă aerodromul Wheeler, a fost mitra-liată de mai multe ori în acea dimineață. La ora 9.50, locotenen-tul Stephen Saltzman, ofițer de comunicații de la Artileria de Coastă 98, a auzit motorul avioanelor. A înșfăcat o pușcă automată Browning (BAR) și câteva încărcătoare și a ieșit în grabă. Sergentul Lowell Klatt a făcut același lucru și l-a urmat. Un avion cu motor radial a trecut pe deasupra capului său, îndreptându-se direct spre ei. Rămânând în picioare, au deschis focul și și-au golit încărcătoa-rele în avion. Acesta s-a clătinat deasupra clădirii, apoi a pierdut din înălțime și s-a prăbușit în defileul Kapapa. În epava avionului P-36 a fost găsit cadavrul lui John Dains.

Pe toată insula, posturile de radio îi îndemnau insistent pe civili să nu folosească șoselele, să se ducă acasă, să nu stea pe stradă, să se adăpostească, repetând că nu era vorba de simularea unui atac. O bombă a căzut lângă casa guvernatorului Poindexter, ridicând pământul în aer și zguduind uși și ferestre. S-a dovedit ulterior a fi fost un obuz al artileriei navale.

Locotenentul-comandant W. Specht a observat că toate cele 12 ambarcațiuni PT ale sale erau neatinse, atât cele de la bază, cât și cele de lângă Ramapo. Cele șase ambarcațiuni torpiloare funcționale au plecat de la baza de submarine și și-au croit drum printre resturile din port, patrulând, luând marinarii răniți și ducându-i la țărm, de unde au fost transportați la spitale sau au fost trimiși pe vasele lor.

La ora 10.00, avioanele primului val s-au întors la grupul opera-tiv și și-au început aterizarea pe Akagi, Kaga și pe alte portavioane aflate la 400 de kilometri nord de Oahu. Pe insulă, guvernato-rul Poindexter a instituit stare de urgență pe întreg teritoriul, transmițând întâi ziarelor vestea, apoi, 15 minute mai târziu, efec-tuând o transmisiune radio. Spitalele au început să trimită rapoarte privind victimele din rândul civililor, iar, la ora 10.42, toate posturile

1. 9.02: Unitatea de Avioane de Luptă de pe Kaga (nouă avioane Zero, comandate de lt. Yasushi Nikaido) își termină misiunea de escortă, apoi se îndreaptă spre aerodromul Hickam dinspre est și începe să mitralieze avioanele și hangarele. Se întoarce, pentru scurt timp, pentru a mitralia NAS Pearl Harbor de pe insula Ford, apoi zboară mai departe pentru a acoperi bombardierele în picaj care plecau către aerodromul Wheeler.

2. Șaptesprezece avioane Val de pe Soryu (comandate de lt. cmd. Takashige

Egusa), urmate de 17 avioane Val de pe Hiryu (cu avionul lider al lt. Shun Nakagawa) coboară și atacă vasele grupate în șantierul naval, docul uscat și toate celelalte nave de luptă care rămăseseră neatinse.

3. 9.02: Nouă avioane Kate de pe Shokaku (comandate de lt. Yoshiaki Ikuin), fiecare transportând bombe de 250 kg, își aruncă încărcătura mortală asupra NAS Pearl Harbor de pe insula Ford de la mare altitudine, dar și asupra unor ținte mai la îndemână, precum nava Pyro, în West Loch.

4. 9.00: Al doilea val al atacului lovește în forță. Grupul 2 Atac (alcătuit din 78 de bombardiere în picaj Val, comandate de lt. cmd. Takashige Egusa) ajunge în port din nord-est: are ca țintă navele de război, insula Ford și șantierul naval, atacând toate țintele care fuseseră ratate în primul val.

Formațiunea de atac a bombardierelor:

Soryu 17 avioane Val (lt. cmd. Egusa)

Hiryu 17 avioane Val (lt. Shun Nakagawa)

Akagi 18 avioane Val (lt. Chihaya)

Kaga 26 avioane Val (lt. cmd. Makino)

5. Urmând unitatea de avioane Val de pe Hiryu, 18 bombardiere în picaj Val de pe Akagi (lt. Takehiko Chihaya) țintesc petrolierul Neosho, docul plutitor, zona de nord-vest a insulei Ford și nava de luptă Maryland.

6. Trei avioane Val din unitatea de pe Kaga (comandată de lt. Saburo Makino, un total de 26 de bombardiere în picaj Val) continuă atacul asupra Maryland și West Virginia, Makino deviindu-le pe celelalte pentru a lua la țintă Nevada care încerca să iasă. Bombardamentul este intens.

Evenimente

south-east loch

insulaford

pearl city

east loch

golful aiea

Cincpac

E

B

J

C

Q

D

R

O

A

I

L

8

6

7

5

4

3

AL DOILEA VAL DE ATAC, PEARL HARBOR, ORA 9.05–9.45

Tactic, atacul japonez a fost un succes: doar câteva dintre țintele propuse au fost ratate. Arizona și Oklahoma au fost atât de grav avariate încât nu vor mai redeveni funcționale. Câteva nave au reușit să plece, însă puține. În mod ciudat, rezervoarele de combustibil lichid nu au fost lovite: japonezii știau de existența lor, însă țintele lor principale erau vasele, iar rezervoarele de combustibil lichid în flăcări le-ar fi camuflat. După doar câteva luni, rezervoarele de combustibil lichid de la suprafață au fost înlocuite de buncăre cu combustibil lichid, construcția acestora fiind începută înainte de război. Pierderile japonezilor în al doilea val se ridică la 20 de avioane, dintre care nouă doborâte de tirurile antiaerienei.

LEGENDĂ VASE AMERICANE

(Consultați harta portului, pp. 42–43, pentru detalii complete despre amplasamentul vaselor americane.)

1 Ramsay, Gamble, Montgomery
2 Trever, Breese, Zane, Perry, Wasmuth, Medusa, Curtiss
3 Tangier, Utah, Raleigh, Detroit
4 Aylwin, Dale, Farragut
5 Ralph Talbot, Patterson, Henley
6 Phelps, MacDonough, Worden, Dewey, Hull, Dobbin, Solace, Allen, Chew
7 Phoenix, Blue, Whitney, Conyngham, Reid, Tucker, Case, Selfridge
8 Șirul navelor de război: Vestal, Arizona, Tennessee, West Virginia, Maryland, Oklahoma, Neosho, California
9 Nevada

peninsula waipio
beckoning point
hospital point
aerodromul hickam
west loch
waipio point
docul 1010
middle loch
M
K
N
P
F
H
G
9
2
1

LEGENDĂ DISTRUGERI ȘI MIȘCĂRI NAVE AMERICANE

A Nave de războiOklahoma 9 lovituri de torpilă: scufundată.California 3 lovituri de torpilă la ora 8.00–8.10, 1 lovitură de bombă la ora 9.10: înclinată.West Virginia 9 lovituri de torpilă, 2 lovituri de bombă: scufundată pe jumătate.Arizona 2 lovituri de bombă la ora 8.05, 8.10 scufundată.Maryland 2 lovituri de bombă.Tennessee 2 lovituri de bombă.

B Utah 2 lovituri de torpilă: scufundată.

C Oglala impactul (de la o lovitură de torpilă în Helena) duce la ruperea îmbinărilor, ora 9.30: se răstoarnă.

D Raleigh 1 lovitură de torpilă la ora 7.55, 1 lovitură de bombă la ora 9.12: se înclină.

E Curtiss un avion Val se prăbușește peste ea la ora 9.12, 1 lovitură de bombă.

F Shaw 3 lovituri de bombă la ora 9.10: grav avariată.

G Pennsylvania 1 lovitură de bombă la ora 9.07.

H Cassin 1 lovitură de bombă la ora 9.05.Downes 2 lovituri de bombă la ora 9.05.

I Honolulu o bombă lovește peretele docului la ora 9.09: carena îndoită.

J Helena 1 lovitură de torpilă la ora 7.57.

K Nevada 1 lovitură de torpilă la ora 8.06, mai multe lovituri de bombă: eșuează la Hospital Point.

L Neosho se mută în Southeast Loch.

M Monaghan izbește un submarin pitic japonez la intrarea în Middle Loch.

N St Louis se mută la sud de port; asupra ei trage un submarin japonez pitic, însă nu este lovită.

O Vestal 2 lovituri de bombă: eșuează la Aiea Sands la ora 9.45.

P Helm iese în larg la ora 8.20: întâlnește un submarin japonez pitic.

Q Alwyn iese pe mare și părăsește portul la ora 9.30.

R Blue iese pe mare și părăsește portul la ora 9.40.

de radio își închiseseră transmițătoarele pentru a evita să fie folo-site drept puncte de reper de către avioanele inamice. Între timp, generalul-locotenent Short s-a consultat cu Poindexter în privința instituirii legii marțiale pe întreg teritoriul, după ce începuseră să circule rapoarte false despre trupe inamice invadatoare. Toate școlile au fost închise. În noaptea aceea și în toate nopțile urmă-toare, în Hawaii se va opri alimentarea cu curent electric.

Avioanele americane neatinse au decolat de pe aerodromurile distruse și au început imediat să îi caute pe atacatori. Au făcut un ocol de 360 de grade, însă nu au zărit grupul operativ japonez. La ora 12.30, poliția din Honolulu, cu ajutorul FBI, a intrat în ambasada japoneză, unde a găsit personalul consular lângă coșurile de gunoi pline de cenușă și de documente încă arzând.

Comandantul Fuchida a aterizat la ora 13.00 la bordul portavio-nului Akagi. A discutat cu amiralul Nagumo despre lansarea unui al treilea val, însă Nagumo a fost de părere că se descurcaseră bine și a hotărât să nu lanseze încă un atac. La ora 16.30, Nagumo a dat ordin de retragere grupului operativ.

Fuchikami a predat mesajul de la Washington la cartierul gene-ral al

generalului-locotenent Short la ora 11.45. Acesta mai trebuia să fie decodificat, iar Short avea să îl citească abia după trei ore. Cu aproape șapte ore după ce începuse atacul și cu cel puțin șapte ore și jumătate prea târziu ca să mai ajute la ceva, vestea despre un pericol de acum trecut a ajuns și la Short.

CONSECINțE

Pierderile japonezilor au fost minime, chiar neglijabile, compara-tiv cu victoria pe care o obținuseră: 64 de morți (nu se cunoaște numărul de răniți). Pierderile americanilor au fost uriașe: 2 390 de morți (2 108 marinari/pușcași marini, 233 de soldați și 49 de civili) și 1 178 de răniți (779 de marinari/pușcași marini, 364 de soldați din armată și 35 de civili).

Arizona a suferit cele mai mari pierderi de vieți omenești, jumă-tate din numărul total al victimelor din marină. Printre cei morți s-au numărat soldați din 44 de state, din Districtul Columbia, din Guam, Hawaii, Filipine și Canada. După Pearl Harbor, s-au acor-dat 16 Medalii de Onoare ale Congresului, 51 de Cruci ale Marinei, 53 de Cruci de Argint, patru Medalii ale Marinei și Corpului de Pușcași Marini, o Cruce pentru Distincție în Zbor, patru Cruci pentru Distincție în Serviciu, o Medalie pentru Distincție în Serviciu și trei Stele de Bronz pentru cele 110 minute ale bătăliei. În privința vase-lor, 21 au fost scufundate sau grav avariate, dovedind acuratețea atacurilor japoneze. Americanii au pierdut 164 de avioane, iar 159 au fost avariate.

Evaluări japoneze ale dezastrului

Fuchida a zburat deasupra portului și a observat cu atenție de-zastrul; odată întors la bordul portavionului Akagi, și-a comparat notițele cu observațiile celorlalți. Cei de la bordul Akagi au raportat că bombardierele de mare altitudine loviseră de două ori Maryland și o dată Tennessee și, cu toate că succesul Escadrilei 3 de pe Akagi nu a putut fi verificat din cauza păturii de nori, aceștia au cre-zut că și ei, la rândul lor, reușiseră să lovească o dată Tennessee.

Unsprezece torpile își nimeriseră ținta în trei nave de luptă. Bombardierele în picaj de pe Akagi nu reușiseră să evalueze corect distrugerile provocate vaselor de luptă din cauza fumului și a focu-lui, însă se știa sigur că un crucișător clasa Omaha (CL) fusese lovit. Avioanele de luptă de pe Akagi doborâseră un avion B-17, un avion de instrucție și unul de transport, iar, dintre cele 40 de avioane de pe aerodromul Hickam, 23 erau în flăcări, iar șapte erau grav avari-ate. Pe Ewa, peste 30 de avioane fuseseră avariate sau distruse.

Piloții de pe Kaga au raportat opt lovituri de torpilă asupra a trei vase de luptă. Bombardierele de mare altitudine au distrus

Distrugerile erau uriașe: această imagine înfățișează un prim-plan al carenei arse a vasului Downes, în docul uscat; alături, Cassin este răsturnat. Superstructura din fundal este a vasului de luptă Pennsylvania.

pupa vasului Arizona, au lovit de două ori West Virginia și o dată Tennessee. Avioanele torpiloare au lovit West Virginia, Oklahoma și Nevada. Bombardierele în picaj au lovit West Virginia, Maryland și de opt ori Nevada. Două avioane inamice au fost doborâte, unul a fost distrus de rafale de mitralieră și multe dintre aerodromurile țintă erau în flăcări după misiune.

Hiryu și Soryu au raportat șase lovituri de torpilă într-un vas de luptă cu gabie (Utah), trei lovituri în alt vas de luptă, care s-a scufun-dat imediat, două lovituri în alt vas de luptă și una într-un crucișă-tor. Bombardamentele scufundaseră instantaneu un vas de luptă (Arizona) și, de asemenea, fuseseră văzute loviturile executate asu-pra Tennessee și West Virginia. Toate atacurile fuseseră împiedicate de nori, iar două unități rataseră California și Nevada. Bombardierele în picaj țintiseră California, Pennsylvania, Maryland și West Virginia. Șase lovituri fuseseră date crucișătorului greu Helena. Bombardierele în picaj au lovit de cinci ori crucișătoare ușoare și o dată un distru-gător ancorat, provocând o explozie puternică. Au incendiat 20 de avioane la aerodromul Wheeler (inclusiv patru bombardiere ușoare și un hidroavion) și au distrus patru hangare; la Ewa, au incendiat 60 de avioane aflate la sol, iar la Kaneohe zece.

Avioanele de pe Shokaku și Zuikaku au raportat distrugerea a două hangare de hidroavioane și a unuia de bombardiere pe insula Ford. La Kaneohe, loviseră aproape 50 de hidroavioane și hanga-rele lor și arseseră 80% din hangarele de la aerodromul Wheeler și trei avioane pe aerodromul Bellows. La Hickam, atacul lor incendi-ase șapte hangare.

Nava americană Raleigh este lovită de torpile în timpul atacului. La puțin timp după aceea, au fost folosite pontoane pentru a o ține dreaptă ca să fie reparată și reechipată. Carena vasului Utah răsturnat este vizibilă în partea dreaptă a remorcherului.

Confuzia provocată de responsabilitățile de atac multiple și care se suprapuneau a dus la dublarea rezultatelor date de comandanți. Însă mesajul era clar. Atacul fusese un succes.

Adevăratele pagube

Distrugerile specifice provocate de japonezi au fost uriașe. Toate vasele de luptă fuseseră grav avariate. Majoritatea vaselor principale fuseseră țintite. Chiar și rapoartele detaliate ale dezastrului se con-trazic din cauza condițiilor. Un lucru era sigur: doar crucișătoarele absente scăpaseră neatinse. Adevăratele pagube suferite de flotă și soarta ulterioară a vaselor acesteia sunt:

Vase americane distruse

Arizona BB39, două lovituri de bombă, scufundată; locul de odihnă veșnică pentru echipajul căzut la datorie.

California BB44, două lovituri de torpilă, o lovitură de bombă de dimensiuni mari, una sau mai multe lovituri de bombă în apropierea țintei, scufundată; ulterior scoasă la suprafață și reparată.

Maryland BB46, două lovituri de bombă, avariată; reparată și modernizată.

Nevada BB36, o lovitură de torpilă, cinci sau mai multe lovituri de bombă, două lovituri de bombă în apropierea țintei, grav avariată; eșuată, reparată și

modernizată.

Oklahoma BB37, cinci sau mai multe lovituri de torpilă, răstur-nată și scufundată.

Pennsylvania BB38, o lovitură de bombă, avariată; reparată.

Tennessee BB43, două lovituri de bombă, avariată; reparată.

West Virginia BB48, două lovituri de bombă, cinci până la șapte lovituri de torpilă, scufundată; ridicată la suprafață, reparată și modernizată.

Helena CL50, o lovitură de torpilă, grav avariată; reparată.

3

1

2A

2B

2C

4

5

1 La 8.05, un avion torpilor atacă Nevada în timp ce este încă ancorată în capătul nord-estic al șirului format de navele de război. Artileriștii de la bord și de pe vasele învecinate reușesc să îl doboare lângă prora vasului, însă torpila lansată țintește prora babord la cadrul 40. Explozia cutremură întregul vas, care începe să ia apă. Aceasta este avaria cea mai gravă de pe Nevada din timpul atacului de la Pearl Harbor.

2 La 9.10, bombardierele în picaj de pe Kaga, care zboară pentru a ataca vasele din șirul format de nave de război, zăresc Nevada în timp ce trece pe lângă Docul 1010, în încercarea de a ajunge într-un loc mai sigur, și coboară către ea dinspre sud-vest și sud-est în formațiune divizată (ideea fiind să creeze confuzie și să împartă tirurile antiaeriene americane). Doar avioanele care atacă

„în soare“ reușesc să nimerească ținta. Primele opt avioane, comandate de lt. cmd. Makino, și a doua escadrilă de nouă avioane Val, comandată de lt. Ogawa, țintesc turela frontală și secțiunea mediană a vasului. În timpul acestui atac intens, primește trei lovituri directe în prora de la bombardierele în picaj Val (2A, 2B și 2C). Unul dintre aceste avioane Val este lovit în motor și avionul coboară deasupra insulei Ford, devenind o țintă bună pentru artileriștii care îi distrug coada, făcându-l să se prăbușească la Middle Loch. Nevada continuă să ia apă, însă forțează drumul înainte.

3 Toate compartimentele de pe punțile principale și secundare sunt cuprinse de flăcări, în partea frontală a vasului, după loviturile directe primite în prora. Focul va arde vreme de 48 de ore.

4 La 9.15, ultima unitate de pe Kaga, formată din nouă bombardiere în picaj, comandată de lt. Ibuki, preia atacul. A patra bombă lovește castelul prora, provocând daune considerabile și omorând mai mulți membri ai echipajului.

5 A cincea bombă lovește Nevada după scurt timp, la baza catargului tripod spate. Cea mai mare parte a avioanelor acestei ultime unități de pe Kaga sunt lovite de tirurile antiaerienei americane, ultimul fiind lovit de 22 de ori. Un pilot este rănit, însă reușește să se întoarcă pe Kaga.

6 Focul izbucnise în comparti-mentul pentru tunuri, la tribord de catargul tripod spate. Nevada deja este în mare parte scufundată. Căpitanul își dă seama că este în pericol să blocheze canalul dacă se scufundă acolo unde se află, astfel că ia decizia de a o face să eșueze lângă nava Shaw.

Detalii ale dezastrului de pe Nevada

Honolulu CL48, o lovitură de bombă în apropierea țintei cu avarie moderată; reparată.

Raleigh CL7, o lovitură de torpilă și una de bombă, grav avariată; reparată și reechipată.

Cassin DD372, o lovitură de bombă, explozii secundare provocate de bombe de adâncime; distrusă, imposibil de reparat.

Downes DD375, două lovituri de bombă, explozii secundare provo-cate de bombe de adâncime și torpile; distrusă, imposibil de reparat.

Helm DD388, o bombă în apropierea țintei, avarie moderată; reparată.

Shaw DD373, trei lovituri de bombă, prora distrusă în explozie; reparată.

Oglala CM4, o torpilă care trece pe sub vas, scufundată; recupe-rată și reparată.

Traseul urmat de Nevada prin port, în încercarea de a fugi

Curtiss AV4, o lovitură de bombă, avariată; reparată.

Sotoyomo YT9, scufundată; ridicată la suprafață și reparată.

Utah AG16, două sau trei lovituri de torpilă, răsturnată; scu-fundată.

Vestal AR4, două lovituri de bombă, grav avariată; eșuată și reparată.

YFD-2 scufundată; ridicată la suprafață și reparată.

Avioane americane distruse

Aerodromul Bellows: trei avioane.

Baza Corpului de Aviație a Marinei Ewa: 33 de avioane.

Stația Aeriană Navală (NAS) de pe insula Ford: 26 de avioane.

Aerodromul Hickam: 18 avioane.

Stația Aeriană Navală (NAS) Kaneohe: 28 de avioane.

Aerodromul Wheeler: 53 de avioane.

Portavionul Enterprise: 10 avioane.

Pierderi japoneze

Avioane: nouă avioane de luptă, 15 bombardiere în picaj, cinci torpiloare.

Submarine: cinci submarine pitice.

Victime: 55 de aviatori, nouă membri ai echipajului de pe subma-rinele pitice.

Statele Unite au ieșit din neutralitate înainte ca fumul uleios să se risipească. După două ore de atac aerian, vremea navelor de luptă trecuse la fel de evident precum trecuse vremea cavaleriei. Puterea aeriană, care fusese tolerată și privită cu dispreț de mulți, devenea cea mai importantă armă a momentului.

Statele Unite ar fi intrat, în cele din urmă, în al Doilea Război Mondial, însă este discutabil dacă ar fi făcut-o la timp cât să ajute Marea Britanie. Cu siguranță ar fi intrat în conflict cu Japonia, mai devreme sau mai târziu. Dacă marea bătălie ar fi avut loc pe mare, multe vase japoneze și americane s-ar fi scufundat undeva unde nimeni nu le-ar mai fi putut recupera, iar rezultatul unei asemenea bătălii ar fi fost neconcludent, căci nici una dintre părți nu era pre-gătită pentru o invazie. Dacă Marina americană ar fi așteptat și ar fi ieșit la luptă, ar fi pierdut portavioane pe care nu și-ar fi permis să le piardă mai devreme de Midway.

Yamamoto avusese dreptate să spună că atacul japonez de la Pearl Harbor trezise un uriaș adormit, căci atacul i-a unit pe ame-ricani (care abia își reveniseră după Marea Criză) împotriva unui dușman comun. Atât timp cât atrocitățile și ororile războiului se petreceau pe pământ european sau asiatic, americanii le puteau ignora sau le puteau neglija impactul, rămânând oficial neimplicați.

Odată ce se pierduseră vieți de americani, nu își mai puteau permite luxul

neutralității sau al izolaționismului.

Japonezii presupuseseră corect că Statele Unite reprezentau amenințarea cea mai mare la adresa expansiunii lor în Pacific, iar Pearl Harbor a grăbit riposta americană. Revanșa nu se va lăsa așteptată, căci bătălia de la Midway a oprit înaintarea japoneză și i-a spulberat superioritatea navală. Ulterior, drumul către Tokyo va mai dura trei ani lungi și va fi pavat cu oțel și sânge de ambele părți. Americanii s-au adunat în jurul simbolului Pearl Harbor așa cum generațiile anterioare respectaseră imperativul naționalist „Nu uitați de Alamo“. Rușinea și furia resimțite după înfrângerea răsunătoare de la Pearl Harbor nu puteau fi date uitării înainte să ducă războiul pe pământ japonez.

Atacul aerian a transformat aerodromul Wheeler într-o ruină. Imaginea arată resturile hangarelor și carcasele zdrobite ale avioanelor, printre care un P-40 și un bimotor amfibiu OA-9.

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-123

USS ARIZONA

VEDERE FRONTALĂ

1 Trei ancore de 20 000 de livre, 327 m de lanț la babord, 218 m de lanț la tribord

2 Turela nr. 1 (tun triplu de 14 țoli/calibru 45)

3 Turela nr. 2 (tun triplu de 14 țoli/calibru 45)

4 Tunuri simple de 5 țoli/calibru 51 (Mk 13), zece în total

5 Tunuri antiaeriene de 5 țoli/calibru 25 (Mk 19), opt în total

6 Cabestan

7 Platformă blindată de control

8 Cabină pilot

9 Stație de control secundară a bateriei de tunuri (prora)

10 Stație de control secundară a bateriei de tunuri (pupa)

11 Stație de apărare aeriană (prora)

12 Stație de apărare aeriană (pupa)

13 Director principal al bateriei de tunuri (prora)

14 Director principal al bateriei de tunuri (pupa)

Număr navă de luptă: 39

Dată producție: 17 octombrie 1916

Deplasament (încărcătură maximă): 37 654 tone

Lungime (totală): 200 metri

Armament: 12 tunuri de 14 țoli/calibru 45 în patru turele triple; zece cazemate pentru tunuri de 5 țoli/calibru 51; opt tunuri antiaeriene de 5 țoli/calibru 25; opt mitraliere antiaeriene de calibru .50

Blindaj (grosime maximă): 13,5 țoli la centură, 18 țoli la turele, 3 țoli + 1,47 țoli la punți, 16 țoli în părțile laterale

Echipament: șase boilere Bureau Express, patru turbine Westinghouse (3 600 rpm) și patru turbine Parsons (226 rpm)

Viteză maximă: 21,23 noduri

Efectiv (la 7 decembrie 1941): 1 514 oameni – 1 177 morți, 337 supraviețuitori

1
4
5
14
10
12
13
11
9
8

3
2
6
Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-124
VEDERE LATERALĂ
1 Două hidroavioane Kingfisher OS2U, catapulte de lansare și macarale
2 Turela nr. 1 (tun triplu de 14 țoli/calibru 45)
3 Turela nr. 2 (tun triplu de 14 țoli/calibru 45)
4 Turela nr. 3 (tun triplu de 14 țoli/calibru 45)
5 Turela nr. 4 (tun triplu de 14 țoli/calibru 45)
6 Patru elice de 3,80 m diametru, fiecare cu câte trei palete
7 Turnuri simple de 5 țoli/calibru 51 (Mk 13), zece în total
8 Tunuri antiaeriene de 5 țoli/calibru 25 (Mk 19), opt în total
9 Catarg principal tripod
10 Arbore trinchet
11 Coș
12 Cârmă
VEDERE DE SUS
1 ora 8.05, lovitură cu bombă de 800 kg
2 ora 8.06, o bombă de 800 kg lovește depozitul de muniție de la prora, provocând o explozie masivă
12
1
5
4
9
11
10
2
3

6
1
7
2
Distrugeri suferite
Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-125
Abia vizibile în partea stângă a imaginii, două tractoare trag la rampă epava unui bombardier B-18, pe aerodromul Hickam.

Vedere dinspre grav avariata cazarmă către linia de zbor de la aerodromul Hickam. Motoarele avionului B-17C al căpitanului Ray Swenson (centrul imaginii) fuseseră salvate. În stânga și în fața avionului B-17 se află un model învechit A-12 „Shrike".

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-126
Cazarma Schofield avea trei etaje și a suferit distrugeri minime în urma tirurilor de mitralieră ale japonezilor. De aici a fost doborât un avion, un P-36 american care încerca să aterizeze în vecinătate, pe aerodromul Wheeler.

În fundal, catargele vasului Maryland arborează în continuare steagul american, în timp ce echipele de salvare lucrează la carena vasului răsturnat Oklahoma pentru a-i elibera pe cei blocați acolo.

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-127
În zilele cenușii și întunecate ale sfârșitului lui decembrie 1941, americanii și-au îndreptat privirea spre Europa și Asia și au început producția de război și recrutările. Condițiile s-au înrăutățit. Guam, Bataan, insula Wake, Filipine, Midway, Marea Coralilor, Insulele Solomon și alte nume îi fac pe mulți să caute pe hartă locurile înde-părtate și exotice în care cei dragi lor au zburat, au navigat sau s-au târât prin junglă.

Războiul cu Japonia s-a terminat pe puntea portavionului ameri-can Missouri la ora 9.03, pe 2 septembrie 1945, în golful Tokyo, însă acesta începuse pe 7 decembrie 1941, la ora 6.45, la Pearl Harbor.

Avionul prăbușit este un Zero A6M2 de pe portavionul Akagi. Numărul de pe coada sa este AI-154. Avionul s-a prăbușit la depozitul de muniție de la Fort Kamehameha, omorând pilotul și trei soldați.

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-128
Valul japonez de atacuridecembrie 1941–ianuarie 1942
Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-129
PEARL HARBOR, ASTĂZI

Soarele strălucitor se reflectă orbitor din apele albastre care încon-joară pasarela, suficient de puternic cât să-ți dea dureri de cap dacă nu porți ochelari de soare. Sunetul se propagă la o distanță mare pe apă, iar zgomotul avioanelor care aterizează la aeroportul internațional din apropiere duce cu gândul la evenimentele care au împins Statele Unite în al Doilea Război Mondial. Totul este

liniștit, așa cum observa și comandantul Fuchida cu mai bine de jumătate de secol în urmă. Astăzi, steagul american flutură în bătaia brizei dea-supra epavei scufundate a navei Arizona. Contrar legendei urbane, Arizona nu a mai fost readusă în stare de funcționare.

Cum ajungeți

Dacă nu doriți bătăi de cap, vă recomandăm turul cu autocarul. Întrebați la recepția hotelului sau folosiți paginile aurii pentru a găsi numărul de telefon al unei companii specializate și sunați pentru a rezerva un loc la un tur Pearl Harbor.

Vizitatorii din Oahu pot lua autobuzul sau pot închiria o mașină pentru a vizita complexul. Autobuzele pleacă din mai multe locuri din Waikiki și au un program regulat de funcționare. Autobuzul nr. 20 este alegerea cea mai potrivită, întrucât este direct, însă și autobuzul nr. 42 ajunge acolo. Dacă aveți dubii, cereți la recepția hotelului rutele auto-buzelor, o hartă și întrebați ce autobuz să luați, unde să schimbați și așa mai departe. Alte autobuze trec pe lângă stația de autobuz Memorial, la centrul comercial Ala Moana. Pentru program sau detalii, sunați la

(808) 848 5555, numărul de informații pentru autobuze.

Cu mașina, mergeți pe Kalia Road spre est. Treceți prin Ft. De Russey către Ala Moana Boulevard. Faceți stânga pe Ala Moana Boulevard și mergeți până la centrul comercial Ala Moana. După ce treceți de acesta, șoseaua se unește cu Autostrada Nimitz (Highway 92) și își schimbă numele. Rămâneți pe Nimitz și treceți pe lângă toate ieșirile spre aeroportul Honolulu, până ajungeți la Autostrada Kamehameha (Highway 99), care începe după aeroport. Țineți pe dreapta pentru a intra pe Autostrada Kamehameha. Mergeți pe aceasta până treceți de Navy Halawa Gate și de zona rezidențială. Veți vedea indicatoarele pentru Centrul pentru vizitatori Pearl Harbor, care se află pe stânga; aveți la dispoziție și o parcare pentru vizitatori.

Centrul pentru vizitatori

Centrul pentru vizitatori a fost înființat în 1962 și a devenit parte a

Pennsylvania se afla într-un doc uscat și, pentru că era oarecum protejată de atacurile aeriene și de cele cu torpile, a suferit avarii mai reduse comparativ cu celelalte nave de luptă. Această fotografie, făcută cu câțiva ani înainte de atac, îi prezintă cele șase tunuri de la prora.

sistemului National Park Service în 1980. Peste un milion și jumă-tate de vizitatori trec anual pragul acestui loc. Întrucât Hawaii este o insulă tropicală, folosiți loțiune de plajă, purtați haine subțiri și luați un impermeabil ușor sau o umbrelă, pentru ploile scurte de după-amiază.

USS Arizona Memorial Visitor Center se află în interiorul Bazei Navale Pearl Harbor și este un monument sub managementul și întreținerea National Park Service printr-un acord cu Marina Sta-telor Unite. Parcul este alcătuit dintr-un centru turistic, un cinema-tograf, un muzeu, o librărie și expoziții pe țărm. În

apropiere se află exponatul și parcul submarinului USS Bowfin. USS Arizona Memorial plutește deasupra rămășițelor scufundate ale navei Arizona și ale curajoșilor marinari care se odihnesc în epava ei ruginită. Un steag

Soldați care au grijă de posturile de ascultare, de posturile de observație și de cuiburile de mitraliere se pregătesc pentru alte atacuri sau pentru invazie după evenimentele din dimineața zilei de 7 decembrie, însă, după primele două valuri, peste Oahu se va lăsa liniștea.

este arborat și coborât zilnic deasupra memorialului.

Ca parte a National Park Service, USS Arizona Memorial este des-chis zilnic între 7.30 și 17.00, tot anul, mai puțin de sărbători (Ziua Recunoștinței, Crăciun și Anul Nou). Pe 7 decembrie și de Memorial Day au loc manifestări speciale. Cu toate că intrarea este liberă, sunt încurajate donațiile pentru a acoperi costurile de întreținere.

Turiștii care sosesc la centru primesc bilete. Acest lucru are sco-pul de a-i asigura pe toți cei care doresc să viziteze memorialul că

După atac, Nagumo a decis că japonezii se descurcaseră suficient de bine. Americanii lucrau febril pentru a scoate la suprafață vasele scufundate. Din partea din stânga sus către partea din dreapta jos, vasele sunt California, Maryland (plutește), Oklahoma (răsturnată), Tennessee, West Virginia și Arizona. Pelicula de petrol se scurge, în principal, de pe Arizona.

o pot face într-un mod ordonat. Tururile se organizează pe princi-piul primul venit, primul servit – nu se pot face rezervări. La cen-tru, un film de 23 de minute produs de National Park Service le oferă vizitatorilor o prezentare generală a istoriei și evenimentelor care au dus la atacul japonez asupra vaselor de război americane de la Pearl Harbor. După vizionarea filmului, vizitatorii iau o șalupă până la memorial. În total, programul durează aproximativ o oră și 15 minute. Tururile încep la ora 8.00. De obicei se stă la coadă, deoarece memorialul este unul dintre cele mai faimoase obiective turistice din Hawaii și un timp de așteptare de o oră nu este ceva ieșit din comun. De aceea, se recomandă să programați vizita ca pri-mul eveniment al zilei. Ultimul tur începe la ora 15.00.

Informații

Adresa memorialului: USS Arizona Memorial, National Park Service, Arizona Memorial Place, nr. 1, Honolulu, HI 96818-3145, telefon (808) 422 2771 sau (808) 422 0561 pentru mesaje înregistrate. Pentru National Park Service, www.nps.gov/usar.org. Pentru Arizona Memorial Museum Association, www.arizonamemorial.org. Pentru evenimente, ceremonii și comemorări, www.pearlharborevents.com.

Luați-vă aparatul foto, loțiune de plajă și imortalizați atmosfera liniștită, marină, a unuia dintre cele mai vizitate obiective istorice din Oahu.

ANEXE
Formațiunea de atac japoneză din primul val
Grup, portavion de origine și unitate
Tip de avion
Armament
Misiune
Comandant divizie
Comandant- șef
Grup I
Unitatea 1 Atac
Akagi
AI
5 Kate
5 Kate
5 Kate
Bombă AP de 800 kg
Maryland
Tennessee, West Virginia
Tennessee, West Virginia
1 Cmd. Mitsuo Fuchida
2 Lt. Goro Iwasaki
3 Lt. Izumi Furukawa
Lt. Cmd. Mitsuo Fuchida (AI-301)
Unitatea 2 Atac
Kaga
AII
5 Kate
5 Kate
4 Kate
Bombă AP de 800 kg
Tennessee, West Virginia
Arizona/Vestal
Tennessee, West Virginia
1 Lt. Cmd. Takahashi Hashiguchi
2 Lt. Hideo Maki
3 Lt. Yoshitaka Mikami
Lt. Cmd. Takahashi (AII-201)
Unitatea 3 Atac
Soryu
BI
5 Kate
5 Kate
Bombă AP de 800 kg
Tennessee, West Virginia
Nevada
1 Lt. Heijiro Abe

2 Lt. Sadao Yamamoto
Lt. Heijiro Abe
Unitatea 4 Atac
Hiryu
BII
5 Kate
5 Kate
Bombă AP de 800 kg
Arizona, Vestal
California
1 Lt. Cmd. Tadashi Kusumi
2 Lt. Toshio Hashimoto
Lt. Cmd. Tadashi Kusumi
Unitatea 1 Atac Torpile
Akagi
6 Kate
6 Kate
Torpilă aeriană MK 91
West Virginia, Oklahoma
California
West Virginia sau Oklahoma
4 Lt. Cmd. Shigeharu Murata
5 Lt. Asao Negishi
Lt. Cmd. Shigeharu Murata (AI-311)
Unitatea 2 Atac Torpile
Kaga
6 Kate
6 Kate
Torpilă aeriană MK 91
West Virginia, Oklahoma
West Virginia, Nevada sau Oklahoma
1 Lt. Kazuyoshi Kitajima
2 Lt. Mimori Suzuki
Lt. Kazuyoshi Kitajima (AII-311)
Unitatea 3 Atac Torpile
Soryu
4 Kate
4 Kate
Torpilă aeriană MK 91
California, Utah, Helena
Raleigh, Utah
1 Lt. Tsuyoshi Nagai
2 Lt. Tatsumi Nakajima
Lt. Tsuyoshi Nagai (BI-311)
Unitatea 4 Atac Torpile
Hiryu
4 Kate

4 Kate
Torpilă aeriană MK 91
West Virginia, Oklahoma
Helena
1 Lt. Hirata Matsumura
2 Lt. Hiruharo Sumino
Lt. Hirata Matsumura (BII-320)
Grup Ii
Unitatea 15 Atac
Shokaku
EI
9 Val
8 Val
9 Val
Bombă în picaj universală de 250 kg
NAS Pearl Harbor
Aerodromul Hickam
Aerodromul Hickam
1 Lt. Cmd. Kakuichi Takahashi
2 Lt. Masao Yamaguchi
3 Lt. Hisayoshi Fujita
Lt. Cmd. Kakuichi Takahashi (EI-238)
Unitatea 16 Atac
Zuikaku
EII
9 Val
6 Val (est.)
10 Val (est.)
Bombă în picaj universală de 250 kg
Aerodromul Wheeler
Aerodromul Wheeler
Aerodromul Wheeler
1 Lt. Akira Sakamoto
2 Lt. Tomatsu Ema
3 Lt. Hayashi
Lt. Akira Sakamoto (EII-201)

După atac, toate trupele au fost puse în alertă și artileria a fost trimisă pe poziții, ca în imagine. Se zvonea că urma o invazie. Cu toate acestea, invazia nu s-a produs niciodată.
Grup, portavion de origine și unitate
Tip de avion
Armament
Misiune
Comandant divizie
Comandant-șef

Grup Iii
Unitatea 1 Avioane de Luptă
Akagi
9 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
Aerodromul Hickam și controlul aerian la Ewa și mitralierea avioanelor de la sol de la Ewa și aerodromul Hickam
2 Lt. Cmd. Shigeru Itaya
Lt. Cmd. Shigeru Itaya (AI-155)
Unitatea 2 Avioane de Luptă
Kaga
9 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
Controlul aerian la aerodromul Hickam și mitralierea avioanelor de la sol de la aerodromul Hickam și Ewa
1 Lt. Yoshio Shiga
Lt. Yoshio Shiga (AII-105)
Unitatea 3 Avioane de Luptă
Soryu
8 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
Aerodromul Wheeler și controlul aerian la Ewa și mitralierea avioanelor de la sol de la aerodromul Wheeler și Ewa
3 Lt. Masaji Suganami
Lt. Masaji Suganami
Unitatea 4 Avioane de Luptă
Hiryu
6 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
Controlul aerian la Ewa și mitralierea avioanelor de la sol de la Ewa
4 Lt. Kiyoguma Okajima
Lt. Kiyoguma Okajima (BII-101)
Unitatea 5 Avioane de Luptă
Shokaku
6 Zero
Tun de 20 mm
NAS Kaneohe și aerodromul Bellows. Controlul aerian și mitralierea avioanelor de la sol de la Kaneohe
5 Lt. Tadashi Kaneko
Lt. Tadashi Kaneko (EI-101)
Unitatea 6 Avioane de Luptă
Zuikaku
5 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
Controlul aerian la NAS Kaneohe și mitralierea avioanelor de la sol de la Kaneohe
6 Lt. Masao Sato

Lt. Masao Sato (EII-137)
Formațiunea de atac japoneză din primul val (continuare)

Formațiunea de atac japoneză din al doilea val
Grup, portavion de origine și unitate
Tip de avion
Armament
Misiune
Comandant divizie
Comandant-șef
Grup I
Lt. Cmd. Shigekazu Shimazaki
Unitatea 5 Atac
Shokaku
EI
9 Kate
9 Kate
9 Kate
1 bombă universală de 250 kg și 6 bombe obișnuite de 60 kg sau 2 bombe de 250 kg pentru bombardament de la mare altitudine
NAS Kaneohe
NAS Kaneohe
NAS Pearl Harbor
1 Lt. Tatsuo Ichihara
2 Lt. Tsutomu Hagiwara
3 Lt. Yoshiaki Ikuin
Lt. Tatsuo Ichihara
Unitatea 6 Atac
Zuikaku
EII
9 Kate
9 Kate
9 Kate
1 bombă universală de 250 kg și 6 bombe obișnuite de 60 kg sau 2 bombe de 250 kg pentru bombardament de la mare altitudine
Aerodromul Hickam
Aerodromul Hickam
Aerodromul Hickam
1 Lt. Cmd. Shigekazu Shimazaki
2 Lt. Jyozo Iwami
3 Lt. Yoshiaki Tsubota
Lt. Cmd. Shigekazu Shimazaki
Grup Ii
Lt. Cmd. Takashige Egusa
Unitatea 11 Atac

Soryu
BI
9 Val
8 Val
Bombă în picaj universală de 250 kg
Șantierul naval, California
Șantierul naval, California, Dobbin, Pennsylvania
1 Lt. Cmd. Takashige Egusa
2 Lt. Masai Ikeda
Lt. Cmd. Takashige Egusa (BI-231)
Unitatea 12 Atac
Hiryu
BII
8 Val
9 Val
Bombă în picaj universală de 250 kg
California, Helena și Maryland
Helm, Rigel
1 Lt. Michio Kobayashi
2 Lt. Shun Nakagawa
Lt. Michio Kobayashi (nu poate zbura din cauza unor probleme la motor)
Lt. Shun Nakagawa, comandant în exercițiu
Unitatea 13 Atac
Akagi
AI
9 Val
9 Val
Bombă în picaj universală de 250 kg
Nord-vest insula Ford, Neosho, Shaw
Raleigh, Maryland
1 Lt. Takehiko Chihaya
2 Lt. Zenji Abe
Lt. Takehiko Chihaya
Unitatea 14 Atac
Kaga
AII
8 Val
9 Val
9 Val
Bombă în picaj universală de 250 kg
Nevada
Maryland,West Virginia, Nevada
Nevada
1 Lt. Cmd. Saburo Makino
2 Lt. Shoichi Ogawa
3 Lt. Shoichi Ibuki
Lt. Cmd. Saburo Makino (AII-250)

Grup Iii
Lt. Saburo Shido
Unitatea 1 Avioane de Luptă
Akagi
AI
9 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
Aerodromul Hickam
1 Lt. Saburo Shindo
Lt. Saburo Shindo (AI-201)
Unitatea 2 Avioane de Luptă
Kaga
AII
9 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
Aerodromul Hickam,
NAS Pearl Harbor,
aerodromul Wheeler
2 Lt. Yasushi Nikaido
Lt. Yasushi Nikaido (AII-121)
Unitatea 3 Avioane de Luptă
Soryu
BI
9 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
NAS Kaneohe
3 Lt. Fusata Iida
Lt. Fusata Iida
Unitatea 4 Avioane de Luptă
Hiryu
BII
9 Zero
Tun de 20 mm și mitralieră de 7,7 mm
NAS Kaneohe și aerodromul Bellows
4 Lt. Sumio Nono
Lt. Sumio Nono

Unități corelate cu Operațiunea Hawaii
Organizarea japoneză
Prim-ministru
Gen. Hideki Tojo
Comandant-șef al Flotei Japoneze Combinate
Amiral Isoroku Yamamoto
Comandant-șef al Flotei Aeriene 1/Comandant al Operațiunii Hawaii
Viceamiral Chuichi Nagumo

Comandant Escadrilă 1 Distrugătoare: Contraamiral Sentaro Omori
Comandant Divizie 3 Nave de Luptă:
Viceamiral Gunichi
Mikawa
Comandant Divizie 2 Submarine:
Cpt. Kijiro
Imaizumi
Comandant Divizie 7 Distrugătoare:
Cpt. Kaname
Ohishi
Escadrila 1 Distrugătoare
Abukuma
Escadrila 17 Distrugătoare
Tanikaze, Urakaze, Isokaze, Hamakaze
Divizia 3 BB
Hiei, Kirishima
Divizia 2 Submarine
I-19, I-21, I-23
Divizia 7 Distrugătoare
Akebono, Ushio
Convoi 1 Aprovizionare
Cpt. Masanao Oto
Kyokuto Maru, Kenyo Maru, Kokuyo Maru, Shinkoku Maru
Convoi 2 Aprovizionare
Cpt. Kazutaka
Niimi Toei Maru, Toho Maru, Nihon Maru, Shiriya
Divizia 1 Portavioane
Akagi, Kaga
Divizia 3 Portavioane
Shokaku, Zuikaku
Divizia 2 Portavioane
Soryu, Hiryu
Flota VI Submarine
Viceamiral Mitsumi Shimizu (Katori, nava amiral a Flotei VI Submarine)
Escadrila 1
Contraamiral Tsutomu Sato
I-9, I-15, I-17, I-25
Misiune: raid și blocadă Oahu
Escadrila 2
Contraamiral Shigeaki Yazazaki
I-1, I-2, I-3, I-4, I-5,
I-6, I-7Misiune: raid și blocadă Oahu
Escadrila 3
Contraamiral Shigeoshi Miwa
I-8, I-68, I-69, I-70, I-71,
I-72, I-73, I-74, I-75Misiune: raid și blocadă Oahu
Unitatea Specială de Atac

Cpt. Hanku Sasaki
I-16, I-18, I-20, I-22, I-24Toate submarinele din Unitatea Specială de Atac transportau submarine pitice de două persoane
Recunoaștere
Cmd. Yasuchika
Kashihara
I-10, I-26
Misiune: colectare de informații secrete și recunoaștere

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-138
Înainte de război, soldații din Hawaii duceau o viață de rutină. Mulți dintre cei care erau de gardă își făceau rondul în uniforme de paradă, având catarame lustruite, mănuși albe și pălării cu curea sub bărbie, și nu în ținută de instrucție. Pe 7 decembrie 1941, acest lucru avea să se schimbe.
După Pearl Harbor, japonezii au reconstruit portul și șirul de nave de război, așa cum era înainte de atac, pentru a-l folosi într-un film. Contraamiralul Shafroth i-a oferit această fotografie, făcută după război, amiralului Nimitz.

Al_Doilea_Razboi_Mondial_-_vol_2_-_Pearl_Harbor_-_Carl_Smith-139
Organizarea SUA
7 decembrie 1941
Departamentul de Război
Secretar de Război: Henry L. Stimson
Șef de Stat Major
Gen. Geo. C. Marshall
G-1
Personal
G-2
Informații
General de brigadă Sherman Miles
G-3 Operațiuni și instrucție
G-4 Aghiotant Aprovizionare
Procuror General al Curții Marțiale
Contraspionaj
Lt.-col. J.T. Bissell
Divizie Planuri de Război
General de brigadă L.T. Gerow
Ofițer principal Semnale Codate
General-maior D. Olmstead
Spionaj
Col. H.A. Kroner
Operațiuni
Col. O.K. Sadtler
Secțiune Extrem Orient
Col. R.S. Bratton

Centrul de Trafic și Semnale

Col. E.T. French

Japonia

Lt.-col. C.C. Dusenbury, Sublocotenent J.B. Schinde

Serviciu Informații cu Semnale Codate

Col. R.W. Minckler

Criptanalist principal

W.F. Friedman

DCS/Administrație Generală și Forțe Terestre

General-maior W. Bryden

DCS / Forțe Aeriene

General-maior H.H. Arnold

DCS / Forțe Armate și Aprovizionare

General-maior R.C. Moore

Departamentul Marinei sua

Apus la cazarma Schofield. Armata se aștepta la încă un atac, însă, contrar părerilor militarilor, nu a mai urmat nimic altceva, cu toate că Statele Unite erau deja în război.

Secretar al Marinei

Frank Knox

Șef Operațiuni Navale

Amiral H.R. Stark

CinCPAC

Amiral H. Kimmel

Comandant District 14 Naval

Comandant al Frontierei Navale de Coastă Hawaiiene

Șantierul Naval Pearl Harbor

Contraamiral R.C. Bloch (comandant al Grupului Operativ Patru)

Șef de Stat Major

Cpt. J.B. Earle

Ofițer Informații

Cpt. I.H. Mayfield

Comunicații

Securitate-Servicii de informații

Cmd. J.J. Rochefort

Comandant al Forțelor Aeriene pentru Apărarea Bazei Navale Comandant al Grupului Operativ 9

Comandant al Unității de Patrulă Hawaiiene și al Unității 2 PatrulăContraamiral P.N.L. Bellinger

Comandamentul Armatei Hawaiiene

Forțele Aeriene ale Armatei Hawaiiene

Comandant suprem
Gen.-lt. Walter C. Short
Șef de Stat Major
Col. W.C. Phillips
G-1 Personal
Lt.-col. R.C. Throckmorton
G-2 Informații
Lt. Col. K.J. Fiedler
G-3 Operațiuni și instrucție
Lt.-col. W.E. Donegan
G-4 Aprovizionare
Col. M.W. Marston
Aghiotant general
Col. R.H. Dunlop
Divizia 24 Infanterie
General de brigadă D.S. Wilson
Divizia 25 Infanterie
General-maior Maxwell Murray
Corp Semnale Codate
Lt.-col. C.A. Powell
Comandament Artilerie de Coastă
General-maior H.T. Burgen
Departamentul Hawaiian
Gen.-lt. Walter C. Short
Ofițer comandant
General-maior Frederick L. Martin
Șef de Stat Major
Col. J.A. Mollison
Informații
Col. E.W. Bailey
Unitatea 18 Bombardament
General de brigadă J.H. Rudolph
Unitatea 14 Urmărire
General de brigadă H.C. Davidson
Ofițer semnale codate
Lt.-col. C.I. Hoppaugh
Aerodrom Hickam
Col. W.E. Farthing
Aerodrom Wheeler
Col. W.J. Flood
Aerodrom Bellows
Lt.-col. L.D. Weddington

Cu toate că erau capabile să reziste la distrugeri mari, avioanele B-17 de la sol nu au avut o soartă mai bună decât celelalte avioane de pe pista de aterizare

în fața loviturilor directe ale japonezilor. Acest avion B-17 venea din California în timpul atacului de la Pearl Harbor. Când avionul a încercat să aterizeze, a fost lovit de rafalele de mitralieră ale unui avion de luptă japonez, care au provocat un incendiu ce a dus la ruperea fuzelajului pe pistă.

Flota Pacificului a sua

Comandant-șef al Flotei Pacificului (CinCPAC)

Amiral H.E. Kimmel

Șef de Stat Major

Cpt. W.E. Smith

Ofițer de operațiuni

Cpt. W.S. Delany

Ofițer pentru planuri de război

Cpt. C.E. McMorris

Ofițer de artilerie

Cmd.

W.A. Kitts

Ofițer de comunicații

Cmd. M.E. Curts

Ofițer de aviație

Cmd. A. Davis

Ofițer de informații

Lt.-Cmd. E.T. Layton

Ofițer adjunct operațiuni Cmd. R.F.

Good

Grup operativ 1

Vam. W.S. Pye

Grup operativ 2

Vam. W.F. Halsey

Grup operativ 3

Vam. W. Brown

Grup operativ 4

Cam. C.C. Bloch

Grup operativ 7

Cam. T. Withers

Grup operativ 9

Cam. P.N.L. Bellinger

Grup operativ 15

Cam. W.L. Calhoun

Bibliografie

Agawa, Hiroyuki (trad. în engl.), The Reluctant Admiral: Yamamoto and the Imperial Navy, Kodansha International Ltd., Tokyo, 1979

Albright, Harry, Pearl Harbor: Japan’s Fatal Blunder, Hippocrene Books, New York, NY, 1988

Arroyo, Ernest, Pearl Harbor, Metrobooks, New York, 2001

Bagnasco, Ermino, Submarines of World War II, Naval Institute Press, Annapolis, MD, 1977

Barker, A.J., colonel, Pearl Harbor: Tora, Tora, Tora, Ballantine Books, New York, NY, 1988

Boatner, Mark M., III, The Biographical Dictionary of World War II, Presidio Press, Novato, CA, 1996

Breuer, William, Devil Boats: The PT War Against Japan, Presidio Press, Novato, CA, 1987

Carpenter, Dorr și Polmar, Norman, Submarines of the Imperial Japanese Navy, Naval Institute Press, Annapolis, MD, 1996

Clausen, Henry C. și Bruce, Lee, Pearl Harbor: Final Judgment, Crown Publishers, New York, NY, 1992

Cohen, Stan, Attack on Pearl Harbor, MT: Pictorial Histories, Missoula, 2001

Devereaux, James P.S., The Story of Wake Island, J.P. Lippincott Co., New York, NY, 1947

Dull, Paul S., A Battle History of the Imperial Japanese Navy (1941–1945), Naval Institute Press, Annapolis, MD, 1978

Dyer, George C., viceamiral, On the Treadmill to Pearl Harbor: The Memoirs of Admiral James O. Richardson, USN (Retired), Naval History Division, Washington DC, 1973

Esposito, Vincent J., colonel SUA, The West Point Atlas of American Wars, vol. I, Frederick A. Praeger Publishers, New York, NY, 1959

Fahey, James C., The Ships and Aircraft of the US Fleet (Fahey's Second War Edition), Gemsc Inc., New York, NY, 1944

Farago, Ladislas, The Broken Seal, Random House, New York, 1967

Fukodome, Shigeru, viceamiral, Hawaii Operation, United States Naval Institute Proceeding, Annapolis, MD, 1955

Goldstein, Donald M. și Dillon, Katherine V., The Pearl Harbor Papers: Inside The Japanese Plans, Brassey's US, Mclean, VA, 1993

Green, William și Swanborough, Gordon, The Complete Book of Fighters, Smithmark Books, New York, NY, 1994

Hara, Tameichi, căpitan, Saito, Fred și Pineau, Roger, Japanese Destroyer Captain, Ballantine Books, New York, NY, 1961

Hata, Ikuhiko și Izawa, Yasuho (trad. în engl.), Japanese Naval Aces and Fighter Units in World War II, Naval Institute Press, Annapolis, MD, 1989

Heinrichs, Waldo H., Threshold of War: Franklin D. Roosevelt and American entry into World War II, Oxford University Press, New York, 1988

Hoyt, Edwin P., The Last Kamikaze: the Story of Admiral Matome Ugaki, Praeger Publishers, Westport, CT, 1993

Ienaga, Saburo (trad. în engl.), The Pacific War 1931–1945, Pantheon Books, New York, NY, 1978

Kahn, David, The Codebreakers, Macmillan, New York, 1967

Keegan, John, The Second World War, Penguin Books, New York, NY, 1990

Kennedy, John S., The Forgotten Warriors of Kaneohe, East Bay Blue Print, Oakland, CA, 1996

LaForte, Robert S. și Marcello, Ronald E., Remembering Pearl Harbor: Eyewitness Accounts by US Military Men and Women, SR Books, Wilmington, DE, 1991

Layton, Edwin T., „And I was there”: Pearl Harbor and Midway – breaking the secrets, William Morrow, New York, 1985

Lord, Walter, Day of Infamy, Bantam Books, New York, NY, 1963

McCombs, Don și Worth, Fred L., World War II: Strange & Fascinating Facts, Greenwich House, New York, NY, 1983

McIntyre, Donald, căpitan, Aircraft Carrier: The Majestic Weapon, Ballantine Books, New York, NY, 1971

Miller, Edward S., War Plan Orange: the U.S. strategy to defeat Japan, 1897–1945, Naval Institute Press, Annapolis, 1991

Morisson, Samuel Eliot, amiral, The Two Ocean War, Ballantine Books, New York, NY, 1963

Morrison, Wilbur H., Above and Beyond 1941–1945, Bantam Books, New York, NY, 1983

Prados, John, Combined Fleet Decoded: the secret history of American intelligence and the Japanese Navy in World War II, Random House, New York, 1995

Prange, Gordon W., Goldstein, Donald M. și Dillon, Katherine V., At Dawn We Slept: The Untold Story of Pearl Harbor, Penguin Books USA Inc., New York, NY, 1982

~ Pearl Harbor: The Verdict of History, Penguin Books USA Inc., New York, NY, 1986

~ Dec. 7 1941: The Day the Japanese Attacked Pearl Harbor, Warner Books, New York, NY, 1988

Reilly, John C., Jr, United States Navy Destroyers of World War II, Blandford Press, Poole, Dorset, 1983

Rodriggs, Lawrence R., We Remember Pearl Harbor: Honolulu civilians recall the war years, 1941–1945, Communications Concepts, Newark, California, 1991

Smith, S.E. (ed.), The United States Navy in World War II, Quill Books, William Morrow, New York, NY, 1966

Smurthwaite, David, The Pacific War Atlas: 1941–1945, Facts on File, New York, NY, 1995

Toland, John, But Not In Shame, Ballantine Books, New York, NY, 1961

~ Infamy: Pearl Harbor and its Aftermath, Berkeley Publishing, New York, NY, 1983

~ The Rising Sun: The Decline and Fall of the Japanese Empire, 1936–1945, Random House, New York, 1970

Wallin, Homer N., viceamiral, Pearl Harbor: Why, How, Fleet Salvage and Final Appraisal, US Government Printing Office, Naval History Division, Washington, DC, 1968

Watts, Anthony J., Japanese Warships of World War II, Doubleday & Co., Garden City, NY, 1966

Weintraub, Stanley, Long Days Journey into War: December 7, 1941, Truman Talley Books, New York, NY, 1991

Wels, Susan, December 7, 1941: Pearl Harbor, America’s Darkest Day, Tehabi

Books, San Diego, 2001
Wohlstetter, Roberta, Pearl Harbor, Warning and Decision, Stanford University Press, Stanford, 1962
Young, Peter, The World Almanac Book of World War II, Bison Books Ltd, Londra, 1981
Zacharias, contraamiral Ellis M., Secret Missions: The Story of an Intelligence Officer, G.P. Putnam's Sons, New York, 1946
Zich, Arthur, World War II: The Rising Sun, Time-Life Books, Alexandria, VA, 1977